

**UCHWAŁA NR XIV/89/19
RADY GMINY ŁAGIEWNIKI**

z dnia 31 października 2019 r.

**w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
Gminy Łagiewniki**

Na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U z 2018 r. poz. 1945, z późniejszymi zmianami), art. 18 ust. 2 pkt. 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506) oraz w związku z uchwałą Nr XXXIX/293/18 Rady Gminy Łagiewniki z dnia 25 stycznia 2018 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łagiewniki, Rada Gminy Łagiewniki uchwała, co następuje:

§ 1.

Uchwała się zmianę studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łagiewniki przyjętego uchwałą Rady Gminy Łagiewniki nr XVIII/129/2000 z dnia 28 września 2000 r., zwaną dalej zmianą studium.

§ 2.

Załącznikami do zmiany studium są:

- 1) tekst zmiany studium, stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.
- 2) rysunek zmiany studium pt. „Kierunki rozwoju przestrzennego” w skali 1:20 000, stanowiący załącznik nr 2 do niniejszej uchwały.
- 3) rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag, o których mowa w art. 11 pkt 9 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, stanowiące załącznik nr 3 do niniejszej uchwały.

§ 3.

Wykonanie niniejszej uchwały powierza się Wójtowi Gminy Łagiewniki.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

GMINY ŁAGIEWNIKI

STUDIUM

**UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO**

GMINY ŁAGIEWNIKI

Tekst studium

**TEKST UJEDNOLICONY
z uwzględnieniem**

Załącznik nr 1
do uchwały nr XIV/89/19.....
Rady Gminy Łagiewniki
z dnia ...31 października 2019..... r.

Łagiewniki, 2019 r.

Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łagiewniki sporządzona została na podstawie uchwały nr XXXIX/293/18 Rady Gminy Łagiewniki z dnia 25 stycznia 2018 r. opracowana przez:

Pracownię Projektowo-Uslugową „Witkowski & Sławik s.c.
Ul. Krótka 5 57-100 Strzelin

Zespół autorski:

mgr Lesław Witkowski - Główny Projektant
mgr inż. Marcin Sławik – Projektant.

Zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łagiewniki w części tekstowej sporządzono w formie tekstu jednolitego ze zmianami oznaczonymi kolorem niebieskim.

SPIS TREŚCI :	STRONA
I. WSTĘP	1
1. Podstawy prawne	1
2. Materiały wejściowe	2
3. Przedmiot opracowania	3
II. UWARUNKOWANIA ROZWOJU	5
1. CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA	5
2. UWARUNKOWANIA PRZYRODNICZE	6
1. Rzeźba terenu i budowa geologiczna	6
2. Surowce naturalne	7
3. Hydrografia	8
3.1 Wody powierzchniowe	8
3.2 Wody podziemne	9
3.3 Retencja wodna	9
4. Warunki klimatyczne	10
5. Gleby	10
6. Lasy	11
7. Ochrona przyrody	12
7.1 Fauna chroniona	12
7.2 Flora chroniona	13
7.3 Tereny chronione	15
8. Zagrożenia powodziowe i erozyjne	16
3. UWARUNKOWANIA KULTUROWE	18
1. Rys historyczny	18
2. Tereny i obiekty chronione	19
Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków (tabela)	22
Wykaz obiektów ujętych w ewidencji zabytków (tabela)	24
Wykaz udokumentowanych stanowisk archeologicznych (tabela)	37
4. OGRANICZENIA I ZAGROŻENIA ROZWOJU	86
1. Ograniczenia pochodzenia naturalnego	86
2. Ograniczenia pochodzenia antropogenicznego	86
3. Główne źródła zagrożeń środowiska przyrodniczego i stanu sanitarnego :	86
4. Obszary szczególnej ochrony środowiska :	86
5. Bariery ekologiczne :	87
5. CHARAKTERYSTYKA STANU ISTNIEJĄCEGO	88
1. Demografia, zatrudnienie	88
2. Zasoby mieszkaniowe	91
3. Oświata i wychowanie	92
4. Kultura	93
5. Zdrowie, opieka społeczna	93
6. Usługi inne, administracja publiczna	93
7. Sport, rekreacja, turystyka	94
8. Cmentarze	94
9. Rolnictwo	94
10. Przemysł, produkcja, rzemiosło	97
6. KOMUNIKACJA	98
1. Komunikacja drogowa	98
2. Obsługa komunikacji	98
3. Komunikacja kolejowa	98
4. Ścieżki rowerowe	98
7. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	99

1. Zaopatrzenie w wodę	99
2. Gospodarka ściekowa.....	99
3. Gospodarka odpadami.....	100
4. Zaopatrzenie w gaz.	100
5. Zaopatrzenie w energię elektryczną	101
6. Telekomunikacja.....	101
7. Gospodarka ciepła.....	101
8. Produkcja energii ze źródeł odnawialnych.....	101
8. Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy.....	103
1. Potrzeby rozwoju.....	103
2. Możliwości rozwoju gminy	104
3. Analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne.....	104
4. Prognozy demograficzne.....	105
5. Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy	108
6. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.....	109
7. Chłonność istniejących terenów inwestycyjnych w nawiązaniu do przeprowadzonych analiz rozwojowych gminy.....	110
8. Analiza potrzeb wyznaczenia nowych terenów inwestycyjnych z uwzględnieniem obecnej chłonności.....	110
III. KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO	113
1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy	113
2. Wytyczne w zakresie zmian struktury przestrzennej, przeznaczenia terenów oraz wskaźników zagospodarowania i użytkowania terenów.....	116
3. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów.....	126
4. Zasady zagospodarowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej.....	128
5. Zasady i kierunki kształtowania i ochrony środowiska kulturowego	130
6. Zasady i kierunki rozwoju układu komunikacyjnego	136
1. Komunikacja drogowa.....	136
2. Obsługa komunikacji.....	137
3. Komunikacja kolejowa.....	138
4. Ścieżki rowerowe.....	138
7. Zasady i kierunki rozwoju infrastruktury technicznej.....	139
1. Zaopatrzenie w wodę	139
2. Gospodarka ściekowa.....	139
3. Gospodarka odpadami.....	139
4. Zaopatrzenie w gaz.	140
5. Zaopatrzenie w energię elektryczną	141
6. Telekomunikacja.....	141
7. Gospodarka ciepła.....	141
8. Odnawialne źródła energii.....	141
8. Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym	144
9. Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym.....	144
10. Obszary dla których obowiązkowe jest sporządzenie planów miejscowych.....	144
11. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.....	146
12. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych.....	146
13. Obszary eksploatacji kopalni. dla których wyznacza się filary ochronne.....	147
14. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji.....	147
15. Obszary pomników zagłady.....	147
16. Tereny zamknięte.....	147
17. Obszary problemowe.....	147

IV. UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTEZA USTALEŃ PROJEKTU ZMIANY STUDIUM	149
V. UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTEZA USTALEŃ PROJEKTU ZMIANY STUDIUM 2019	151

I. WSTĘP

1. Podstawy prawne

Niniejsze opracowanie jest zmianą „Studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego Gminy Łagiewniki” przyjętego uchwałą Rady Gminy Łagiewniki nr XVIII/129/2000 z dnia 28 września 2000 r.. Obejmuje ono cały teren gminy w granicach administracyjnych. Do zmiany studium przystąpiono na podstawie uchwały nr XX/122/08 Rady Gminy Łagiewniki z dnia 30 czerwca 2008 r. Przesłankami do przystąpienia do zmiany studium były wnioski składane przez osoby fizyczne i podmioty gospodarcze, postępujący rozwój zainwestowania, rozbudowa systemów infrastruktury technicznej oraz nowe możliwości i potrzeby rozwoju gospodarczego gminy i regionu.

Prawną regulacją określającą cel, zakres i tryb sporządzania studium jest ustawa z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz.717, z późniejszymi zmianami).

Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łagiewniki została opracowana na podstawie uchwały nr XXXIX/293/18 z dnia 25 stycznia 2018 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łagiewniki w zakresie:

- 1) wskazania obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW oraz określenie zasad lokalizacji tych urządzeń;
- 2) zmianie ustaleń studium w odniesieniu do terenów zieleni urządzonej oznaczonych symbolem ZP;
- 3) zmianie przeznaczenia obszaru położonego w obrębie Łagiewniki, którego granice oznaczono na załączniku graficznym do niniejszej uchwały

Ze względu na wymagania ustawy Prawo Wodne z dnia 20 lipca 2017 roku (Dz. U z 2018 r. poz. 2268, z późniejszymi zmianami) w zmianie studium oznaczono obszary szczególnego zagrożenia powodzią występujące wzdłuż rzeki Ślęzy.

Zgodnie z wymaganiami rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 r. (Dz. U. z 2013 r., poz. 640) dotychczasowe określenia „strefy ochronne sieci gazowych” zamieniono na „strefy kontrolowane”.

Zgodnie ze stanowiskiem Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków Delegatura w Wałbrzychu dokonano aktualizacji wykazu obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz ujętych w ewidencji zabytków oraz objętych ochroną w postaci stref ochrony konserwatorskiej.

Zgodnie z aktualnym stanem prawnym oraz opinią Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu skorygowano ustalenia studium w zakresie obowiązywania ustaleń Planu Ochrony Ślęzańskiego Parku Krajobrazowego przyjętego uchwałą nr XVI/331/11 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 27 października 2011 r. (Dz. Urzędowy Województwa Dolnośląskiego nr 251 z 2011 r., poz. 4508) oraz skorygowano granicę Ślęzańskiego Parku Krajobrazowego w rejonie wsi Sokolniki i granice otuliny Ślęzańskiego Parku Krajobrazowego w rejonie wsi Jaźwina oraz między wsiami Słupice i Oleszna. Skorygowano również zgodnie ze stanem faktycznym granicę obszaru NATURA 2000 Masyw Ślęzy (PLH 020040) we wsi Młynica.

Niniejsze opracowanie składa się z następujących dokumentów:

- 1) części tekstowej – załącznik nr 1 do uchwały,
- 2) kierunki zagospodarowania przestrzennego – rysunek - skala 1:20000

Zmianę studium w części tekstowej sporządzono w formie tekstu jednolitego ze zmianami oznaczonymi kolorem niebieskim.

Zmianę studium w części graficznej sporządzono w formie jednolitej z wprowadzeniem odpowiednich oznaczeń na rysunku kierunków zagospodarowania przestrzennego.

2. Materiały wejściowe

- 1) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Łagiewniki wraz z częścią gruntów wsi Przystronie, zatwierdzony uchwałą Rady Gminy Łagiewniki nr XXX/217/2002 z dnia 29. 04. 2002 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego z dnia 20. 08. 2002 r. nr 177 poz. 2567,
- 2) Zmiana (1) miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Łagiewniki oraz części gruntów wsi Przystronie, zatwierdzona uchwałą Rady Gminy Łagiewniki nr XXXI/256/06 z dnia 09. 08. 2006 r., opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego z dnia 29. 09. 2006 r. nr 206 poz. 3008,
- 3) Zmiana (2) miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Łagiewniki oraz części gruntów wsi Przystronie zatwierdzona uchwałą Rady Gminy Łagiewniki NR XV/85/07 z dnia 28. 12.-2007 r., opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego nr 58/2008 z dnia 3. 03. 2008 r. poz. 751,
- 4) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmujący teren działek nr 1/6 i 1/7 AM5, położonych w obrębie Trzebnik, zatwierdzony uchwałą Rady Gminy Łagiewniki nr XXIV/217/05 z dnia 28. 09. 2005 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego z dnia 27. 12. 2005 r. nr 261 poz. 4602,
- 5) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w obrębie wsi Słupice, zatwierdzony uchwałą Rady Gminy Łagiewniki nr XIII/113/04 z dnia 15. 03. 2004 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego z dnia 27. 05. 2004 r. nr 97 poz. 1732
- 6) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi Sieniawka w gminie Łagiewniki, zatwierdzony uchwałą Rady Gminy Łagiewniki nr XXVI/183/2001 z dnia 28. 09. 2001 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego z dnia 07. 12. 2001 r. nr 163 poz. 2363,
- 7) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w obrębie wsi Młynica, obejmujący działki 258, 259, 260, 261, 262 wraz z przyległymi drogami i rowami, zatwierdzony uchwałą Rady Gminy Łagiewniki nr XIII/112/04 z dnia 15. 03. 2004 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego z dnia 27. 05. 2004 r. nr 97 poz. 1731
- 8) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części przysiółka Janczowice, zatwierdzony uchwałą Rady Gminy Łagiewniki nr XIX/141/00 z dnia 29. 11. 2000 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego z dnia 04. 03. 2002 r. nr 26 poz. 664,
- 9) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części przysiółka Janczowice, zatwierdzony uchwałą Rady Gminy Łagiewniki nr XXVIII/202/01 z dnia 27. 12. 2001 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego z dnia 04.03.2002r. nr 26 poz. 680,
- 10) [Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla wsi Sieniawka, zatwierdzony uchwałą Nr VIII/58/15 Rady Gminy Łagiewniki z dnia 16 czerwca 2015 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego z dnia 23 czerwca 2015 r., poz. 2696.](#)
- 11) [Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla wsi Jaźwina, zatwierdzony uchwałą IX/66/15 Rady Gminy Łagiewniki z dnia 25 czerwca r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego z dnia 2 lipca 2015 r., poz. 2850.](#)
- 12) [Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla wsi Słupice, zatwierdzony uchwałą IX/67/15 Rady Gminy Łagiewniki z dnia 25 czerwca r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego z dnia 2 lipca 2015 r., poz. 2852.](#)
- 13) [Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla wsi Ratajno, zatwierdzony uchwałą IX/68/15 Rady Gminy Łagiewniki z dnia 25 czerwca r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego z dnia 2 lipca 2015 r., poz. 2854.](#)

- 14) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla wsi Oleszna, zatwierdzony uchwałą IX/69/15 Rady Gminy Łagiewniki z dnia 25 czerwca r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego z dnia 2 lipca 2015 r., poz. 2856.
- 15) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla działek nr 166/1, 166/3, 166/4, 167 położonych w miejscowości Słupice zatwierdzony uchwałą nr XL/219/13 Rady Gminy Łagiewniki z dnia 23 maja 2013 r.
- 16) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla wsi Sieniawka, zatwierdzony uchwałą Nr XXXI/229/17 Rady Gminy Łagiewniki z dnia 27 kwietnia 2017 r., opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego z dnia 9 maja 2017 r. Poz. 2322
- 17) Plan urządzeniowo-rolny dla Gminy Łagiewniki, Dolnośląskie Biuro Geodezji i Terenów Rolnych we Wrocławiu, 2010,
- 18) Program ochrony środowiska dla Gminy Łagiewniki na lata 2010 - 2014, opracowanie INWESTMENT MANAGEMENT ENVIRONMENT CONSULTING, Biestrzyków 2010,
- 19) Plan gospodarki odpadami na lata 2010 - 2014, opracowanie INWESTMENT MANAGEMENT ENVIRONMENT CONSULTING, Biestrzyków 2009,
- 20) Prognoza oddziaływania na środowisko do projektów dokumentów „Program ochrony środowiska dla Gminy Łagiewniki na lata 2010 – 2014” i „Plan gospodarki odpadami na lata 2010 – 2014”, opracowanie INWESTMENT MANAGEMENT ENVIRONMENT CONSULTING, Biestrzyków 2010
- 21) Inwentaryzacja Przyrodnicza Gminy Łagiewniki, opracowanie Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody, Wrocław 1993,
- 22) Gmina Łagiewniki, zeszyt nr 5 inwentaryzacji krajoznawczej województwa wrocławskiego, opracowanie Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, Wrocław 1983,
- 23) Chronione gatunki zwierząt gminy Łagiewniki, opracowanie zbiorowe Instytutu Zoologicznego Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 1993,
- 24) Opracowanie fizjograficzne do planu ogólnego gminy Łagiewniki, opracowanie „Geoprojekt” Wrocław 1979 r.,
- 25) Aktualizacja inwentaryzacji złóż surowców mineralnych gminy Łagiewniki, opracowanie Instytut Górnictwa Politechniki Wrocławskiej 1984 r.,
- 26) Mapa sozologiczna w skali 1:50 000, mapa hydrograficzna w skali 1:50 000, mapa glebowo-rolnicza w skali 1:25 000, pozyskane z Wojewódzkiego Biura geodezji i kartografii we Wrocławiu, 2010 r.
- 27) Wytyczne konserwatorskie do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Łagiewniki, opracowanie mgr. inż. arch. Krzysztof Wartenberg, Wrocław 2000 r.,
- 28) Materiały Studium Techniczno-Ekonomicznego pt. „Regionalny program budowy małych zbiorników wodnych w dorzeczu Górnej i Środkowej Odry”, Etap I, część C-1 „Ogólne koncepcje zbiorników wodnych” – 2. Zbiornik Ratajno i 3. Zbiornik Słupice, opracowanie Biura Studiów i Projektów Budownictwa Wodnego, Poznań 1997,
- 29) Materiały archiwalne Wojewódzkiego Oddziału Służby Ochrony Zabytków w Wałbrzychu,
- 30) Dane Głównego Urzędu Statystycznego, strona internetowa: www.stat.gov.pl.
- 31) Dane Urzędu Gminy Łagiewniki.
- 32) Wnioski do studium zebrane w lipcu – sierpniu 2009 r.,

3. Przedmiot opracowania.

Przedmiotem opracowania jest zmiana obowiązującego "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łagiewniki" określająca zasadnicze cele rozwoju gminy wynikające z przyjętej polityki przestrzennej (w zakresie kierunków i zasad ich realizacji) oraz istniejące uwarunkowania rozwoju.

W ramach niniejszego opracowania przeprowadzono szereg analiz i studiów w zakresie:

- • stanu istniejącego i dotychczasowych kierunków rozwoju zainwestowania oraz skutków dotychczasowej działalności w środowisku,

- •standardów wyposażenia i warunków zamieszkiwania oraz usług podstawowych,
- wyposażenia w infrastrukturę techniczną
- •potrzeb, możliwości i ograniczeń w przekształcaniu istniejących układów przestrzennych,
- •występowania obiektów i obszarów chronionych na podstawie przepisów o ochronie przyrody, środowiska oraz o ochronie dóbr kultury,
- •charakterystyki środowiska przyrodniczego i kulturowego,
- •stanu władania gruntami

Opracowane na podstawie zebranych materiałów robocze studia i analizy, składające się z części opisowej (uwarunkowania rozwoju) oraz części graficznej (mapy analityczne w skali 1 : 25 000), wraz z dokumentacją prac planistycznych, stanowią część dokumentacji niniejszego Studium.

Na podstawie "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łągowieki" Rada Gminy będzie podejmować decyzje odnośnie potrzeb i zakresu opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy. Studium traktowane jako akt wewnętrznego kierownictwa służyć będzie koordynacji prac związanych ze sporządzaniem planów. Analizy stanowiące część dokumentacji studium mogą służyć również jako materiały do prowadzenia dalszych prac planistycznych na szczeblu gminy, powiatu lub województwa.

Na elaborat niniejszego "Studium ..." składają się :

1. mapa w skali 1 : 25 000 pt. "Uwarunkowania i kierunki rozwoju"
3. tekst studium - część opisowa wraz z dokumentacją formalno-prawną,
4. mapy analityczne w skali 1 : 25 000 pt. :
 - a) „Uwarunkowania przyrodnicze”
 - b) „Środowisko kulturowe”
 - c) „System komunikacyjny”
 - d) Infrastruktura techniczna.

II. UWARUNKOWANIA ROZWOJU.

1. CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA.

Gmina Łagiewniki położona jest na południe od Wrocławia, w odległości około 32 km, granicząc z gminami Dzierżonów (wiejską), Marcinowice, Sobótka, Jordanów Śl., Kondratowice i Niemcza. Na terenie gminy znajduje się 20 miejscowości, w tym 14 wsi sołeckich.

Obszar gminy zajmuje 12 447 ha (tj. 124,47 km²).

Wielkość ta różni się od powierzchni 12 442 ha wykazanej w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łagiewniki, uchwalonego uchwałą Rady Gminy Łagiewniki nr XVIII/129/2000 z dnia 28 września 2000 r.. Od 2006 r. granice gmin ustalone zostały znacznie dokładniejszą metodą, opartą o dane komputerowej bazy Państwowego Rejestru Granic.

Gmina liczy obecnie około 7 639 mieszkańców. Gęstość zaludnienia wynosi 61 mieszkańców / 1 km². Na 100 mężczyzn przypada 106 kobiet.

Gmina Łagiewniki wchodzi w skład powiatu dzierzoniowskiego, w województwie dolnośląskim. Powierzchnia gminy stanowi około 26 % powierzchni powiatu dzierzoniowskiego i 0,6 % powierzchni województwa dolnośląskiego. Ludność gminy Łagiewniki stanowi około 6,7 % ludności powiatu dzierzoniowskiego i 0,25 % ludności województwa dolnośląskiego.

Dominującą funkcją gminy jest produkcja rolna. Występują tu bardzo korzystne warunki klimatyczno-glebowe do prowadzenia intensywnej gospodarki rolnej (produkcja buraka cukrowego i pszenicy). Lokalny przemysł koncentruje się w Łagiewnikach (małe zakłady rzemieślniczo-produkcyjne) oraz w mniejszym stopniu w Radzikowie i Sokolnikach.

Naturalne walory przyrodnicze stanowią o dużej atrakcyjności gminy dla rozwoju funkcji turystyczno-rekreacyjnej. Północna część gminy objęta jest ochroną prawną Śląskiego Parku Krajobrazowego wraz z jego otuliną (Góra Radunia oraz grunty wsi Jaźwina, Kuchary, Uliczno, Młynica, Domaszów, Oleszna, Sokolniki) ustaloną rozporządzeniem Wojewody Dolnośląskiego z dnia 4 kwietnia 2007 r. w sprawie Śląskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urzędowy Województwa Dolnośląskiego nr 94 poz. 1105 z 2007 r. oraz z 2008 r. nr 303, poz. 3492). Śląski park Krajobrazowy w granicach gminy Łagiewniki zajmuje obszar ok. 2580 ha.

Na obszarze Gminy Łagiewniki wyznaczono również granice szczególnych obszarów ochrony przyrody sieci NATURA 2000 tj. projektowanego Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk „Masyw Ślęży” oraz potencjalnego Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk „Wzgórza Niemczańskie”.

Głównym ośrodkiem obsługi gminy jest wieś Łagiewniki, pełniąca funkcje administracyjną i usługowo-handlową. Wieś Jaźwina pełni funkcję ośrodka o poszerzonym programie usługowym, współpracującym z wsią gminną.

Spośród pozostałych wsi wyróżniają się jako uzupełniające ośrodki usługowe podstawowego poziomu obsługi wsie Oleszna, Ligota Wielka, Radzików, Sieniawka, Sienice i Słupice.

Najliczniejszą wsią gminy są Łagiewniki liczące obecnie (według danych Urzędu Gminy na dzień 31.12.2009 r.) około 2 680 mieszkańców. Drugą co do wielkości jest wieś Oleszna licząca około 900 osób. Wieś Jaźwina, ośrodek współpracujący z wsią gminną liczy około 770 osób. Spośród pozostałych wyróżniają się Słupice (386 osób), Sieniawka (391 osób), Sienice (376 osób), Radzików (326 osób), Ligota Wielka (288 osób) i Sokolniki (263 osób). Pozostałe wsi liczą od 20 do 260 mieszkańców)

Udział użytków rolnych w powierzchni ogólnej gminy wynosi około 73 %. Lasy i grunty leśne stanowią ponad 19 % ogólnej powierzchni gminy.

Uwzględniając wyjątkowo korzystne warunki naturalne oraz stan wyposażenia w urządzenia do produkcji rolnej, obsługi rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego obszar gminy Łagiewniki posiada szczególnie predyspozycje dla rozwoju intensywnej produkcji rolnej. Dodatkowo szczególne walory krajobrazowo-przyrodnicze gminy Łagiewniki stanowią o potencjalnych możliwościach rozwoju funkcji turystyczno-rekreacyjnych.

2. UWARUNKOWANIA PRZYRODNICZE

Szczegółową analizę warunków przyrodniczych na terenie gminy Łagiewniki przeprowadzono w opracowaniu ekofizjograficznym sporządzonym na potrzeby niniejszej zmiany studium. Informacje i opisy zawarte w niniejszej części opisowej uwarunkowań przyrodniczych są wyciągiem z ww opracowania ekofizjograficznego.

1. Rzeźba terenu i budowa geologiczna

Gmina Łagiewniki położona jest w obrębie makroregionu fizyczno-geograficznego Przedgórze Sudeckiego. Większość obszaru gminy obejmują Wzgórza Łagiewnickie oraz Wzgórza Oleszeńskie, część Masywu Ślęży ze szczytem Radunia i Wzgórza Krzyżowe.

- Masyw Ślęży (Góra Radunia) – szczyt Raduni jest drugim co do wysokości szczytem Masywu Ślęży (573 m. n.p.m.). Tworzy on wraz z mniejszymi kulminacjami tzw. Grupę Raduni ograniczoną : Przełęczą Tapadła – oddzielającą od głównego szczytu Ślęży, Przełęczą Słupicką – oddzielającą od Wzgórz Oleszeńskich, Obniżeniem Jędrzejowic oddzielającym od Wzgórz Kiełczyńskich.
Oprócz wierzchołka Raduni wyróżniają się lokalne szczyty : Czernica (481 m. n.p.m.), Świerkowa (378 m. n.p.m.) położone na południowy-zachód od Raduni, Świerczyna (411 m.n.p.m.) i Słupicka Góra (335 m. n.p.m.) położone na wschód od Raduni
Grupa Raduni w całości zbudowana jest z serpentynitów, skał metamorficznych powstałych z przeobrażenia skał ultrazasadowych. Sporadycznie spotyka się tu pozostałości po dawnej eksploatacji. Do najciekawszych odsłoneń należy stary kamieniołom w Słupickiej Górze, tuż przy Przełęczy Słupickiej, innym śladem jest pionowa sztolnia na niewielkiej przełęczy w rejonie Czernicy (prawdopodobnie pozostałość eksploatacji ozdobnej odmiany serpentynitu).
- Wzgórza Oleszeńskie – (maksymalna wysokość 387 m. n.p.m.) stanowiące wschodnie ramię Masywu Ślęży, ciągnące się od Przełęczy Słupickiej (stanowiącej granicę Grupy Raduni) przez Sulistrowickie Skały, Przełęcz Sulistrowicką i Gozdnik, skąd obniżają się w kierunku Równiny Wrocławskiej i zanikają w rejonie Księginic Małych i Winnej Góry na terenie gminy Jordanów. Wzgórza te, podobnie jak Grupa Raduni są w całości zbudowane z serpentynitów. Częściej niż w zalesionej Grupie Raduni spotyka się tu ślady dawnej, prowadzonej od średniowiecza aż do początków XX wieku eksploatacji skał. Liczne zagłębienia i doły spotyka się wzdłuż całego grzbietu. Najatrakcyjniejsze naturalne wychodnie serpentynitów występują w rejonie Sulistrowickich Skał, stanowiących dogodny punkt widokowy.
- Wzgórza Łagiewnickie – pasmo niewysokich wzgórz położonych pomiędzy doliną Potoku Oleszna a Krzywulą i rzeką Ślężą, ciągnące się w kierunku północno-wschodnim do Jordanowa Śląskiego. Najwyższym wzniesieniem jest Jańska Góra (253 m. n.p.m.). Wzgórza te są na ogół użytkowane rolniczo, lasy występują sporadycznie.
- Wzgórza Krzyżowe – pasmo położone na południe od Masywu Ślęży, oddzielone doliną Potoku Oleszna. Na terenie gminy Łagiewniki znajduje się północna i północno-wschodnia część pasma. Najwyższym wzniesieniem jest Góra Zamkowa (407 m. n.p.m.) położona poza granicami gminy Łagiewniki, na terenie gminy najwyższa jest Lipowa (351 m. n.p.m.) oraz Dębowa (355 m. n.p.m.). Wzgórza te budują gnejsy sowiogórskie.

Geologiczny trzon Przedgórze Sudeckiego tworzą skały przedtrzeciorzędowe i trzeciorzędowe krystaliczne z przewagą serpentynitów, ponadto występują granity, gnejsy, łupki kwarcytowe, kwarcyty, łupki krzemionkowe, fyllity. Starsze formacje ukazują się na powierzchni w obrębie wierzchołków wzgórz i wzniesień w postaci skały litej lub rumoszu skalnego. Utwory krystalicznego podłoża na znacznych obszarach przykryte są późniejszymi osadami tj. piaskami i ilami trzeciorzędowymi, glinami, piaskami i żwirami plejstoceniowymi oraz pyłami i glinami plejstoceniowymi im holoceniowymi.

Sięgające południowo-wschodnich granic gminy Wzgórza Niemczańsko-Strzelińskie zbudowane są z przedtrzciorzędowych sjenitów, gnejsów, łupków krystalicznych, fillitów i granitów.

Północno-wschodnie tereny gminy (w rejonie wsi Trzebnik-Radzików-Białobrzegie (w gm. Kondratowice) fizjograficznie należą do Równiny Wrocławskiej (Nizina Śląska) - budują je plejstoceńskie utwory glacialne i fluwioglacjalne (lodowcowe i wodno-lodowcowe) w postaci piasków, żwirów i glin.

Dna dolin i obniżeń wypełnione są na ogół utworami holoceniowymi, wśród których dominują gliny pylaste i namuły oraz piaski pylaste i gliniaste.

Z uwagi na ukształtowanie terenu, lokalne warunki geologiczno-glebowe, rolniczy sposób użytkowania terenów oraz brak skupisk leśnych lub zadrzewień w partiach wierzchołkowych wzgórz i wzniesień w południowej części gminy występuje zagrożenie erozyjne (okolice wsi Ligota Wielka, Przystronie, Sieniawka-Mniowice, Sienice). Skutkiem tego jest erozja powierzchniowa, podczas nawalnych deszczów występują zmywy powierzchniowe a w okresach suchych erozja wietrzna.

2. Surowce naturalne.

Budowa geologiczna gminy Łagiewniki sprzyja występowaniu licznych surowców naturalnych (zwłaszcza: serpentynity, gnejsy, bazalty oraz luźne: gliny, piaski, pospółki, żwiry i węgiel brunatny).

Serpentynity zostały stwierdzone w kilku punktach w północno-zachodniej części gminy na zboczach wzgórz tworzących Masyw Ślęży. W części znajdują się one w granicach lasów chronionych, w części zlokalizowane są w wierzchołkowych partiach niezalesionych wzgórz w rejonie Młynicy, Olesznej i Sokolnik. Ze względu na dostępność nie są one przewidziane do eksploatacji. Jedynie w okolicy Olesznej i Sokolnik złoża serpentynitu usytuowane na granicy gmin Łagiewniki i Jordanów Śląski zostało udokumentowane – jego zasoby wynoszą ponad 117 tys. ton. Nie przewiduje się eksploatacji tego złoża.

Występujące na terenie gminy złoża gnejsów (tworzące rdzenie licznych wzgórz na terenie gminy) również nie są przewidziane do przemysłowej eksploatacji.

W południowo-wschodniej części obrębu wsi Ligota Wielka zlokalizowano złoża bazaltu o nieznanym fizyko-mechanicznych parametrach surowca.

Spośród występujących na terenie gminy Łagiewniki surowców luźnych największe znaczenie mają piaski, pospółki i żwiry. Nie są one eksploatowane na skalę przemysłową. Sporadycznie pozyskują je mieszkańcy gminy głównie na cele lokalnego budownictwa – eksploatacja ta odbywa się „na dziko” zagrażając bezpieczeństwu ludzi oraz stwarzając szkody i zagrożenie środowiska przyrodniczego. Ponadto w świetle obowiązujących przepisów Prawa Geologicznego i Górniczego jest to działalność nielegalna.

Złoża **piasków i pospółki** zlokalizowano w okolicach Jażwiny, Janczowic, Młynicy, Sieniawki, Przystronia i Trzebnika. Piaski występujące w okolicach Sieniawki (karta złoża nr 16) ze względu na występujące przewarstwienia gliny są mało przydatne dla celów budownictwa. Złoża o znacznie korzystniejszych parametrach występuje na wschód od Sieniawki (karta złoża nr 17), docelowo po przeprowadzeniu dodatkowych badań można rozważyć jego eksploatację na większą skalę.

Dla złoża kruszywa naturalnego „Jażwina” Starosta Dzierżoniowski ustanowił decyzją koncesyjną nr RL.VI.7512-3/99 z dnia 17.09.1999 r. (obszar i teren górniczy „Jażwina”).

Gliny występują w dwóch zlokalizowanych stanowiskach : w Jażwinie i Ligocie Wielkiej. Złoża te nie przedstawiają większej wartości i nie nadają się do przemysłowej eksploatacji.

W latach 50 w rejonie wsi Piotrówek i Winna Góra (w gm. Jordanów Śląski) prowadzono poszukiwania złóż **węgla brunatnego**. Zlokalizowane złoża o zasobach pozabilansowych (szacunkowo ponad 560 tys. ton) występuje między Winną Górą a Oleszną. Pokłady węgla brunatnego o średniej miąższości 1,7 m. zalegają na głębokości około 20 m. Złoża nie nadaje się do przemysłowej eksploatacji.

3. Hydrografia.

3.1. Wody powierzchniowe.

Teren gminy Łagiewniki należy do zlewni rzeki Ślęzy, lewobrzeźnego dopływu Odry.. Generalnie cały obszar gminy Łagiewniki położony jest w lewobrzeźnej części dorzecza Odry.

Obszar gminy odwadniają głównie ciek : Śleza (stanowiąca wschodnią granicę gminy), potoki Krzywula i Oleszna oraz sieć rowów melioracyjnych, wśród których do większych należą : Rów Gołostowicki oraz Kanał Gołostowicki (poza granicą gminy).

Na terenie gminy występują działy wodne III rzędu oddzielające dorzecza Krzywuli i Olesznej oraz IV rzędu rozdzielające dorzecza pomniejszych cieków.

Do najważniejszych obszarów źródliskowych na terenie gminy należy rejon Grupy Raduni – wypływają stąd liczne strumienie dające początek trzem większym ciekom – Czarna Woda, Potok Oleszna oraz Potok Sulistrowicki. Większość cieków bierze początek z wysięków. Występują tu też dwa źródła : Czarne Źródło na zachodnich stokach Czernicy (początek Czarnej Wody) oraz Złote Źródło na południowo-zachodnim stoku pomiędzy Radunią a Czernicą (początek Potoku Oleszna).

Rzeka Śleza, główny ciek gminy Łagiewniki, ma stosunkowo wyrównane średnie stany wód w przekroju roku. Pomiar hydrologiczne na Ślęzy dokonywane są na najbliższym położonym punkcie obserwacyjnym zlokalizowanym w Białobrzeziu (na granicy z gminą Kondratowice).

Maksimum średnich stanów wód obserwowane jest wiosną, na ogół w marcu (roztopa pokrywy śnieżnej). Minimum średnich stanów osiągane jest jesienią.

Szczegółowa analiza stanów wód i wielkości przepływów w profilu pomiarowym w Białobrzeziu pozwala przyjąć, że rzeka Śleza posiada reżim przejściowy pomiędzy śnieżno-deszczowym górskim a śnieżno-deszczowym nizinnym. Odpowiada to generalnie warunkom środowiskowym panującym w zlewni tej rzeki w analizowanym przekroju pomiarowym.

Prawdopodobieństwo wystąpienia lub przekroczenia konwencjonalnego stanu ostrzegawczego na Ślęzy w Białobrzeziu w roku wynosi 95 % (miesięcznie 38 % co 2,6 miesiąca) a stanu alarmowego ponad 77 % (miesięcznie ponad 20 % co 4,9 miesiąca).

Zjawiska lodowe występują niemal co roku. Najczęściej jest to pokrywa lodowa, następnie lód brzegowy; spływ kry i śryżu jest zjawiskiem rzadszym. Zatory lodowe są zjawiskiem rzadkim, niemniej występującym.

Wody powierzchniowe są zanieczyszczone głównie zanieczyszczeniami pochodzącymi z terenów uprawnych (wymywane i splukiwane nawozy i środki ochrony roślin, nieprawidłowo stosowana utylizacja gnojowicy i wylewane nielegalnie ścieki bytowe z gospodarstw rolnych) oraz z istniejącej zabudowy zagrodowej (tj. z nieszczelnych zbiorników na nieczystości płynne -szamb, a często z powodu ich braku). Do największych sprawców zanieczyszczeń należy Cukrownia Łagiewniki, szczególnie w okresie kampanii cukrowniczej (pomimo podczyszczania ścieków w osadnikach). Wody Ślęzy nie odpowiadają normom na całej swej długości (pozaklasowe), stwierdzono w nich przekraczające normy stężenia azotu, związków fosforu, związków organicznych, siarczanów, zawiesiny, zanieczyszczenia bakteryjne (miano Coli).

Nie zanieczyszczone pozostają na terenie gminy wody powierzchniowe w obszarach źródliskowych zalesionych lub nie zasiedlonych. Wzrost obciążenia zanieczyszczeniami tych wód obserwowany jest zatem w momencie ich spływu na tereny intensywnej gospodarki rolnej lub na tereny zasiedlone.

Rzeka Śleza oraz potok Krzywula są na znacznych odcinkach (Śleza w całości, Krzywula w części nizinnej poniżej Łagiewnik) obwałowane. Wały te wymagają jednak pilnej modernizacji i rozbudowy. Ze względu na swój charakter okresowo występuje zagrożenie powodziowe na terenach położonych najbliższej koryt. Zagrożenie to dotyczy w szczególności starszej zabudowy wiejskiej usytuowanej bezpośrednio nad ciekami.

Większe zbiorniki wodne na terenie gminy występują w Sieniawce oraz w Łagiewnikach (na potoku Krzywula), w obniżeniach dolinnych na lokalnych ciekach występują ponadto mniejsze i większe stawy hodowlane i retencyjne (Sieniawka, Ratajno, Ligota Wielka, Łagiewniki, Jaźwina, Stosów, Kuchary, Słupice, Młynica, Oleszna, Trzebnik, Sokolniki) oraz spełniające funkcje zbiorników przeciwpożarowych. Łączna powierzchnia otwartych zbiorników wodnych na terenie gminy Łagiewniki wynosi około 30 ha.

Podmokłości występujące na terenie gminy Łagiewniki zajmują z reguły dna dolin, w ich poszerzonych i płaskich odcinkach.

3.2. Wody podziemne.

Przez teren gminy Łagiewniki, według podziału hydrologicznego, przebiega linia graniczna (na wysokości miejscowości Sienice-Łagiewniki-Sokolniki) oddzielająca tereny położone :

- w północno-wschodniej części - w obszarze regionu niecki wrocławskiej (XV) prowincji północnej, w podregionie wrocławskim (C), wody gruntowe występują tu w utworach czwartorzędu,
- w pozostałej części – w regionie podsudeckim (XXVII) prowincji południowej, cechującym się słabą wodonością.

Wody gruntowe na terenie gminy Łagiewniki występują generalnie w dwóch poziomach wodonośnych.

Poziom czwartorzędowy – składający się z kilku horyzontów, o zróżnicowanej głębokości zalegania : od 1,5 do 20,0 m. p.p.t.,

Poziom trzeciorzędowy – o jednym, maksymalnie 2 horyzontach wodonośnych, głębokość zalegania 20 – 70 m. p.p.t.

Poziomy wodonośne cechują się zróżnicowanymi warunkami hydrogeologicznymi. Zróżnicowanie to dotyczy szczególnie górnego poziomu wód podziemnych. Niejednorodność gruntów, ich zróżnicowana miąższość oraz stan spękania głębszych partii litego podłoża powodują, że wody podziemne pierwszego poziomu wykazują znaczne zróżnicowanie na sąsiadujących ze sobą terenach. Na obszarach gminy położonych generalnie na zachód od drogi nr 8 w obrębie wychodni skał krystalicznych, pierwszy poziom wód podziemnych kształtowany jest przez wody szczelinowe. Pod wierzchołkami wzniesień mogą one zalegać głęboko, nawet ok. 20 m. p.p.t., w dolnych partiach stoków łączą się z wodami utworów osadowych. W miejscach tych często następuje naturalny wypływ wód na powierzchnię w postaci młak, wycieków lub źródeł. Wodonośne utwory piaszczyste lub piaszczysto-żwirowe występują w wypełnionych osadami plejstocenijskimi obniżeniach dolinnych oraz w obrębie Równiny Wrocławskiej zajmującej północno-wschodni obszar gminy. W rejonie potoku Krzywula, między Białobrzeziem, Łagiewnikami i Sieniawką występuje struktura hydrogeologiczna, w której w utworach piaszczystych występuje poziom wodonośny. Średnia miąższość tej struktury wynosi w okolicach Łagiewnik 18 m., w Sieniawce ok. 14 m. Wydajności z odwiertów wykonanych w tej strukturze wynoszą od 20 do 80 m³ / h.

Stan sanitarny wód podziemnych na terenie gminy Łagiewniki nie jest dokładnie rozpoznany (brak punktów monitorowania). Bieżące badania stanu sanitarnego prowadzone są jedynie w przypadku studni przydomowych użytkowanych na cele konsumpcyjne. Stałe pomiary zanieczyszczeń prowadzone są ponadto w komunalnych ujęciach wód podziemnych. Na podstawie bezpośrednich obserwacji można przyjąć, że wysokie zanieczyszczenia wód czwartorzędowych występują w poziomach wodonośnych występujących na terenach zabudowanych ze względu na brak kanalizacji sanitarnej we wsiach gminy.

3.3. Retencja wodna.

Oprócz występujących na terenie gminy Łagiewniki zbiorników i stawów planowana jest budowa nowych zbiorników wodnych służących retencji wód dla rolnictwa, ochronie przeciwpowodziowej obszarów dolinnych, hodowli ryb oraz rekreacji.

Planowana jest budowa :

- 1) zbiornika wodnego „Ratajno”, powierzchnia zalewu ok. 22 ha, pojemność całkowita 1,0 mln. m.³, na potoku Krzywula,
- 2) zbiornika wodnego „Sienice” (na granicy z gm. Niemcza), powierzchnia zalewu 190 ha, pojemność całkowita 5 mln. m.³.

W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Łagiewniki z 2000 r. przewidywano dodatkowo budowę zbiornika wodnego „Słupice”, powierzchnia zalewu 62 ha, pojemność całkowita 2,2 mln. m.³, na potoku Oleszna, zlokalizowanego na południe od istniejącej zabudowy wsi Słupice. Ponieważ lokalizacja tego zbiornika koliduje z granicą potencjalnego Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk „Wzgórza Niemczańskie” odstąpiono od tego zadania.

4. Warunki klimatyczne.

Średnioroczna temperatura powietrza na terenie gminy Łagiewniki wynosi 7 – 8 °C. Przeważają wiatry z kierunku południowego (S) i południowo-zachodniego. Średnie prędkości wiatrów wynoszą 3,0 – 3,5 m/s⁻¹.

Reprezentatywne dla terenu gminy Łagiewniki są pomiary wykonywane w najbliższej położonych posterunkach opadowych w Łagiewnikach i Niemczy.

Średnie roczne opady wynoszą na tym terenie 560 – 660 mm, wykazując uzależnienie wysokościowe (większe natężenie w części południowej, pagórkowatej). Opady półrocza letniego stanowią około 69 % całości sum rocznych.

Średnia maksymalna grubość pokrywy śnieżnej wynosi 15–20 cm. Najwyższe z maksymalnych grubości pokryw osiągają 40 – 50 cm, sporadycznie wzrastając do 50-60 cm.

Czas trwania pokrywy śnieżnej wynosi około 50 – 60 dni, zanik pokrywy następuje 25 – 30 marca.

W dolinach rozcinających wzgórza istnieją możliwości spływu mas chłodnego powietrza oraz tworzenia się zastoisk zimnego powietrza, co powoduje zjawiska inwersji termicznej utrudniającej przemieszczanie się zanieczyszczeń i wentylację kotlin.

Stoki wzgórz mają ekspozycję południowo-wschodnią i północną.

Źródłem zanieczyszczeń powietrza na terenie gminy Łagiewniki jest głównie istniejąca zabudowa mieszkaniowa zagrodowa, powodująca szczególnie w sezonie jesienno-wiosennym silne natężenie pyłów, sadzy, związków węgla i siarki. Zanieczyszczenia te są uciążliwe ze względu na duże zagęszczenie niskich emitorów (kominów) z lokalnych palenisk.

Uciążliwymi zanieczyszczeniami (zadymienia) są też okresowe wypalania traw i ściernisk, przynoszące ponadto szkody wśród fauny, negatywnie wpływające na strukturę gleb.

5. Gleby.

Na terenie gminy Łagiewniki dominują gleby brunatne właściwe. Gleby typu czarnych ziem występują w części północno-wschodniej oraz pasem wzdłuż potoku Krzywula. W części południowej, pagórkowatej, występują gleby brunatne - płowe, rzadziej bielcowe. Dna dolin cieków, wzdłuż potoków, wyściełają mady rzeczne.

Gleby gminy Łagiewniki, wytworzone w większości na glinach lodowcowych i piaskach oraz glinach lessopodobnych i utworach pyłowych, tworzą kompleks pszenno-dobry i bardzo dobry oraz pszenno-żytni. Gleby powstałe na utworach piaszczystych tworzą kompleks żytni, a wytworzone na madach – kompleks zbożowo-pastewny. Szczególnie chronione z punktu widzenia rolnictwa gleby I-III klasy bonitacyjnej stanowią około 82 % użytków rolnych.

Na terenie gminy Łagiewniki występują następujące kompleksy rolniczej przydatności gleb:

- 1) Kompleks 1– pszenno-bardzo dobry – obejmuje on najlepsze gleby położone w dobrych warunkach fizjograficznych i agroklimatycznych, charakteryzujące się głębokim poziomem próchnicznym. Największe jego areale znajdują się: w północnej części gminy w Olesznej, na zachodzie w Jażwinie oraz na wschodzie w Łagiewnikach, Radzikowie, Trzebniku i Sienicach,

- 2) Kompleks 2 – pszenno dobry – tworzą go gleby nieco mniej urodzajne niż w kompleksie 1, zwęższe i cięższe do uprawy. Kompleks 2 zajmuje największe powierzchnie gruntów ornych w gminie. Gleby należące do niego dominują szczególnie w obrębach: Jaźwina, Łagiewniki, Oleszna, Ligota Wielka, Słupice.
- 3) Kompleks 3 – pszenno wadliwy – charakteryzują gleby średnio zwęższe i ciężkie, które nie są zdolne do magazynowania większych ilości wody. Na większych obszarach kompleks ten występuje w Łagiewnikach, Ligocie Wielkiej oraz Sieniawce.
- 4) Kompleks 4 – żytni bardzo dobry – najlepszy wśród gleb lekkich. Występuje on na niewielkiej powierzchni jedynie w Sokolnikach.
- 5) Kompleks 5 – żytni dobry – obejmuje gleby bardziej wrażliwe na suszę, a także mniej zasobne w składniki odżywcze. Występują one wyspowo na terenie całej gminy z wyjątkiem Trzebnika, najliczniej jednak w Sieniawce, Olesznej, Jaźwinie, Łagiewnikach oraz w Sokolnikach.
- 6) Kompleks 6 – żytni słaby – wytworzony jest z piasków słabo gliniastych i gliniastych lekkich, charakteryzujący się dużym uzależnieniem od ilości i rozkładu opadów. Największa jego powierzchnia znajduje się w Jaźwinie.
- 7) Kompleks 7 – żytni bardzo dobry – tworzą go grunty trwale suche i bardzo ubogie w składniki pokarmowe. Występuje on jedynie w Jaźwinie.
- 8) Kompleks 8 – zbożowo - pastewny mocny – obejmuje on gleby zasobne w składniki pokarmowe i potencjalnie żyzne, ale wadliwe na skutek nadmiernego uwilgotnienia. Najliczniejszy w Sieniawce.
- 9) Kompleks 11 – zbożowo górski – obejmuje gleby górskie położone w strefie wysokościowej sięgającej do 550 - 600 m n.p.m. Jest to kompleks o najmniejszej powierzchni, występuje jedynie na granicy w północnej części obrębu Oleszna.
- 10) Kompleks 12 – owsiano - ziemniaczany górski – tworzą go gleby górskie położone w niższej części strefy wysokościowej, gdzie występują jeszcze grunty orne. Gleby tego kompleksu występują jedynie we wsi Sieniawka.
- 11) Kompleks 1z – użytki zielone bardzo dobre i dobre – największe jego arealy znajdują się w Łagiewnikach.
- 12) Kompleks 2z – użytki zielone średnie – spośród pozostałych kompleksów użytków zielonych ten występuje najliczniej na całym obszarze gminy, z czego najwięcej jest go w Jaźwinie.
- 13) Kompleks 3z – użytki zielone słabe i bardzo słabe – niewielkie obszary użytków zielonych tego kompleksu występują w obrębach: Jaźwina, Ligota Wielka, Przystronie, Radzików, Sieniawka oraz Sokolniki.

6. L a s y .

Lasy gminy Łagiewniki położone są w V krainie przyrodniczo-leśnej, w dzielnicy Przedgórze Sudeckiego. Powierzchnia lasów i gruntów leśnych zajmuje łącznie ponad 19% ogólnego obszaru gminy (2 379 ha). Wielkość ta odpowiada średniej zalesienia dla powiatu dzierzoniowskiego (20,5 %), a jednocześnie jest mniejsza od średniej lesistości województwa dolnośląskiego wynoszącej ok. 28,6 %.

Zwarte tereny leśne występują w północnej i południowej części gminy. Związane jest to z rzeźbą terenu – porastają one zbocza wzniesień Raduni (część północna) i Wzgórz Krzyżowych (część południowa).

Lasy gminy Łagiewniki zaliczone są do lasów ochronnych :

- wodochronne – w zlewni Ślęzy na południe od Ligoty Wielkiej i w zlewni Krzywuli, na zachód od Sieniawki oraz lasy na północ od Uliczna,
- uszkodzone przez przemysł – w północnej części gminy,
- chroniące środowisko i glebochronne – na zachodnim zboczu Łysej Góry (południowe stoki Góry Raduni),
- stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody – południowe, wschodnie i północne zbocza Łysej Góry (stoki Góry Raduni)

Występuje tu w przewadze siedlisko lasu świeżego, o drzewostanie w którym dominuje dąb, świerk, a w domieszce występuje sosna, buk, jesion, olsza, osika i jawor. Podszyt i runo są stosunkowo silnie rozwinięte. Ze względu na wiek, skład gatunkowy i ukształtowania terenu lasy te są atrakcyjne pod względem przydatności dla rekreacji i turystyki. Ograniczeniami w penetracji kompleksów leśnych jest rzeźba terenu (stromie zbocza, brak ścieżek) oraz strefy ostoji zwierzyny, w szczególności na zboczach Raduni, w rejonie rezerwatu na szczycie wzniesienia.

Nieliczne i niewielkie siedliska lasu wilgotnego występują w obniżeniach terenu wzdłuż cieków. W drzewostanie występują dąb, jesion, olsza, topola i świerk, a w domieszkach buk, wiąz, jawor, brzoza, osika i wierzba. Runo i podszyt silnie rozwinięte. Penetracja tych lasów jest utrudniona i praktycznie możliwa tylko po drogach i duktach leśnych. Tereny te w naturalny sposób nie są korzystne do penetracji turystycznej.

Lasy państwowe na terenie gminy Łagiewniki znajdują się pod administracją Nadleśnictwa Henryków, Nadleśnictwa Świdnica oraz Nadleśnictwa Miękinia, prowadzących gospodarkę leśną w oparciu o plany urządzenia lasu.

7. Ochrona przyrody

7.1. Fauna chroniona.

Na terenie gminy Łagiewniki stwierdzono występowanie zróżnicowanych gatunków fauny :

Bezkęgowce.

Na terenie gminy Łagiewniki stwierdzono występowanie 4 gatunków chronionych bezkręgowców, z tego tylko jeden – motyl paż królowej (*Papilio machon*) jest rzadki. Gmina jest mało interesująca pod względem występowania chronionych gatunków bezkręgowców i nie ma podstaw do podejmowania działań mających na celu ochronę miejsc ich występowania.

Ichtiofauna

W potokach i strumieniach na terenie gminy Łagiewniki występują tylko 4 gatunki ryb : kielb (*Gobio gobio*), karaś srebrzysty (*Carassius auratus*), śliz (*Orthrias barbatulus*), strzebla potokowa (*Phoxinus phoxinus*).

Strzebla potokowa występuje w strumieniu Oleszna. Silne zanieczyszczenie ściekami z gospodarstw domowych oraz znaczny spadek poziomu wody spowoduje, że gatunek ten może się nie utrzymać na terenie gminy. Utrzyma się tylko przy bezwzględny zakazie odprowadzania ścieków i ustawieniu kilku progów kamiennych na strumieniu.

Płazy i gady.

Zanotowano występowanie następujących gatunków płazów i gadów : traszka górską (*Triturus alpestris*), traszka zwyczajna (*Triturus vulgaris*), żaba trawna (*Rana temporaria*), żaba wodna (*Rana esculenta*), jaszczurka żyworodna (*Lacerta vivipara*), jaszczurka zwinna (*Lacerta agilis*).

Ptaki.

W gminie Łagiewniki stwierdzono 80 stanowisk lęgowych gatunków ptaków podlegających ochronie, z tego 63 to liczne i pospolite gatunki, a 11 to gatunki rzadkie i występujące w pojedynczych parach.

Pozostałe 6 to gatunki chronione, rzadkie o stałych miejscach gniazdowania. Należą do nich : bocian biały (*Ciconia ciconia*), łabędź niemy (*Cygnus olor*), derkacz, płomykówka (*Tyto alba*), brzegówka (*Riparia riparia*), remiz.

Fakt iż gmina nie jest zbyt bogata w awifaunę wynika z rolniczego charakteru gminy, braku dużych i bogatych w wodolubną roślinność zbiorników wodnych oraz ograniczona, nierównomiernie rozmieszczona powierzchnia lasów.

Ssaki

Nietoperze (Chiroptera) – na terenie gminy występują najczęściej : nocek duży, nocek wąsatek, gacek. Dość liczne skupisko wyżej wymienionych, objętych ochroną gatunków występuje w kościele w Jażwinie. Można je spotkać także na obrzeżach lasów.

Drobne ssaki owadożerne - kret *Talpa europaea*, jeż zachodni *Erinaceus europaeus*, ryjówka aksamitna *Sorex araneus*, ryjówka malutka *Sorex minutus*, rzesorek rzeczek *Neomys fodiens*.

Ssaki drapieżne, takie jak : kuna domowa *Martes foina*, gronostaj *Mustela erminea*, łasica łaska *Mustela nivalis*, spotyka się w niewielkiej liczbie lub pojedynczo na terenie całej gminy.

NAZWA MIEJSCOWOŚCI	KUNA DOMOWA	GRONOSTAJ	ŁASICA ŁASKA
Jażwina	średnio liczne	rzadkie	średnio liczne
Ligota Wielka	rzadkie	rzadkie	rzadkie
Łagiewniki	średnio liczne	nie występuje	średnio liczne
Młynica	brak danych	brak danych	brak danych
Oleszna	brak danych	brak danych	brak danych
Przystronie	brak danych	brak danych	brak danych
Radnik	średnio liczne	rzadkie	średnio liczne
Ratajno	brak danych	brak danych	brak danych
Sieniawka	rzadkie	rzadkie	nie występuje
Sieniec	rzadkie	nie występuje	rzadkie
Słupice	średnio liczne	rzadkie	średnio liczne
Sokolnik	nie występuje	rzadkie	średnio liczne
Trzebnik	rzadkie	nie występuje	rzadkie
Stoszków	brak danych	brak danych	brak danych

7.2. Flora chroniona.

Pomniki przyrody

Lp	Miejscowość	Lokalizacja	Opis pomnika	Podstawa prawna ochrony
1.	Jażwina	Lasy Państw. Nadl. Miękinia, dz. nr 1468/242	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) o obw. 390 cm	Uchwała Nr XIII/81/95z dnia 29 grudnia 1995 r.
2.	Oleszna	narożnik pl. Kościelnego dz. nr 101	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) o obw. 400 cm	Uchwała Nr XIII/81/95z dnia 29 grudnia 1995 r.
3.	Młynica	teren zabytkowego parku dz. nr 319	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) o obw. 465 cm	Uchwała Nr XIII/81/95z dnia 29 grudnia 1995 r.
4.	Młynica	w głębi zabytkowego parku dz. nr 319	Jesion wyniosły (<i>Fraxinus excelsior</i>) o obw. 640 cm (jedna odnoga złamana)	Uchwała Nr XIII/81/95z dnia 29 grudnia 1995 r.

5.	Młynica	w głębi zabytkowego parku dz. nr 319	Żywotnik zachodni (<i>Thuja occidentalis</i>) o obw. 225 cm	Uchwała Nr XIII/81/95z dnia 29 grudnia 1995 r.
6.	Trzebnik	park wiejski dz. nr 134/12	Klon jawor (<i>Acer pseudoplatanus</i>) o obw. 395 cm	Uchwała Nr XIII/81/95z dnia 29 grudnia 1995 r.
7.	Kuchary - przysiółek obręb Jaźwina	przed bramą wjazdową do parku dz.nr 972/3	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) o obw. 330 cm	Uchwała Nr XIII/81/95z dnia 29 grudnia 1995 r
8.	Słupice	w obrębie zabudowań dz. nr 93/1	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) o obw. 330 cm	Uchwała Nr XIII/81/95z dnia 29 grudnia 1995 r.
9.	Łagiewniki	na posesji prywatnej przy ul. Łowieckiej 1/2 od strony zachodniej przy granicy z parkiem AWRSP dz. nr 912/25	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>) o obw. 352 cm	Rozporządzenie Nr 11 Wojewody Dol- nośląskiego z dnia 8 sierpnia 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Dol.Nr 221 z dnia 19 sierpnia 2008 r. poz. 2494)
10.	Łagiewniki	przy ul. Łowieckiej 1/2, od strony pld. , między zabu- dowaniami gospodarczymi a budynkiem mieszkalnym dz. nr 912/25	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) o obw. 372 cm	Rozporządzenie Nr 11 Wojewody Dol- nośląskiego z dnia 8 sierpnia 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Dol.Nr 221 z dnia 19 sierpnia 2008 r. poz. 2494)
11.	Łagiewniki	przy ul. Łowieckiej 1/1, od strony wsch. budynku gospodarczego dz. nr 912/26	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) o obw. 352 cm	Rozporządzenie Nr 11 Wojewody Dol- nośląskiego z dnia 8 sierpnia 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Dol.Nr 221 z dnia 19 sierpnia 2008 r. poz. 2494)
12.	Łagiewniki	w parku przydworskim od strony pld. budynku miesz- kalnego i kaplicy kościelnej dz. nr 912/68	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) o obw. 412 cm	Rozporządzenie Nr 11 Wojewody Dol- nośląskiego z dnia 8 sierpnia 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Dol.Nr 221 z dnia 19 sierpnia 2008 r. poz. 2494)
13.	Słupice	na początku wsi przy drodze i cieku wodnym, naprzeciw budynku mieszkalnego nr 86, dz. nr 94/3	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) o obw. 406,333 cm (2 pnie)	Rozporządzenie Nr 11 Wojewody Dol- nośląskiego z dnia 8 sierpnia 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Dol.Nr 221 z dnia 19 sierpnia 2008 r. poz. 2494)

14.	Kuchary - przysiółek, obręb Jaźwina	skrzyżowanie drogi powiatowej i gminnej, naprzeciw stawu p.poz. dz. nr 1260	Dąb szypułkowy (Quercus robur) o obw. 339 cm	Rozporządzenie Nr 11 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 8 sierpnia 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Dol.Nr 221 z dnia 19 sierpnia 2008 r. poz. 2494)
15.	Trzebnik	30 m od drogi głównej, na posesji prywatnej, ca 15 m od zabudowań gospodarczych dz. nr 134/11	Jesion wyniosły (Fraxinus excelsior) o obw. 448 cm	Rozporządzenie Nr 11 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 8 sierpnia 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Dol.Nr 221 z dnia 19 sierpnia 2008 r. poz. 2494)

Na terenie gminy występuje 19 gatunków roślin chronionych, oznaczonych na 64 stanowiskach. Pod ochroną całkowitą jest 9 z nich (bluszcz pospolity, lilia złotogłów, buławnik wielokwiatowy, gółka długoostrogowa, kruszczyk szerokolistny, listeria jajowata, buławnik czerwony, śnieżyca przebiśnieg, wawrzynek wilczełyko).

Rozmieszczenie stanowisk roślin chronionych gatunków jest nierównomierne. Wynika to z konfiguracji terenu i związanego z nią użytkowania terenów. Obszary północno-wschodniej i centralnej części gminy są intensywnie wykorzystywane rolniczo. Na obszarach północno-zachodnich, zachodnich i południowo-zachodnich istnieją większe kompleksy leśne i w nich gatunki chronione tworzą trzy skupienia, wskazując na tereny interesujące pod względem przyrodniczym i zasługujące na ochronę. Obszary te są usytuowane : na Raduni, w pobliżu Ligoty Wielkiej oraz na zachód od Sieniawki (między Kołaczowem a Staszowem).

Lasy położone na zachód od Ligoty Wielkiej i zajmujące dno niecki obramowanej wzniesieniami, mają charakter łąk i łągów. Drzewostan stanowią : dąb szypułkowy, lipa drobnolistna, jesion wyniosły, olsza czarna. Miejscami rozwijają się młodziki olszowo-brzozowe z domieszką świerka. Na podkreślenie zasługuje dość liczne występowanie listerii jajowatej i wawrzyńka wilczełyko. Ponieważ w/w obszary są przyrodniczo atrakcyjne i stosunkowo słabo zdewastowane należy poddać je ochronie a przynajmniej eliminować dzikie wysypiska odpadów.

Na terenie gminy Łagiewniki występują również pozostałości po rodzimych ekosystemach łąkowych :

- Łąki trzęślicowe – występują na stanowiskach podmokłych, w części są użytkowane jako łąki i pastwiska. Na terenie gminy znajdują się na północnym stoku Raduni, powyżej Sulistrowiczek w gm. Sobótka.
- Łąki rajgrasowe – pochodzenia antropogenicznego, powstały na wcześniejszych siedliskach łąsów liściastych,
- Murawy kserotermiczne – występują na nasłonecznionych stokach wzgórz serpentynitowych Raduni, Jańskiej Góry (okolice Olesznej).

7.3. Tereny chronione.

Północno-zachodnia część gminy Łagiewniki, wchodząca w obręb Masywu Ślęży, objęta jest granicą **Ślężańskiego Parku Krajobrazowego** wraz z otuliną, utworzonego rozporządzeniem Wojewody Dolnośląskiego z dnia 4 kwietnia 2007 r. w sprawie Ślężańskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urzędowy Województwa Dolnośląskiego nr 94 poz. 1105 z 2007 r. oraz z 2008 r. nr 303, poz. 3492). W granicach gminy Łagiewniki w granice parku wchodzi obręb wsi : Jaźwina, Uliczno, Słupice, Młynica i Domaszów. Ślężański Park Krajobrazowy utworzony został w celu ochrony i zachowania środowiska przyrodniczo-krajobrazowego Masywu Ślęży. [Dla obszaru Ślężańskiego](#)

Parku Krajobrazowego opracowany został Plan Ochrony Śląskiego Parku Krajobrazowego uchwalony uchwałą nr XVI/331/11 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 27 października 2011 r. (Dz. Urzędowy Województwa Dolnośląskiego nr 251 z 2011 r., poz. 4508).

Wierchołek wzniesienia Raduni (573 m. n.p.m.) zajmuje **Rezerwat Przyrody „Góra Radunia”** utworzony w 1958 r., o powierzchni około 42 ha. Jest to rezerwat florystyczny, chroniący stanowiska roślin kserotermicznych, związanych podłożem serpentynitowym. Występują tu jedyne na terenie Polski stanowiska rzadkich paproci (zanokcica ciemna *Asplenium adiantum-nigrum*, zanokcica klinowata *Asplenium cuneifolium*) oraz jedyne na Dolnym Śląsku stanowisko dębika ośmiopłatkowego – rośliny reliktovej. Ponieważ podłoże jest tu wyjątkowo niekorzystne dla roślinności, przeważają tu gatunki najmniej wymagające i odporne na trudne warunki. Większość porastającego ten teren drzewostanu stanowi sosna, z domieszką dębu. Drzewa te często przyjmują formy karłowate.

Oprócz wyżej wymienionych gatunków na szczycie Raduni spotyka się : bez koralowy, leszczynę, różę kuternowatą, naparstnicę zwyczajną, lilie złotogłów. Na stoku południowo-zachodnim występuje cenna murawa kserotermiczna, w której oprócz dominującej kostrzewy bladej występują : czosnek skalny, dzwonek okrągłolistny, dziewięsił bezłodygowy, goździk kartuzek, goździk siny, chaber drzakiewnik, wilczomlec złocisty, marzanka wonna, jastrzębiec kosmaczek, dziewanna zwyczajna, rozchodnik ostry, rozchodnik wielki, czyściec prosty, lepnica rozdęta, macierzanka piaskowa, pięciornik biały, pięciornik siedmiolistkowy, przetacznik kłosowy, przetacznik pagórkowy, czemiężyk biało kwiatowy, kokoryczka okółkowa, kokoryczka wonna, pajęczycza gałęzista, malina kamionka, drzakiew żółtawa, turzyca pagórkowaq, turzyca palczasta, turzyca cienista.

W obrębie wsi Słupice znajduje się **stanowisko paproci serpentynitowych** (stanowisko nr 6), które rozporządzeniem Wojewody Dolnośląskiego z dnia 12 grudnia 2003 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 236, poz. 3828 z 17.12.2003 r.) zostało uznane za **użytek ekologiczny**. Obejmuje ono stanowisko paproci serpentynitowych z przyległymi zbiorowiskami roślinnymi, w tym ze zbiorowiskami ciepłolubnymi. Na terenie Gminy Łagiewniki wyznaczone zostały (m.in.) obszary ochrony przyrody sieci **NATURA 2000**

1. Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Masyw Ślęży” (PLH 020040), którego granica przebiega w przybliżeniu wzdłuż granicy Śląskiego Parku Krajobrazowego (z odstępstwami w rejonie zabudowy wsi Słupice i Młynica),
2. projektowany Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Wzgórza Niemczańskie” (PLH 020082), wyznaczony na terenie Gminy Łagiewniki wokół kompleksów leśnych położonych na zachód i południe od wsi Sieniawka oraz wzdłuż potoku Oleszna na południe od wsi Słupice.

Zgodnie z art. 33 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. nr 92 z 2004 r., poz. 880, z późniejszymi zmianami) projektowane obszary NATURA 2000 do czasu zatwierdzenia przez Komisję Europejską jako obszary mające znaczenie dla Wspólnoty i wyznaczenia ich jako specjalne obszary ochrony siedlisk podlegają ochronie jak obszary już wyznaczone.

8. Zagrożenia powodziowe i erozyjne.

Cieki występujące na terenie gminy Łagiewniki charakteryzują się przepływami typowymi dla rzek i potoków podgórskich i górskich. Potoki te w przypadku nagłego wezbrania (np. po deszczach nawalnych i burzach) szybko przybierają zagrażając mieszkańcom zabudowań położonych w sąsiedztwie oraz gruntom niżej położonym.

Szczególne warunki litologiczne wierzchniej warstwy gruntu tj. występowanie gliniastych zwietrzelin na litych skałach (na zboczach wzniesień) oraz znaczna zawartość glin w utworach plejstoceniowych powodują, że przepuszczalność wierzchnich warstw gruntów dla wód opadowych jest niewielka. Skutkiem tego, szczególnie na terenach cechujących się większymi spadkami i przy małym stopniu pokrycia trwałą zielenią (lasy, zadrzewienia i zakrzewienia) jest zagrożenie spływami powierzchniowymi prowadzącymi do intensywnej erozji. Odkryta przez działania erozji wodnej warstwa urodzajnej gleby jest dodatkowo podatna na postępującą erozję wietrzną w okresach suchych, uruchamiany jest w ten sposób niebezpieczny proces erozyjny zagrażający środowisku przy-

rodniczemu oraz człowiekowi (niszczenie podstaw gospodarki rolnej, zagrożenie siedlisk i dróg zalewem wód i błota). Zagrożenia takie pojawiają się w rejonach wsi Ligota Wielka – Przystronie, Sienice, Sokolniki, Sieniawka-Mniowice. Duże zagrożenie erozyjne występuje ponadto na północno-wschodnich i północno-zachodnich stokach Raduni.

W wyżej wymienionych obrębach występuje erozja oceniana na II stopień pilności ochrony, pojawiająca się w przypadku zagrożenia 10 - 25 % gruntów rolnych erozją wodną powierzchniową (oceniana na 3, 4 lub 5 stopień zagrożenia) lub erozją wietrzną (oceniana na 4 lub 5 stopień zagrożenia).

W miejscowości Łagiewniki zewidencjonowane zostało osuwisko we wschodnim zboczu doliny Krzywuli na odcinku zbiornika wodnego (nr ewidencyjny M-33-46-D-a/1). Osuwisko to powstało, w wyniku utworzenia zbiornika wodnego, wskutek czego nastąpiło podniesienie poziomu wód Gruntowych. Zaburzone stosunki wodne oraz wietrzenie i abrazja spowodowały wycięcie w dawnym prawym zboczu doliny świeżej skarpy. Ma ona w dolnej części charakter pionowego klifu o wysokości miejscami do 3 m. Obrywom i zsuwom sprzyja budowa geologiczna. Zbocze budują mało wytrzymałe mylonity, silnie zwietrzałe i potrzaskane oraz gliny zwałowe. Należy spodziewać się sukcesywnego postępu procesu niszczenia skarpy a jego ewentualne przyspieszenie zależy od wzrostu poziomu wód gruntowych. Południowa, łagodniejsza część zbocza doliny jest starym, nieczynnym osuwiskiem o zatartych formach. W sposób wystarczający zabezpiecza ją zalesienie. Początek skarpy (ok. 60 m) w pobliżu zapory zabezpieczono poprzez obłożenie płytami betonowymi.

3. UWARUNKOWANIA KULTUROWE.

1. Rys historyczny.

Dzieje osadnictwa na terenie gminy Łagiewniki datują się od wczesnego neolitu. Jest to obszar na którym od najdawniejszych lat ludzie znajdowali szczególnie korzystne warunki dla lokowania swoich siedzib, uprawiania żyznych gleb, hodowli zwierząt oraz rozwijania handlu i rzemiosła. Pierwsze ślady ludzkich siedzib pochodzą sprzed 6000 lat. W pierwszych latach wczesnego chrześcijaństwa na terenach tych kultywowane były wcześniejsze wierzenia związane z ważnym ośrodkiem kultów pogańskich na szczycie Ślęzy oraz na położonym w bliskiej odległości Gromniku w paśmie Wzgórz Strzelińskich. Pierwsze historyczne wzmianki o terenach dzisiejszej gminy Łagiewniki pochodzą z XIII i XIV wieku, kiedy w wielu miejscowościach budowano murowane kościoły. W XVI w. w Łagiewnikach pojawili się cystersi, którzy z krótkimi przerwami przetrwali tu do okresu kasacji zakonu. Do najważniejszych zabytków wczesnej historii osadnictwa na tym terenie należą pozostałości prasłowiańskich wałów kultowych na szczycie Raduni. Do miejscowości o najstarszym rodowodzie na terenie gminy należą : Jażwina (pierwsze pisemne wzmianki w XIII w., w południowej części wsi zlokalizowano pozostałości średniowiecznego grodziska), Ligota Wielka (pierwsze początki osadnictwa datują się na okres kultury łużyckiej, w 1566 r. zbudowano tu dwór rycerski), Przystronie (grodzisko średniowieczne z XI – XIII w nad wąwozem w kierunku Ligoty Wielkiej), Radzików (kościół p.w. Św. Piotra i Pawła z XIV w., dwór renesansowy z XVI w.), Sienice (wieś datowana historycznie na XIV w., niemniej ciągłość osadnictwa trwa od epoki neolitu – kolejne osady kultur unietyckiej, łużyckiej, okresu halsztackiego, wpływów rzymskich, wczesnośredniowieczna), Słupice (kościół p.w. Św. Michała Archanioła z ok. 1400 r., dwór rycerski z 1507 r.), Stoszków (kościół p.w. Św. Trójcy z 1376 r., renesansowy dwór z 2 połowy XVI w.). W większości pozostałych wsi spotkać można zabytki potwierdzające długotrwałe zasiedlanie tych terenów oraz świadczące o ich bogatej historii.

Największa miejscowość na terenie gminy, wieś Łagiewniki, usytuowana jest na południowym skraju Niziny Wrocławskiej, w centrum Wzgórz Łagiewnickich, u podnóża Wzgórz Strzelińsko - Niemczańskich i Masywu Ślęzy. Wieś przecina dolinka Krzywuli, prawego dopływu Ślęzy. Jest to duża wieś wielodrożnicowa w układzie równoleżnikowym, rozbudowana w kierunku Dzierżoniów-Strzelin, z silnie wyodrębnionymi osiedlami robotniczymi oraz rozległym terenem zajmowanym przez cukrownię „Łagiewniki S.A.”.

W minionych wiekach nazwa wsi zmieniała się następująco : 1253 r. – Lagevnik, 1317 r. - Heidenrici villa, 1330 r. - Heidinrici villa, 1335 r. - villa Henrici, 1390 r. - Heydnrichsdorff, 1743 r. - Heydersdorf, 1783 r. - Heidersdorf , od 1945 r. - Łagiewniki.

Łagiewniki, dzięki dogodnemu położeniu przy skrzyżowaniu dróg: Wrocław - Niemcza (która w średniowieczu odgrywała ważną rolę jako jeden z najstarszych ośrodków władzy na Śląsku) i Strzelin - Dzierżoniów, jak i urodzajnym glebom stały się wsią o interesującej historii i weszły na stałe do historii regionu. Jej powstanie wiązać należy z grodem w Niemczy, dla którego pełniły funkcję służebną. Jej mieszkańcy zajmowali się rzemiosłem, uprawą ziemi i hodowlą bydła. Ważnym faktorem było położenie na starożytnym szlaku bursztynowym. Pomimo stosunkowo późnych wzmianek źródłowych, wieś posiada znacznie starszy rodowód.

Początkowo była to wieś słowiańska, najprawdopodobniej powstanie jej można wiązać ze zmianami społecznymi i administracyjnymi, zapoczątkowanymi na Śląsku na przełomie XI/XII w. W XIII wieku przekształcona została w procesie kolonizacji niemieckiej i ponownie lokowana na prawie niemieckim. Najstarsza wzmianka o wsi książej pochodzi z 1253 r. W poł. XIII w. wieś została skolonizowana przez osadników z Turynii. Można przypuszczać, że wówczas nastąpiła zmiana słowiańskiej nazwy na niemiecką, jako formę dzierżawczą od imienia legendarnego zasadzcy Heindricha. W 1311 r. ks. brzeski, Bolesław IV daruje wieś z okolicą (Oleszna) oraz ze wszystkimi prawami i przywilejami (sołectwo) cystersom z Lubiąża, jako wieś klasztorną pod władzą opata. Donacje te potwierdzano w 1322 i 1343 r. Nowi właściciele wzniesli gotycką świątynię (obecnie

kościół cmentarny) i probostwo oraz założyli folwark.. W czasie wojen husyckich (lata 20. XV w.) uległa zniszczeniu kościół i zabudowania wsi.

W 1534 w Łagiewnikach pojawiła się reformacja i pierwszy duchowny nowego wyznania. Kilkadziesiąt lat później w łagiewnickim domu parafialnym 26 pastorów, z powiatu niemczańskiego i strzelińskiego, podpisało statuty, będące dla kościołów protestanckich księstwa brzeskiego, swoistym „*Credo*”. W Wielki czwartek 1574 r. powstała słynna „*Heidersdorfer Konkordienformel*” zwana także z łacińska „*Formulla Concordiae Heidersdorfiensis*” czyli Łagiewnicka Formuła Zgody. Stanowiła on jeden z ważniejszych dokumentów teologicznych i doktrynalnych śląskich kościołów luteranckich, wyznania augsburskiego, opracowany na dworze księcia Jerzego II w Brzegu.

W czasie wojny trzydziestoletniej liczne zniszczenia powodowały przemarsze wojsk. W roku 1675 po śmierci ostatniego Piasta legnicko-brzeskiego - księcia Jerzego II wieś z całym księstwem przeszła pod panowanie Austrii.

W 1810 władze dokonały sekularyzacji dóbr klasztornych i kasaty zakonów. Majątek cystersów w postaci ziemi, folwarku i zabudowań przeszedł na własność Państwa Pruskiego.

W 1857 r. została założona pierwsza, niewielka cukrownia - przez spółkę Pommer & Rodhe, którą powiększono w 1859 r. i rozbudowano, przez firmę z Magdeburga.. Początkowo cukrownia w Łagiewnikach była niewielką manufakturą o małym przerobie, szybko jednak stała się jedną z największych w okolicy. Do jej rozwoju przyczyniła się budowa linii kolejowych. W 1910 nastąpiła duża rozbudowa zakładu a w latach 20-30-tych kolejne, dzięki którym przerób sięgał 2000 t buraków na dobę.

Dogodne położenie geograficzne i urodzajne gleby przy sprzyjającej koniunkturze sprawiły, że Łagiewniki na przełomie XIX i XX w. stały się uprzemysłowioną wsią. Dogodne połączenia kolejowe i drogowe pomiędzy miastami powiatowymi a centrum (jakim był Wrocław) sprzyjały rozwojowi gospodarstwu regionu, w tym drobnej wytwórczości, handlu i rzemiosła. Łagiewniki stały się ważnym ośrodkiem gospodarczym okolicy. Czynne były liczne sklepy, składy usługowe, składy i warsztaty zarówno naprawcze jak i produkcyjne. Czynna była m.in. mleczarnia parowa i fabryka kawy, działała spółdzielcza kasa oszczędnościowo-pożyczkowa. W ramach tworzenia sieci linii lokalnych 11 października 1883 Łagiewniki uzyskały połączenie kolejowe ze Strzelinem przez Kondratowice (w polu zachował się dawny budynek dworca kolejowego z zabudowaniami). 15 października 1884 r. otwarto linię do Niemczy, zaś 1 października 1898 r. do Kobierzyc przez Jordanów (z tego okresu pochodzi obecny dworzec kolejowy z zabudowaniami pomocniczymi). W latach 20. i 30. XX w. wybudowano nowe drogi, które ułatwiały komunikację kołową, w tym samochodową i autobusową. Na przełomie lat 20/30. XX w. rozbudowano wieś o osiedle domków robotniczych dwurodzinnych (Osiedle Wrocławskie i ul. Przemysłowa) i szeregowych zlokalizowanych pomiędzy stacją kolejową a cukrownią (ul. Wrocławska). 1 października 1932 r. Łagiewniki włączone zostały do powiatu dzierzoniowskiego, chociaż od stuleci należały do powiatu niemczańskiego. W statystyce z 1941 r. podano, że w Łagiewnikach mieszkało 1978 osób, zaś areał wynosił ok. 1320 ha.

Po walkach 15 lutego 1945 r. wieś zajęli żołnierze sowieccy a następnie po zakończeniu wojny polscy osadnicy i repatrianci. W 1946 Łagiewniki opuścili Niemcy, rok później uruchomiono cukrownię. W 1975 Łagiewniki przyłączono do nowopowstałego województwa wałbrzyskiego i zlikwidowano powiaty. W 1999 Łagiewniki z gminą włączono ponownie do powiatu dzierzoniowskiego w województwie dolnośląskim.

2. Tereny i obiekty chronione.

Zgodnie z ustawą z dnia z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162 z 2003 r., poz. 1568, z późniejszymi zmianami) ochronie prawnej podlegają:

- 1) zabytki nieruchome będące, w szczególności: krajobrazami kulturowymi, układami urbanistycznymi, ruralistycznymi i zespołami budowlanymi, dziełami architektury i budownictwa, dziełami budownictwa obronnego, obiektami techniki, a zwłaszcza kopalniami, hutami, elektrowniami i innymi zakładami przemysłowymi, cmentarzami, parkami, ogrodami i innymi

formami zaprojektowanej zieleni, miejscami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji;

- 2) zabytki ruchome będące, w szczególności: dziełami sztuk plastycznych, rzemiosła artystycznego i sztuki użytkowej, kolekcjami stanowiącymi zbiory przedmiotów zgromadzonych i uporządkowanych według koncepcji osób, które tworzyły te kolekcje, numizmatami oraz pamiątkami historycznymi, a zwłaszcza militariami, sztandarami, pieczęciami, odznakami, medalami i orderami, wytworami techniki, a zwłaszcza urządzeniami, środkami transportu oraz maszynami i narzędziami świadczącymi o kulturze materialnej, charakterystycznymi dla dawnych i nowych form gospodarki, dokumentującymi poziom nauki i rozwoju cywilizacyjnego, materiałami bibliotecznymi, o których mowa w art. 5 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. Nr 85, poz. 539, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2001 r. Nr 129, poz. 1440 oraz z 2002 r. Nr 113, poz. 984), instrumentami muzycznymi; wytworami sztuki ludowej i rękodzieła oraz innymi obiektami etnograficznymi, przedmiotami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji;
- 3) zabytki archeologiczne będące, w szczególności: pozostałościami terenowymi pradziejowego i historycznego osadnictwa, cmentarzyskami, kurhanami, reliktnymi działalnościami gospodarczej, religijnej i artystycznej.

Formami ochrony zabytków są:

- 1) wpis do rejestru zabytków;
- 2) uznanie za pomnik historii;
- 3) utworzenie parku kulturowego;
- 4) ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.

Na terenie gminy Łagiewniki, pomimo powojennych zniszczeń i dewastacji, zachowało się wiele interesujących zabytków architektury i budownictwa. W ewidencji zabytków gminy Łagiewniki (Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków we Wrocławiu, Delegatura w Wałbrzychu), obiektów takich jest 368. Wpisane do rejestru zabytków są 24 obiekty i obszary. Na terenie gminy zewidencjonowano 508 udokumentowanych stanowisk archeologicznych (w tym 1354 fakty osadnicze). Wśród ww stanowisk znajdują się grodziska stożkowe o zachowanej własnej formie terenowej zlokalizowane w obrębie wsi Jaźwina, Stoszów i Sieniawka.

Wykaz obiektów zabytkowych ujętych w wojewódzkiej lub gminnej ewidencji gruntów oraz stanowisk archeologicznych podlega sukcesywnej weryfikacji i uzupełnieniom.

Do najcenniejszych obiektów zabytkowych o znaczeniu ponadregionalnym należy zaliczyć

- 1) Zespół dworsko–parkowy w Sieniawce
- 2) Zespół pałacowo–parkowo–folwarczny w Sokolnikach

Najwartościowszymi zabytkami o znaczeniu regionalnym są :

- 1) Zespół podworski w Jaźwinie,
- 2) Kościół p.w. św. Józefa w Łagiewnikach, wraz z cmentarzem w obrębie muru ogrodzeniowego
- 3) Zespół podworski (pałac, kościół pomocniczy p.w. Matki Bożej Częstochowskiej i budynek dawnego klasztoru cystersów) w centrum wsi Łagiewniki,
- 4) Zespół podworski w Olesznej
- 5) Zespół podworski w Radzikowie,
- 6) Zespół podworski w Słupicach,
- 7) Kościół p.w. Św. Trójcy w Stoszowie,
- 8) Zespół dworsko–parkowo–folwarczny w Stoszowie,

Wśród cennych zabytków dziedzictwa kulturowego występujących na terenie gminy Łagiewniki znajdują się również zabytkowe parki podworskie. W ewidencji konserwatorskiej Oddziału Służby Ochrony Zabytków w Wałbrzychu jest ich 9, w tym 2 wpisane do rejestru zabytków. Są to zespoły zieleni wysokiej o dużych walorach przyrodniczych i historycznych, o zróżnicowanym drzewostanie, na ogół jednak parki te są bardzo zaniedbane, a nawet zdewastowane. Należy dążyć do ich zachowania w historycznych granicach.

Ochroną konserwatorską zabytkowych układów ruralistycznych, ujętych w wykazie zabytków, objęte są wsie: Jaźwina, Kuchary, Ligota Wielka, Łagiewniki, Młynica, Oleszna, Radzików, Sieniawka, Sienice, Słupice i Stoszów w granicach stref „B” ochrony konserwatorskiej. Ochroną strefą „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej objęto tereny w miejscowościach Oleszna i Sokolniki.

WYKAZ OBIEKTÓW WPISANYCH DO REJESTRU ZABYTKÓW NA TERENIE GMINY ŁAGIEWNIK

Lp	Miejscowość	Rodzaj obiektu	Obiekt/ zespół	Adres: ulica	Nr	Nr rejestru	Data
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Jązwina	kościół	Kościół parafialny p.w. Wniebowzięcia Pańskiego			A/5956	12.02.2015
2.	Ligota Wielka	kościół	kościół fil. p.w. NMP Królowej Polski			A/4400/887	30.06.1960
3.	Ligota Wielka	dwór	dwór-ruina			A/4401/756	27.09.1980
4.	Łagiewniki	kościół	kościół pom. p.w. MB Częstochowskiej	Ul. Kłodzka		A/4408/1357	13.08.1965
5.	Łagiewniki	kościół	kościół klasztorny cystersów, ob. paraf. p.w. św. Józefa	Ul. Nadrzeczna		A/4407/889	30.06.1961
6.	Łagiewniki	pałac	pałac, ob. nieużytkowany	Ul. Nadrzeczna	27	A/4409/1118	6.07.1964
7.	Łagiewniki	dwór	dwór konwersów cysterskich, ob. oficyna dworska	Ul. Nadrzeczna	27	A/4409/1118	6.07.1964
8.	Oleszna	dwór	dwór	Ul. Ślężna	20	A/4457/486/W	13.03.1981
9.	Przystronie	wiatrak	wiatrak holenderski			A/975/750	26.09.1960
10.	Przystronie	pałac	budynek pałacu		28	A/6069	9.02.2017
11.	Radzików	kościół	kościół fil. p.w. św. Piotra i Pawła			A/4551/805	5.12.1960
12.	Radzików	dwór	dwór renesansowy, ob. nieużytkowany			A/4552/498/W	3.07.1991
13.	Sieniawka	kościół	kościół fil. p.w. św. Jana Chrzciciela			A/1266	15.07.2009
14.	Sienice	kościół	Kościół ewangelicki, obecnie rzymsko-katolicki filialny p.w. Izydora			A/5975	14.09.2015
15.	Sieniawka	klasztór	klasztór żeński, następnie dwór, ob. nieużytkowany		65	A/4692/464	6.06.1957
16.	Słupice	dwór	dwór obronny, ob. w stanie ruiny		4	A/4696/757	27.09.1960

17.	Sokolniki	pałac	pałac, ob. nieużytkowany		10	A/4699/786	11.10.1960
18.	Sokolniki	zespół pałacowy	założenie pałacowe z parkiem, folwarkiem, ogrodami gospodarczymi, elementami historycznego zagospodarowania m.in. most na fosie, mury, grobowiec (obszar)			A/4701	17.12.1998
19.	Sokolniki	oficyna dworska	oficyna mieszkalna I w zespole (przy pałacu)		14	A/4701	17.12.1998
20.	Sokolniki	gospodarczy	stajnia (przy pałacu)			A/4701	17.12.1998
21.	Sokolniki	dom mieszkalny	budynek mieszk. - gospodarczy, folwark pałacowy, ob. ANR SP			A/4701	17.12.1998
22.	Sokolniki	gospodarczy	obora, folwark pałacowy, ob. ANR SP			A/4701	17.12.1998
23.	Sokolniki	gospodarczy	wozownia, ob. bud. gospodarczy, folwark pałacowy, ob. ANR SP			A/4701	17.12.1998
24.	Sokolniki	park	park			A/4700/525/W	31.01.1984
25.	Sokolniki	wieża	wieża ku czci Bismarcka - Jańska Góra			165/A/03	30.06.2003
26.	Stoszów	kościół	kościół fil. p.w. św. Trójcy			A/4725/502/W	30.04.1983
27.	Stoszów	dwór	dwór w stanie ruiny		4	A/4726/758	27.09.1960

WYKAZ OBIEKTÓW UJĘTYCH W EWIDENCJI ZABYTKÓW NA TERENIE GMINY ŁAGIEWNIK

Lp	Miejscowość	Rodzaj obiektu	Obiekt/ zespół	Adres: ulica	Nr
1	2	3	4	5	6
1.	Jaźwina	zespół	zespół kościelny		
2.	Jaźwina	kościół	kościół paraf. p.w. Wniebowzięcia NMP		
3.	Jaźwina	cmentarz	cmentarz przykościelny		
4.	Jaźwina	mur	mur z bramą cmentarza przykościelnego		
5.	Jaźwina	cmentarz	cmentarz ewangelicki		
6.	Jaźwina	plebania	plebania		80
7.	Jaźwina	gospodarczy	budynek gospodarczy w zespole plebanii		
8.	Jaźwina	pałac	pałac, ob. ruina, obok		68 / 69
9.	Jaźwina	zespół	zespół dworski		
10.	Jaźwina	pałac	dwór, ob. dom mieszkalny		14
11.	Jaźwina	oficyna dworska	oficyna w zespole dworskim		11
12.	Jaźwina	oficyna dworska	oficyna w zespole dworskim		12, 13
13.	Jaźwina	gospodarczy	obora, ob. budynek gospodarczy w zespole dworskim		
14.	Jaźwina	gospodarczy	stodoła I, ob. w ruinie w zespole dworski		
15.	Jaźwina	gospodarczy	stodoła II, w zespole dworski		
16.	Jaźwina	gospodarczy	budynek gospodarczy, ob. mieszkalno - warsztatowy w zespole dworski		
17.	Jaźwina	dom mieszkalny	dom mieszkalno-gospodarczy		4
18.	Jaźwina	dom mieszkalny	dom mieszkalny		15
19.	Jaźwina	dom mieszkalny	dom mieszkalny		29
20.	Jaźwina	gospodarczy	budynek gospodarczy w zespole		29
21.	Jaźwina	dom mieszkalny	dom mieszkalny		30
22.	Jaźwina	dom mieszkalny	dom mieszkalno-gospodarczy		33
23.	Jaźwina	dom mieszkalny	dom mieszkalny		42
24.	Jaźwina	dom mieszkalny	dom mieszkalny		44

25.	Jaźwina	dom mieszkalny	dom mieszkalny		45
26.	Jaźwina	dom mieszkalny	dom mieszkalny		47
27.	Jaźwina	dom mieszkalny	dom mieszkalny		53
28.	Jaźwina	gospodarczy	wozownia w zespole		53
29.	Jaźwina	dom mieszkalny	dom mieszkalny		68 / 69
30.	Jaźwina	dom mieszkalny	dom mieszkalny		72
31.	Jaźwina	gospodarczy	obora w zespole		72
32.	Jaźwina	gospodarczy	stodoła w zespole		72
33.	Jaźwina	dom mieszkalny	dom mieszkalny		73
34.	Jaźwina	gospodarczy	obora w zespole		73
35.	Jaźwina	gospodarczy	budynek gospodarczy w zespole		73
36.	Jaźwina	dom mieszkalny	dom mieszkalny		74
37.	Jaźwina	dom mieszkalny	dom mieszkalano-gospodarczy		88
38.	Jaźwina	gospodarczy	drewutnia w zespole		88
39.	Jaźwina	gospodarczy	budynek gospodarczy w zespole		88
40.	Jaźwina	gospodarczy	stodoła w zespole		88
41.	Jaźwina	dom mieszkalny	dom mieszkalny		90
42.	Jaźwina	dom mieszkalny	dom mieszkalny		92
43.	Jaźwina	dom mieszkalny	dom mieszkalny, ob. bank i biblioteka		100
44.	Jaźwina	dom mieszkalny	dom mieszkalny		109
45.	Jaźwina	dom mieszkalny	dom mieszkalny		118
46.	Jaźwina	dom mieszkalny	dom mieszkalny		141
47.	Jaźwina	dom mieszkalny	dom mieszkalny		146
48.	Jaźwina	dom mieszkalny	dom mieszkalny		150
49.	Jaźwina	dom mieszkalny	dom mieszkalny		154
50.	Jaźwina	dom mieszkalny	dom mieszkalny		155
51.	Jaźwina	gospodarczy	budynek gospodarczy w zespole		155
52.	Kuchary	Zespół	zespół pałacowo-parkowy z folwarkiem		
53.	Kuchary	pałac	pałac		
54.	Kuchary	Mur	mur z bramą w zespole pałacowym		
55.	Kuchary	gospodarczy	obora I w zespole pałacowym		
56.	Kuchary	gospodarczy	obora II w zespole pałacowym		

57.	Kuchary	park	park pałacowy		
58.	Kuchary	dom mieszkalny	dom mieszkalano-gospodarczy		27
59.	Kuchary	gospodarczy	budynek gospodarczy w zespole		27
60.	Ligota Wielka	zespół	zespół kościelny		
61.	Ligota Wielka	cmentarz	cmentarz przykościelny		
62.	Ligota Wielka	cmentarz	cmentarz parafialny		
63.	Ligota Wielka	Zespół	zespół dworsko-parkowy z folwarkiem		
64.	Ligota Wielka	oficyna dworska	oficyna dworska		38
65.	Ligota Wielka	oficyna dworska	oficyna dworska nr 39		39
66.	Ligota Wielka	gospodarczy	spichlerz w zespole dworskim		
67.	Ligota Wielka	gospodarczy	obora I w zespole dworskim		
68.	Ligota Wielka	gospodarczy	obora II w zespole dworskim		
69.	Ligota Wielka	Gospodarczy	budynek gospodarczy w zespole dworskim		
70.	Ligota Wielka	Most	most na fosie w zespole dworskim		
71.	Ligota Wielka	park	park dworski		
72.	Ligota Wielka	dom mieszkalny	dom mieszkalny		2
73.	Ligota Wielka	gospodarczy	obora w zespole		2
74.	Ligota Wielka	dom mieszkalny	dom mieszkalny		42
75.	Ligota Wielka	dom mieszkalny	dom mieszkalny		53
76.	Ligota Wielka	dom mieszkalny	dom mieszkalano-gospodarczy		67
77.	Ligota Wielka	dom mieszkalny	dom mieszkalny		71
78.	Łagiewniki	zespół	zespół kościelny		
79.	Łagiewniki	cmentarz	cmentarz przykościelny		
80.	Łagiewniki	Kaplica	kaplica grobowa na cmentarzu przykościelnym		
81.	Łagiewniki	Kaplica	kaplica grobowa rodziny Grust na cmentarzu przykościelnym		
82.	Łagiewniki	Dzwonnica	dzwonnica na cmentarzu przykościelnym		
83.	Łagiewniki	mur	mur kościelny		
84.	Łagiewniki	cmentarz	cmentarz parafialny		
85.	Łagiewniki	zespół	zespół pałacowy		

86.	Łagiewniki	oficyna dworska	oficyna mieszkalna I w zespole pałacowym		
87.	Łagiewniki	oficyna dworska	oficyna mieszkalna II w zespole pałacowym		
88.	Łagiewniki	Mur	mur z bramami w zespole pałacowym		
89.	Łagiewniki	Gospodarczy	stodoła I w zespole folwarku pałacowego		
90.	Łagiewniki	Gospodarczy	stodoła II w zespole folwarku pałacowego		
91.	Łagiewniki	Gospodarczy	spichlerz w zespole folwarku pałacowego		
92.	Łagiewniki	Gospodarczy	obora w zespole folwarku pałacowego		
93.	Łagiewniki	park	park pałacowy		
94.	Łagiewniki	klasztor	oficyna klasztorna	Kłodzka	2
95.	Łagiewniki	publiczne	poczta	Słowińska	4
96.	Łagiewniki	publiczne	przedszkole	Jedności Narodowej	10
97.	Łagiewniki	publiczne	Ośrodek Sportu i Rekreacji	Sportowa	9
98.	Łagiewniki	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Jedności Narodowej	1
99.	Łagiewniki	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Jedności Narodowej	3
100.	Łagiewniki	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Jedności Narodowej	12
101.	Łagiewniki	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Jedności Narodowej	14
102.	Łagiewniki	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Jedności Narodowej	15
103.	Łagiewniki	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Jedności Narodowej	18
104.	Łagiewniki	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Jedności Narodowej	19
105.	Łagiewniki	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Jedności Narodowej	20
106.	Łagiewniki	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Jedności Narodowej	24
107.	Łagiewniki	gospodarczy	budynek gospodarczy	Jedności Narodowej	24
108.	Łagiewniki	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Jedności Narodowej	25
109.	Łagiewniki	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Jedności Narodowej	40
110.	Łagiewniki	Gospodarczy	budynek gospodarczy. I w zespole	Jedności Narodowej	40
111.	Łagiewniki	Gospodarczy	budynek gospodarczy II w zespole	Jedności Narodowej	40

112.	Łagiewniki	dom mieszkalny	dom mieszkalny, ob. plebania	Kłodzka	3
113.	Łagiewniki	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Ogrodowa	2
114.	Łagiewniki	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Półwiejska	1
115.	Łagiewniki	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Przemysłowa	4
116.	Łagiewniki	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Słowiańska	1
117.	Łagiewniki	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Słowiańska	5
118.	Łagiewniki	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Słowiańska	9
119.	Łagiewniki	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Słowiańska	10
120.	Łagiewniki	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Słowiańska	13
121.	Łagiewniki	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Słowiańska	14
122.	Łagiewniki	dom mieszkalny	dom mieszkalny z apteką	Słowiańska	15
123.	Łagiewniki	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Słowiańska	17
124.	Łagiewniki	dom mieszkalny	dom mieszkalano-gospodarczy	Słowiańska	19
125.	Łagiewniki	gospodarczy	obora w zespole	Słowiańska	19
126.	Łagiewniki	gospodarczy	stodoła w zespole	Słowiańska	19
127.	Łagiewniki	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Słowiańska	24
128.	Łagiewniki	gospodarczy	stodoła w zespole	Słowiańska	24
129.	Łagiewniki	gospodarczy	budynek gospodarczy w zespole	Słowiańska	24
130.	Łagiewniki	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Słowiańska	27
131.	Łagiewniki	gospodarczy	obora w zespole	Słowiańska	27
132.	Łagiewniki	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Słowiańska	32
133.	Łagiewniki	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Sportowa	10
134.	Łagiewniki	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wrocławska	6
135.	Łagiewniki	przemysłowe	bud. Pogotowia Energetycznego	Jedności Narodowej	30
136.	Łagiewniki	Przemysłowe	bud. Transformatora w zespole Pogotowia Energetycznego	Jedności Narodowej	30
137.	Łagiewniki	dworzec	dworzec kolejowy	Kolejowa	2
138.	Łagiewniki	Dworzec	bud. WC w zespole dworca kolejowego	Kolejowa	2
139.	Łagiewniki	Dworzec	magazyn dworcowy w zespole dworca kolejowego	Kolejowa	2
140.	Łagiewniki	Dworzec	magazyn dróżnika w zespole dworca kolejowego	Kolejowa	2
141.	Łagiewniki	Stacja kolejowa	dawna stacja kolejowa	Półwiejska	4a/4

142.	Łagiewniki	dom mieszkalny	willa dyrektora w zespole cukrowni	Przemysłowa	1
143.	Łagiewniki	Przemysłowe	bud. administracyjny w zespole cukrowni	Przemysłowa	2
144.	Łagiewniki	mur	mur z bramą w zespole cukrowni	Przemysłowa	2
145.	Młynica	dom mieszkalny	dom mieszkalano-gospodarczy		5
146.	Młynica	dom mieszkalny	dom mieszkalny		25
147.	Młynica	park	park krajobrazowy		
148.	Oleszna	Zespół	zespół kościelny		
149.	Oleszna	Kościół	kościół fil. p.w. Wniebowzięcia NMP		
150.	Oleszna	cmentarz	cmentarz przykościelny		
151.	Oleszna	Kaplica	kaplica grobowa I na cmentarzu przykościelnym		
152.	Oleszna	Kaplica	kaplica grobowa II na cmentarzu przykościelnym		
153.	Oleszna	Kaplica	kaplica cmentarna na cmentarzu przykościelnym		
154.	Oleszna	Mur	mur z bramą - cmentarz przykościelny		
155.	Oleszna	cmentarz	cmentarz parafialny		
156.	Oleszna	kaplica	kaplica na cmentarzu parafialnym		
157.	Oleszna	Zespół	zespół dworski z folwarkiem		
158.	Oleszna	dom mieszkalny	dom mieszkalny w zespole dworskim		5
159.	Oleszna	oficyna dworska	oficyna I w zespole dworskim		
160.	Oleszna	oficyna dworska	oficyna II w zespole dworskim		
161.	Oleszna	gospodarczy	obora I w zespole dworskim		
162.	Oleszna	gospodarczy	obora II w zespole dworskim		
163.	Oleszna	gospodarczy	obora III w zespole dworskim		
164.	Oleszna	gospodarczy	obora IV w zespole dworskim		
165.	Oleszna	gospodarczy	stodoła I w zespole dworskim		
166.	Oleszna	gospodarczy	stodoła II w zespole dworskim		
167.	Oleszna	Gospodarczy	d. spichlerz, ob. oficyna w zespole dworskim		

168.	Oleszna	gospodarczy	garaż w zespole dworskim		
169.	Oleszna	mur	mur z bramą w zespole dworskim		
170.	Oleszna	park	park dworski		
171.	Oleszna	publiczne	dom ludowy, ob. dom mieszkalny		53
172.	Oleszna	dom mieszkalny	dom mieszkalny		4
173.	Oleszna	gospodarczy	stodoła w zespole		4
174.	Oleszna	dom mieszkalny	dom mieszkalny		6
175.	Oleszna	dom mieszkalny	dom mieszkalny		15
176.	Oleszna	dom mieszkalny	bud. gosp., ob. mieszkalano-gospodarczy.		15
177.	Oleszna	gospodarczy	obora w zespole		15 / 16
178.	Oleszna	dom mieszkalny	dom mieszkalano-gospodarczy		16
179.	Oleszna	dom mieszkalny	dom mieszkalny		24
180.	Oleszna	gospodarczy	stodoła I w zespole		24
181.	Oleszna	gospodarczy	stodoła II w zespole		24
182.	Oleszna	gospodarczy	obora w zespole		24
183.	Oleszna	gospodarczy	chlew w zespole		24
184.	Oleszna	Gospodarczy	budynek gospodarczy, ob. mieszkalano-gospodarczy		24
185.	Oleszna	dom mieszkalny	dom mieszkalny		28
186.	Oleszna	Gospodarczy	spichlerz, ob. bud. mieszkalno-gospodarczy		29
187.	Oleszna	dom mieszkalny	dom mieszkalny		32
188.	Oleszna	gospodarczy	obora w zespole		32
189.	Oleszna	gospodarczy	stodoła w zespole		32
190.	Oleszna	gospodarczy	wozownia w zespole		32
191.	Oleszna	gospodarczy	obora w zespole		32
192.	Oleszna	dom mieszkalny	dom mieszkalny nieużytkowany obok		54
193.	Oleszna	gospodarczy	obora I w zespole		54 / 55
194.	Oleszna	gospodarczy	obora II w zespole		54 / 55
195.	Oleszna	gospodarczy	obora III w zespole		54 / 55
196.	Oleszna	dom mieszkalny	dom mieszkalny		54
197.	Oleszna	dom mieszkalny	dom mieszkalny		55
198.	Oleszna	gospodarczy	spichlerz w zespole		54 / 55
199.	Oleszna	gospodarczy	stodoła I w zespole		54 / 55

200.	Oleszna	gospodarczy	stodoła II w zespole		54 / 55
201.	Oleszna	mur	mur z bramami w zespole		54 / 55
202.	Oleszna	dom mieszkalny	dom mieszkalny		58
203.	Oleszna	dom mieszkalny	dom mieszkalny		67
204.	Oleszna	dom mieszkalny	dom mieszkalny		75
205.	Oleszna	dom mieszkalny	dom mieszkalny		79
206.	Oleszna	gospodarczy	obora w zespole		79
207.	Oleszna	dom mieszkalny	dom mieszkalny		82
208.	Oleszna	gospodarczy	stodoła w zespole		82
209.	Oleszna	dom mieszkalny	dom mieszkalny		85
210.	Oleszna	gospodarczy	obora w zespole		85
211.	Przystronie	zespół	zespół pałacowo-folwarczny		
212.	Przystronie	pałac	pałac		28
213.	Przestronie	oficyna pałacowa	oficyna mieszkalno - gospodarcza w zespole pałacowym		27
214.	Przystronie	oficyna pałacowa	oficyna mieszkalna w zespole pałacowym		27
215.	Przestronie	Gospodarczy	budynek gospodarczy w zespole pałacowym, przy		27
216.	Przystronie	gospodarczy	spichlerz w zespole pałacowym		
217.	Przystronie	gospodarczy	obora I w zespole pałacowym		
218.	Przystronie	gospodarczy	obora II w zespole pałacowym		
219.	Przystronie	gospodarczy	stajnia I w zespole pałacowym		
220.	Przystronie	gospodarczy	stajnia II w zespole pałacowym		
221.	Przystronie	gospodarczy	spichlerz II w zespole pałacowym		
222.	Przystronie	gospodarczy	gorzelnia w zespole pałacowym		
223.	Przystronie	gospodarczy	wozownia w zespole pałacowym		
224.	Przystronie	młyn	młyn w zespole pałacowym		
225.	Przystronie	park	park pałacowy		
226.	Przystronie	dom mieszkalny	dom mieszkalno-gospodarczy		3
227.	Przystronie	dom mieszkalny	dom mieszkalny		3a
228.	Przystronie	dom mieszkalny	dom mieszkalny		5
229.	Przystronie	dom mieszkalny	dom mieszkalny		12
230.	Przystronie	dom mieszkalny	dom mieszkalny		15

231.	Przystronie	dom mieszkalny	dom mieszkalny		20
232.	Radzików	zespół	zespół kościelny		
233.	Radzików	cmentarz	cmentarz przykościelny		
234.	Radzików	Mur	mur z bramą cmentarza parafialnego		
235.	Radzików	Kaplica	kostnica, ob. magazyn na cmentarzu przykościelnym		
236.	Radzików	plebania	plebania		66
237.	Radzików	cmentarz	cmentarz parafialny		
238.	Radzików	zespół	zespół dworski z folwarkiem		
239.	Radzików	gospodarczy	obora w zespole dworskim		
240.	Radzików	Gospodarczy	obora - spichlerz w zespole dworskim		
241.	Radzików	gospodarczy	stodoła w zespole dworskim		
242.	Radzików	publiczne	szkoła		53
243.	Radzików	dom mieszkalny	dom mieszkalano-gospodarczy		1
244.	Radzików	dom mieszkalny	dom mieszkalny		2
245.	Radzików	gospodarczy	budynek gospodarczy w zespole		2
246.	Radzików	dom mieszkalny	dom mieszkalano-gospodarczy		13
247.	Radzików	dom mieszkalny	dom mieszkalny		24
248.	Radzików	dom mieszkalny	dom mieszkalano-gospodarczy		24
249.	Radzików	gospodarczy	obora w zespole		24
250.	Radzików	gospodarczy	stodoła w zespole		24
251.	Radzików	dom mieszkalny	dom mieszkalny		28
252.	Radzików	dom mieszkalny	dom mieszkalny		28
253.	Radzików	dom mieszkalny	dom mieszkalny		29
254.	Radzików	gospodarczy	budynek gospodarczy		48
255.	Radzików	dom mieszkalny	dom mieszkalny		50
256.	Radzików	gospodarczy	budynek gospodarczy w zespole		50
257.	Ratajno	zespół	zespół kościelny		
258.	Ratajno	kościół	kościół paraf. p.w. św. Antoniego		
259.	Ratajno	cmentarz	cmentarz przykościelny		
260.	Ratalno	Mur	mur z bramą cmentarza przykościelnego		
261.	Ratajno	dwór	dwór, ob. dom mieszkalny		21

262.	Ratajno	dom mieszkalny	dom mieszkalny		1
263.	Ratajno	dom mieszkalny	dom mieszkalny		6
264.	Ratajno	dom mieszkalny	dom mieszkalano-gospodarczy		7
265.	Ratajno	dom mieszkalny	dom mieszkalny		8
266.	Ratajno	dom mieszkalny	dom mieszkalano-gospodarczy		36
267.	Ratajno	gospodarczy	budynek gospodarczy w zespole		36
268.	Ratajno	dom mieszkalny	dom mieszkalny ze sklepem		45a
269.	Sieniawka	zespół	zespół kościelny		
270.	Sieniawka	Kaplica	kaplica p.w. św. Jana Nepomucena		
271.	Sieniawka	cmentarz	cmentarz przykościelny		
272.	Sieniawka	zespół	zespół dworski z folwarkiem		
273.	Sieniawka	oficyna dworska	oficyna mieszkalno-gospodarcza w zespole dworskim		66
274.	Sieniawka	gospodarczy	obora I w zespole dworskim		
275.	Sieniawka	gospodarczy	obora II w zespole dworskim		
276.	Sieniawka	gospodarczy	stajnia w zespole dworskim		
277.	Sieniawka	gospodarczy	stodoła I w zespole dworskim		
278.	Sieniawka	Gospodarczy	stodoła II , ob. magazyn w zespole dworskim		
279.	Sieniawka	gospodarczy	stodoła III w zespole dworskim		
280.	Sieniawka	przemysłowe	trafostacja w zespole dworskim		
281.	Sieniawka	publiczne	szkoła		10
282.	Sieniawka	dom mieszkalny	dom mieszkalny		15
283.	Sieniawka	dom mieszkalny	dom mieszkalano-gospodarczy		30
284.	Sieniawka	dom mieszkalny	dom mieszkalny		57
285.	Sieniawka	dom mieszkalny	dom mieszkalano-gospodarczy		62
286.	Sienice	zespół	zespół kościelny		
287.	Sienice	kościół	kościół fil. p.w. św. Izydora		
288.	Sienice	cmentarz	cmentarz przykościelny		
289.	Sienice	Kaplica	kaplica grobowa I na cmentarzu przykościelnym		
290.	Sienice	Kaplica	kaplica grobowa II na cmentarzu przykościelnym		

291.	Sienice	Kaplica	kaplica grobowa rodz.iny Grundmann na cmentarzu przykościelnym		
292.	Sienice	plebania	plebania, ob. dom mieszkalny		17
293.	Sienice	gospodarczy	obora w zespole plebanii		17
294.	Sienice	dom mieszkalny	dom mieszkalny		3
295.	Sienice	gospodarczy	obora w zespole		3
296.	Sienice	gospodarczy	stajnia w zespole		3
297.	Sienice	gospodarczy	stodoła w zespole		3
298.	Sienice	gospodarczy	wozownia w zespole		3
299.	Sienice	dom mieszkalny	dom mieszkalny		4
300.	Sienice	dom mieszkalny	dom mieszkalny		5
301.	Sienice	gospodarczy	obora I w zespole		5
302.	Sienice	gospodarczy	obora II w zespole		5
303.	Sienice	dom mieszkalny	dom mieszkalny		23
304.	Sienice	gospodarczy	obora w zespole		23
305.	Sienice	dom mieszkalny	dom mieszkalny		26
306.	Sienice	dom mieszkalny	dom mieszkalny		30
307.	Sienice	gospodarczy	obora I w zespole		30
308.	Sienice	gospodarczy	obora II w zespole		30
309.	Sienice	dom mieszkalny	dom mieszkalny		38
310.	Sienice	gospodarczy	obora w zespole		38
311.	Sienice	dom mieszkalny	dom mieszkalny		40
312.	Sienice	brama	brama w ogrodzeniu zespołu		40
313.	Sienice	gospodarczy	obora w zespole		40
314.	Sienice	gospodarczy	chlew w zespole		40
315.	Sienice	gospodarczy	stajnia w zespole		40
316.	Sienice	gospodarczy	stajnia w zespole		40
317.	Sienice	dom mieszkalny	dom mieszkalny		40
318.	Sienice	dom mieszkalny	dom mieszkalny		40a
319.	Sienice	dom mieszkalny	dom mieszkalny		44
320.	Sienice	dom mieszkalny	dom mieszkalny		45
321.	Słupice	zespół	zespół kościelny		
322.	Słupice	Kościół	kościół paraf. p.w. św. Michała Archanioła		
323.	Słupice	cmentarz	cmentarz przykościelny		

324.	Słupice	Mur	mur z bramą cmentarza przykościelnego		
325.	Słupice	plebania	plebania		66
326.	Słupice	Brama	brama z ogrodzeniem cmentarza parafialnego (za wsią)		
327.	Słupice	cmentarz	cmentarz ewangelicki		
328.	Słupice	dom mieszkalny	dom mieszkalny		2
329.	Słupice	gospodarczy	budynek gospodarczy w zespole		2
330.	Słupice	dom mieszkalny	dom mieszkalny		14
331.	Słupice	gospodarczy	obora w zespole		14
332.	Słupice	gospodarczy	stodoła w zespole		14
333.	Słupice	brama	brama w zespole		14
334.	Słupice	dom mieszkalny	budynek mieszkalno - gosp. w zespole		14
335.	Słupice	dom mieszkalny	dom mieszkalano-gospodarczy		27
336.	Słupice	dom mieszkalny	dom mieszkalny		28
337.	Słupice	dom mieszkalny	dom mieszkalny		33
338.	Słupice	dom mieszkalny	dom mieszkalano-gospodarczy		40
339.	Słupice	dom mieszkalny	dom mieszkalano-gospodarczy		43
340.	Słupice	gospodarczy	spichlerz		49
341.	Słupice	dom mieszkalny	dom mieszkalny		58
342.	Słupice	dom mieszkalny	dom mieszkalny		60
343.	Słupice	dom mieszkalny	dom mieszkalano-gospodarczy.		64
344.	Słupice	dom mieszkalny	dom mieszkalny		65
345.	Słupice	dom mieszkalny	dom mieszkalny		69
346.	Słupice	dom mieszkalny	dom mieszkalny		72
347.	Słupice	gospodarczy	obora w zespole		72
348.	Słupice	dom mieszkalny	dom mieszkalny		73
349.	Słupice	dom mieszkalny	dom mieszkalny		74
350.	Słupice	gospodarczy	budynek gospodarczy w zespole		74
351.	Sokolniki	dom mieszkalny	dom ogrodnika w zespole pałacowym		
352.	Sokolniki	gospodarczy	stodoła w zespole pałacowym		
353.	Sokolniki	Kaplica	kaplica grobowa w parku pałacowym		

354.	Stoszów	zespół	zespół kościelny		
355.	Stoszów	cmentarz	cmentarz przykościelny		
356.	Stoszów	Mur	brama i mur cmentarza przykościelnego		
357.	Stoszów	cmentarz	cmentarz parafialny		
358.	Stoszów	Zespół	zespół dworsko-parkowy z folwarkiem		
359.	Stoszów	most	most na fosie dworskiej		
360.	Stoszów	dom mieszkalny	dom mieszkalny w zespole dworskim		37
361.	Stoszów	dom mieszkalny	dom mieszkalano-gospodarczy w zespole dworskim		
362.	Stoszów	Gospodarczy	budynek gospodarczy - stajnia z wozownią w zespole dworskim		
363.	Stoszów	gospodarczy	stodoła I w zespole dworskim		
364.	Stoszów	park	park dworski		
365.	Trzebnik	dom mieszkalny	dom mieszkalny		5
366.	Trzebnik	dom mieszkalny	dom mieszkalano-gospodarczy.		12
367.	Trzebnik	dom mieszkalny	dom mieszkalano-gospodarczy		14
368.	Trzebnik	dom mieszkalny	dom mieszkalano-gospodarczy		15
369.	Trzebnik	park	park pałacowy		

WYKAZ UDOKUMENTOWANYCH STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH NA TERENIE GMINY ŁAGIEWNIKI
(ARCHEOLOGICZNE ZDJĘCIE POLSKI)

Lp	Numer obszaru	Numer stanowiska	Numer stanowiska w miejscowości	Rodzaj obiektu - funkcja	Kultura	Chronologia	Wpis do rejestru zabytków numer decyzji
I		JAŻWINA					
1.	86-25	1	1	OSADA ŚLAD OSADNICTWA CMENTARZYSKO ŚLAD OSADNICTWA	ŁUŻYCKA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE XIII-XV WCZESNE ŚREDNIOWIECZE X-XIII EP.BRAŻU IV-V EP.BRAŻU	
2.	86-25	2	2	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		NEOLIT EP.KAMIENIA	
3.	86-25	3	3	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		NEOLIT EP.KAMIENIA	
4.	86-25	4	4	OSADA		PRADZIEJE	
5.	86-25	5	5	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		ŚREDNIOWIECZE NEOLIT	
6.	86-25	6	6	GRODZISKO		PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE XIII-XIV	247/Arch/66 z dnia 22.09.1966
7.	86-25	7	7	GRODZISKO?		ŚREDNIOWIECZE	
8.	86-25	8	8	GRODZISKO?		ŚREDNIOWIECZE?	
9.	86-25	9	9	SKARB?	PRZEWORSKA	NIEOKREŚLONA	
10.	86-25	10	10	SKARB?	PRZEWORSKA	NIEOKREŚLONA	
11.	86-25	11	11	CMENTARZYSKO		NIEOKREŚLONA	
12.	86-26	34	11	OSADA-GRODZISKO		ŚREDNIOWIECZE	
13.	86-26	35	12	CMENTARZYSKO	ŁUŻYCKA	NIEOKREŚLONA	
14.	86-26	36	13	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		ŚREDNIOWIECZE NEOLIT	
15.	86-26	37	14	OSADA	PRZEWORSKA	OWL FAZA D	
16.	86-26	38	15	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA	OWR FAZA C PRADZIEJE	

17.	86-26	39	16	OSADA	PRZEWORSKA	OWR/OWL FAZA C/D	
18.	86-26	40	17	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA	ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE X-XIII OWR, PRADZIEJE PRADZIEJE	
19.	86-26	41	18	OSADA	PRZEWORSKA	OWL FAZA D	
20.	86-26	42	19	ŚLAD OSADNICTWA		PRADZIEJE	
21.	86-26	43	20	ŚLAD OSADNICTWA		EP.KAMIENIA	
22.	86-25	12	21	OSADA		PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	
23.	86-25	13	22	OSADA		ŚREDNIOWIECZE	
24.	86-25	14	23	ŚLAD OSADNICTWA		ŚREDNIOWIECZE	
25.	86-25	15	24	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		WCZESNE ŚREDNIOWIECZE X-XIII PRADZIEJE	
26.	86-25	16	25	OSADA OSADA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV WCZESNE ŚREDNIOWIECZE X-XIII PRADZIEJE OWL WCZESNY C3-D	
27.	86-25	17	26	ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA		ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE X-XIII PRADZIEJE	
28.	86-25	18	27	OSADA		PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	
29.	86-25	19	28	ŚLAD OSADNICTWA		PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV	
30.	86-25	20	29	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE XIV-XV PRADZIEJE	
31.	86-25	21	30	ŚLAD OSADNICTWA OSADA	PRZEWORSKA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE VIII-X?	

						OWR-OWL FAZA C-D	
32.	86-25	22	31	OSADA OSADA	PRZEWORSKA	PÓŹNE ŚREDNIOWIE- CZE XIII-XIV OWR-OWL FAZA C-D	
33.	86-25	23	32	OSADA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		PÓŹNE ŚREDNIOWIE- CZE PRADZIEJE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE XII-1 poł. XIII	
34.	86-25	24	33	ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	ŚREDNIOWIECZE OWR-OWL FAZA C-D HALSZTAT EP.KAMIENIA	
35.	86-25	25	34	ŚLAD OSADNICTWA		ŚREDNIOWIECZE	
36.	86-25	26	35	ŚLAD OSADNICTWA		PÓŹNE ŚREDNIOWIE- CZE XIV-XV	
37.	86-25	27	36	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		ŚREDNIOWIECZE PRADZIEJE	
38.	86-25	62	37	ŚLAD OSADNICTWA		NEOLIT-EP.BRAZU I	
39.	86-25	63	38	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		EP.KAMIENIA- EP.ŻELAZA PÓŹNE ŚREDNIOWIE- CZE XIV-XV ON XVI-XVIII	
40.	86-25	64	39	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		PÓŹNE ŚREDNIOWIE- CZE XIV-XV ON	
41.	86-25	65	40	ŚLAD OSADNICTWA		PÓŹNE ŚREDNIOWIE- CZE XIV-XV	
42.	86-25	66	41	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		EP.KAMIENIA ON	
43.	86-25	67	42	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE VIII-IX ON	
44.	86-25	68	43	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		PRADZIEJE EP.KAMIENIA	

				ŚLAD OSADNICTWA		PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE XIV-XV		
				ŚLAD OSADNICTWA		ON XVII-XVIII		
45.	86-25	69	44	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA	OWL WCZESNY C3-D PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE XIV-XV		
				ŚLAD OSADNICTWA		ON XVII-XVIII		
46.	86-25	70	45	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		PRADZIEJE EP. KAMIENIA		
47.	86-25	71	46	ŚLAD OSADNICTWA		PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE XIV-XV		
48.	86-25	72	47	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		EP.KAMIENIA WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE VIII-IX		
49.	86-25	73	48	ŚLAD OSADNICTWA		EP.KAMIENIA- EP.ŻELAZA		
50.	86-25	74	49	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		NEOLIT? PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE XIV-XV		
				ŚLAD OSADNICTWA		ON		
51.	86-25	75	50	ŚLAD OSADNICTWA		MEZOLIT?		
52.	86-25	76	51	CMENTARZYSKO CIAŁO- PALNE				
53.	86-25	77	52	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE XIV-XV		
						ON XVI-XVIII		
II		ŁAGIEWNIKI						
54.	86-27	1	1	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE PRADZIEJE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE VIII-XII		
				ŚLAD OSADNICTWA CMENTARZYSKO	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	OWR EP.BRAŻU-HALSZTAT		
55.	86-26	209	2	CMENTARZYSKO	ŁUŻYCKA	EP.BRAŻU III		
56.	86-26	210	3	CMENTARZYSKO		WCZESNE ŚREDNIO-		

						WIECZE X-XII	
57.	86-27	77	4	OSADA OSADA	PRZEWORSKA	LATEN NEOLIT	
58.	86-27	2	5	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA CMENTARZYSKO	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA UNIETYCKA	PÓŹNE ŚREDNIOWIE- CZE PRADZIEJE NIEOKREŚLONA EP.BRAŻU V-HALSZTAT EP.BRAŻU I	
59.	86-26	211	6	ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA	ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII OWR PRADZIEJE	
60.	87-27	1	7	OSADA		ŚREDNIOWIECZE	
61.	86-27	3	8	CMENTARZYSKO CMENTARZYSKO		NIEOKREŚLONA NEOLIT	
62.	86-26	212	9	CMENTARZYSKO	UNIETYCKA	EP.BRAŻU I	
63.	86-26	213	10	ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA	ŁUŻYCKA	ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII EP.BRAŻU IV-V	
64.	86-27	4	11	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII PRADZIEJE NIEOKREŚLONA NIEOKREŚLONA	
65.	87-27	2	11	NIEOKREŚLONA ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA	PRADZIEJE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE VII-IX OWR FAZA C	Arch/684/73 z dn.12.11.1973
66.	86-27	5	13	ŚLAD OSADNICTWA		NEOLIT	
67.	86-27	6	14	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		PÓŹNE ŚREDNIOWIE- CZE	

				OSADA		WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE NIEOKREŚLONA	
68.	87-27	3	15	ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA OSADA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	PRADZIEJE PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE LATEN PÓŻNY HALSZTAT	Arch/696/73 z dn. 8.12.1973
69.	87-27	4	16	NIEOKREŚLONA ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA	PRADZIEJE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII OWR FAZA B-C NEOLIT	Arch/697/73 z dn. 8.12.1973
70.	87-27	5	17	OSADA OSADA	PRZEWORSKA	WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE OWR	
71.	87-27	6	18	CMENTARZYSKO	ŁUŻYCKA	EP.BRĄZU V-HALSZTAT	
72.	87-27	7	19	OSADA OSADA OSADA	ŁUŻYCKA	NEOLIT NIEOKREŚLONA PRADZIEJE	
73.	87-27	8	20	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		PRADZIEJE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII NEOLIT	
74.	87-27	9	21	ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA		PRADZIEJE PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE NEOLIT	
75.	87-27	10	22	NIEOKREŚLONA OSADA		PRADZIEJE NEOLIT MŁODSZY?	
76.	87-27	11	23	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA UNIETYCKA?	PRADZIEJE OWR FAZA C EP.BRĄZU I	
77.	87-27	12	24	OSADA		PRADZIEJE	
78.	86-26	214	25	ŚLAD OSADNICTWA		EP.KAMIENIA/EP.BRĄZU WCZESNA	

79.	86-26	215	26	OSADA	ŁUŻYCKA	NIEOKREŚLONA	
80.	86-26	216	27	ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA	OWL V	
81.	86-26	217	28	OSADA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA	OWR NEOLIT PRADZIEJE	
82.	86-26	218	29	ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA PRZEWORSKA KPL	ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII OWR LATEN NEOLIT PRADZIEJE	
83.	86-26	219	30	ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA *_ -		ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE VIII-X PRADZIEJE	
84.	86-26	220	31	ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA?	NIEOKREŚLONA	
85.	86-26	221	32	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	ŚREDNIOWIECZE OWR FAZA C NIEOKREŚLONA EP.KAMIENIA	
86.	86-26	222	33	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA PRZEWORSKA	ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII OWR OWR FAZA B NEOLIT PRADZIEJE	
87.	86-26	223	34	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA	WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII LATEN	
88.	86-26	224	35	ŚLAD OSADNICTWA	ŁUŻYCKA	NIEOKREŚLONA	

89.	86-26	225	36	ŚLAD OSADNICTWA OSADA		ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII PRADZIEJE	
90. -----*_*	-- 86-26	226	37	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII PRADZIEJE	
91.	86-26	227	38	ŚLAD OSADNICTWA		PRADZIEJE	
92.	86-26	228	39	ŚLAD OSADNICTWA OSADA	PRZEWORSKA	ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII OWR/OWL FAZA C/D	
93.	86-26	229	40	CMENTARZYSKO		EP.BRAZU WCZESNA?	
94.	86-26	230	41	ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII OWR NIEOKREŚLONA PRADZIEJE	
95.	86-26	231	42	ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII OWL FAZA D NIEOKREŚLONA	
96.	86-27	7	49	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE PRADZIEJE NEOLIT	
97.	86-27	8	50	ŚLAD OSADNICTWA		NEOLIT?	
98.	86-27	9	51	ŚLAD OSADNICTWA		NEOLIT?	
99.	86-27	10	52	ŚLAD OSADNICTWA		NIEOKREŚLONA	
100.	86-27	11	53	ŚLAD OSADNICTWA		NEOLIT?	
101.	86-27	12	54	ŚLAD OSADNICTWA		NEOLIT?	
102.	86-27	13	55	ŚLAD OSADNICTWA		NEOLIT?	
103.	86-27	14	56	ŚLAD OSADNICTWA		NIEOKREŚLONA	
104.	86-27	15	57	ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA	NIEOKREŚLONA	

105.	86-27	16	58	ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA	OWR	
106.	86-27	17	59	ŚLAD OSADNICTWA		NEOLIT?	
107.	86-27	18	60	ŚLAD OSADNICTWA	ŁUŻYCKA	EP.BRAZU II-III	
108.	86-27	19	61	ŚLAD OSADNICTWA		NEOLIT?	
109.	86-27	20	62	OSADA	UNIETYCKA	EP.BRAZU I	
110.	86-27	21	63	SKARB?		ŚREDNIOWIECZE	
111.	86-27	22	64	OSADA		WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE	
112.	86-27	332	65	CMENTARZYSKO	CELTYCKA	NIEOKREŚLONA	
113.	86-27	23	66	OSADA ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA OSADA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	PÓŹNE ŚREDNIOWIE- CZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII PRADZIEJE OWR FAZA B2-C2 NIEOKREŚLONA NEOLIT?	Arch/683/73 z dn. 12.11.1973
114.	86-27	24	67	ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA KPL	PÓŹNE ŚREDNIOWIE- CZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII PRADZIEJE OWR LATEN HALSZTAT NEOLIT	Arch/695/73 z dn. 8.12.1973
115.	86-27	25	68	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA	ŁUŻYCKA PRZEWORSKA	EP.BRAZU V-HALSZTAT WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X -XIII PRADZIEJE OWR FAZA B2/C1 NEOLIT	Arch/708/73 z dn. 8.12.1973
116.	86-27	26	69	ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA	PRZEWORSKA	WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII PRADZIEJE OWR	

				OSADA ŚLAD OSADNICTWA	ŁUŻYCKA	NIEOKREŚLONA PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE	
117.	86-27	27	70	OSADA OSADA OSADA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA	PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII PRADZIEJE OWR PÓŻNY	
118.	86-27	28	71	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA	PRADZIEJE OWR PÓŻNY	
119.	86-27	29	72	OSADA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA	PRZEWORSKA	PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII PRADZIEJE OWR PÓŻNY	
120.	86-27	30	73	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA	PRADZIEJE OWR NEOLIT	
121.	86-27	31	74	OSADA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA	PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE OWR PÓŻNY	
122.	86-27	32	75	OSADA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA	PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE-ON OWR-OWL	
123.	86-27	33	76	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	OWR PÓŻNY NIEOKREŚLONA	
124.	86-27	34	77	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA	PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII PRADZIEJE OWR PÓŻNY	
125.	86-27	35	78	ŚLAD OSADNICTWA		WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XII	

				ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	PRADZIEJE OWR PÓŻNY NIEOKREŚLONA	
126.	86-27	36	79	OSADA ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA OSADA OSADA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA KCWK(KCWR?)	PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE VIII-XIII PRADZIEJE OWR PÓŻNY NIEOKREŚLONA NEOLIT	
127.	86-27	37	80	ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA	ŁUŻYCKA	PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE PRADZIEJE NIEOKREŚLONA	
128.	86-27	38	81	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA KCWR	PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII PRADZIEJE OWR NIEOKREŚLONA NEOLIT	
129.	86-27	39	82	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE PRADZIEJE	
130.	86-27	40	83	ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA KCWR?	PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII OWR PÓŻNY NIEOKREŚLONA NEOLIT	
131.	86-27	41	84	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE	

				ŚLAD OSADNICTWA OSADA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XII OWR PÓŻNY NIEOKREŚLONA	
132.	86-27	42	85	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA OSADA OSADA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA KCWR	PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII PRADZIEJE OWR PÓŻNY HALSZTAT NEOLIT	
133.	86-27	43	86	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE PRADZIEJE	
134.	86-27	44	87	OSADA ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA	PRZEWORSKA KCWR	ŚREDNIOWIECZE XIII PRADZIEJE OWR PÓŻNY NEOLIT	
135.	86-27	45	88	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA OSADA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA KPL	WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII PRADZIEJE OWR NIEOKREŚLONA NEOLIT	
136.	86-27	46	89	ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	PRADZIEJE OWR PÓŻNY NIEOKREŚLONA	
137.	86-27	47	90	ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	PRADZIEJE OWR NIEOKREŚLONA	
138.	86-27	48	91	ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA OSADA OSADA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE PRADZIEJE LATEN-OWR NIEOKREŚLONA	

						NEOLIT	
139.	86-27	49	92	OSADA		PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	
140.	86-27	50	93	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE PRADZIEJE NEOLIT	
141.	86-27	51	94	OSADA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE X-XIII PRADZIEJE	
142.	86-27	52	95	ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA OSADA	ŁUŻYCKA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE X-XIII PRADZIEJE NIEOKREŚLONA	
143.	86-27	53	96	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE PRADZIEJE	
144.	86-27	54	97	ŚLAD OSADNICTWA OSADA	PRZEWORSKA	PRADZIEJE OWR	
145.	86-27	55	98	ŚLAD OSADNICTWA		EP.KAMIENIA	
146.	86-27	56	99	ŚLAD OSADNICTWA OSADA		PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE EP.KAMIENIA	
147.	86-27	57	100	ŚLAD OSADNICTWA		EP.KAMIENIA	
148.	86-27	58	101	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE X-XIII	
149.	86-27	59	102	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIOWIECZE X-XIII	

150.	86-27	60	103	ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	ŁUŻYCKA KPL?	PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE PRADZIEJE NIEOKREŚLONA NEOLIT	
151.	86-27	61	104	ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA KPL	PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII OWR PÓŻNY NEOLIT	
152.	86-27	62	105	OSADA		WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII	
153.	86-27	63	106	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA	WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII PRADZIEJE OWR PÓŻNY	
154.	86-27	64	107	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE-ON WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII PRADZIEJE OWR NIEOKREŚLONA	
155.	86-27	65	108	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	ŁUŻYCKA	PRADZIEJE NIEOKREŚLONA	
156.	86-27	66	109	ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA OSADA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE PRADZIEJE OWR WCZESNY NIEOKREŚLONA	
157.	86-27	67	110	ŚLAD OSADNICTWA		NEOLIT	
158.	86-27	68	111	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII	

				ŚLAD OSADNICTWA OSADA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	PRADZIEJE OWR PÓŻNY NIEOKREŚLONA	
159.	86-27	69	112	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA	PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE OWR PÓŻNY	
160.	86-27	70	113	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	OWL HALSZTAT	
161.	86-27	71	114	ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII OWR PÓŻNY OWL HALSZTAT NEOLIT	
162.	86-27	72	115	OSADA ŚLAD OSADNICTWA OSADA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	OWR WCZESNY PRADZIEJE HALSZTAT	
163.	86-27	73	116	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII PRADZIEJE	
164.	86-27	74	117	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA	PRZEWORSKA PRZEWORSKA	PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII PRADZIEJE OWR PÓŻNY LATEN	
165.	86-27	75	118	OSADA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA	PRZEWORSKA	PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII PRADZIEJE	

						OWR	
166.	86-27	76	119	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA	PÓŹNE ŚREDNIOWIE- CZE OWR	
167.	86-27	78	121	OSADA ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	PÓŹNE ŚREDNIOWIE- CZE PRADZIEJE OWR PÓŹNY NIEOKREŚLONA	
168.	86-27	79	122	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA	PRZEWORSKA	PÓŹNE ŚREDNIOWIE- CZE PRADZIEJE LATEN-OWR	
III		MŁYNICA					
169.	86-26	44	1	ŚLAD OSADNICTWA CMENTARZYSKO	ŁUŻYCKA	ŚREDNIOWIECZE NIEOKREŚLONA	
170.	86-26	45	2	SKARB	PRZEWORSKA	NIEOKREŚLONA	
171.	86-26	46	3	ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA	NIEOKREŚLONA	
172.	86-26	47	4	ŚLAD OSADNICTWA	ŁUŻYCKA	NIEOKREŚLONA	
173.	86-26	48	5	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA OSADA	ŁUŻYCKA	ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII NIEOKREŚLONA NEOLIT PRADZIEJE	
174.	86-26	49	6	OSADA OSADA OSADA ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA KPL	ŚREDNIOWIECZE NIEOKREŚLONA EP.BRAZU V-HALSZTAT EP.BRAZU WCZESNA NEOLIT PRADZIEJE	
175.	86-26	50	7	ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA OSADA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	OWR NIEOKREŚLONA NEOLIT PRADZIEJE	
176.	86-26	51	8	OSADA	ŁUŻYCKA	NIEOKREŚLONA	

177.	86-26	52	9	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		ŚREDNIOWIECZE PRADZIEJE	
178.	86-26	53	10	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		ŚREDNIOWIECZE PRADZIEJE	
179.	86-26	54	11	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA	KCWR?	ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII? NEOLIT PRADZIEJE	
180.	86-26	55	12	ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA	PRZEWORSKA	WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII OWR PRADZIEJE	
181.	86-26	56	13	OSADA OSADA		ŚREDNIOWIECZE PRADZIEJE	
182.	86-26	57	14	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	KCWR?	ŚREDNIOWIECZE NEOLIT PRADZIEJE	
183.	86-26	58	15	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		ŚREDNIOWIECZE PRADZIEJE	
184.	86-26	59	16	OSADA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		ŚREDNIOWIECZE NEOLIT PRADZIEJE	
185.	86-26	60	17	OSADA OSADA	KCWR	NEOLIT PRADZIEJE	
186.	86-26	61	18	ŚLAD OSADNICTWA OSADA		NEOLIT PRADZIEJE	
187.	86-26	62	19	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	ŚREDNIOWIECZE OWR FAZA C NIEOKREŚLONA	
188.	86-26	63	20	ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA	ŁUŻYCKA	ŚREDNIOWIECZE HALSZTAT PRADZIEJE	
189.	86-26	64	21	ŚLAD OSADNICTWA OSADA	ŁUŻYCKA	ŚREDNIOWIECZE NIEOKREŚLONA	

				ŚLAD OSADNICTWA		PRADZIEJE		
190.	86-26	65	22	ŚLAD OSADNICTWA		PRADZIEJE		
191.	86-26	66	23	ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA	ŚREDNIOWIECZE NIEOKREŚLONA PRADZIEJE		
192.	86-26	67	24	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA	ŁUŻYCKA	ŚREDNIOWIECZE NIEOKREŚLONA PRADZIEJE		
193.	86-26	68	25	ŚLAD OSADNICTWA		ŚREDNIOWIECZE	213/Arch z dn. 22.08.1966	
IV		OLESZNA						
194.	86-26	69	1	CMENTARZYSKO ŚLAD OSADNICTWA	ŁUŻYCKA	EP.BRĄZU PRADZIEJE		
195.	86-26	70	2	OSADA OSADA CMENTARZYSKO	ŁUŻYCKA	ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII EP.BRĄZU III-V		
196.	86-26	71	3	ŚLAD OSADNICTWA		NEOLIT		
197.	86-26	72	4	ŚLAD OSADNICTWA		NEOLIT		
198.	86-26	73	5	OSADA OSADA	PRZEWORSKA	OWR IV NE NEOLIT		
199.	86-26	74	6	CMENTARZYSKO	ŁUŻYCKA	EP.BRĄZU III		
200.	86-26	75	8	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA OSADA	ŁUŻYCKA KCWR	PRADZIEJE ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII NIEOKREŚLONA NEOLIT NEOLIT		
201.	86-26	76	9	OSADA OSADA OSADA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE VIII-X OWR/OWL FAZA C/D NIEOKREŚLONA		

				ŚLAD OSADNICTWA		NEOLIT	
202.	86-26	77	10	ŚLAD OSADNICTWA OSADA	ŁUŻYCKA	WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII EP.BRAŻU IV	
203.	86-26	78	11	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII OWR NIEOKREŚLONA NEOLIT PRADZIEJE	
204.	86-26	79	12	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA OSADA	PRZEWORSKA KCWR	ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII OWR FAZA C- PRADZIEJE NEOLIT NEOLIT	
205.	86-26	80	13	ŚLAD OSADNICTWA	ŁUŻYCKA	EP.BRAŻU	
206.	86-26	81	14	ŚLAD OSADNICTWA		NEOLIT	
207.	86-26	82	15	OSADA OSADA OSADA OSADA OSADA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA KPL	ŚREDNIOWIECZE OWR EP.BRAŻU III-HALSZTAT NEOLIT PRADZIEJE	
208.	86-26	83	16	OSADA CMENTARZYSKO ŚLAD OSADNICTWA	ŁUŻYCKA	ŚREDNIOWIECZE EP.BRAŻU III-IV PRADZIEJE	
209.	86-26	84	17	OSADA CMENTARZYSKO	ŁUŻYCKA	ŚREDNIOWIECZE EP.BRAŻU V	
210.	86-26	85	18	ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA PRZEWORSKA	ŚREDNIOWIECZE OWR/OWL FAZA C/D OWR FAZA B	
211.	86-26	86	19	ŚLAD OSADNICTWA OSADA	ŁUŻYCKA	ŚREDNIOWIECZE NIEOKREŚLONA	
212.	86-26	87	20	OSADA		ŚREDNIOWIECZE	

				OSADA OSADA OSADA OSADA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	OWR, PRADZIEJE LATEN? NIEOKREŚLONA NEOLIT PRADZIEJE	
213.	86-26	88	21	ŚLAD OSADNICTWA		NEOLIT	
214.	86-26	89	22	ŚLAD OSADNICTWA		EP.BRAŻU	
215.	86-26	90	23	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA PRZEWORSKA	LATEN NIEOKREŚLONA NEOLIT? ŚREDNIOWIECZE OWR PRADZIEJE	
216.	86-26	91	24	OSADA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	 ŁUŻYCKA	ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII EP.BRAŻU	
217.	86-26	92	25	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	 PRZEWORSKA	WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII OWR FAZA C NEOLIT PRADZIEJE	
218.	86-26	93	26	OSADA	PRZEWORSKA	OWL? IV	
219.	86-26	94	27	ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA	ŁUŻYCKA	ŚREDNIOWIECZE EP.BRAŻU PRADZIEJE	
220.	86-26	95	28	OSADA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA ŚLAD OSADNICTWA OSADA	 PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	ŚREDNIOWIECZE-ON WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE VIII-X LATEN? NIEOKREŚLONA NEOLIT PRADZIEJE	

221.	86-26	105	28	ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA	OWL? IV	
222.	86-26	96	29	ŚLAD OSADNICTWA OSADA	ŁUŻYCKA	ŚREDNIOWIECZE EP.BRAZU	
223.	86-26	97	30	ŚLAD OSADNICTWA		EP.KAMIENIA	
224.	86-26	98	31	OSADA ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII OWR NIEOKREŚLONA NEOLIT? PRADZIEJE	
225.	86-26	99	32	OSADA OSADA	PRZEWORSKA	WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII LATEN PÓŻNY	
226.	86-26	100	33	OSADA OSADA OSADA	PRZEWORSKA	ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII OWR	
227.	86-26	101	34	OSADA		NEOLIT	
228.	86-26	102	35	ŚLAD OSADNICTWA		NEOLIT	
229.	86-26	103	36	ŚLAD OSADNICTWA		NEOLIT	
230.	86-26	104	37	ŚLAD OSADNICTWA		NEOLIT	
231.	86-26	106	39	ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA	ŁUŻYCKA	ŚREDNIOWIECZE NIEOKREŚLONA NEOLIT	
232.	86-26	107	40	ŚLAD OSADNICTWA OSADA	PRZEWORSKA	ŚREDNIOWIECZE OWR FAZA C	
233.	86-26	108	41	ŚLAD OSADNICTWA OSADA	ŁUŻYCKA	ŚREDNIOWIECZE HALSZTAT	
234.	86-26	109	42	CMENTARZYSKO?	ŁUŻYCKA	EP.BRAZU V-HALSZTAT	
235.	86-26	110	43	OSADA OSADA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	ŚREDNIOWIECZE-ON OWR, PRADZIEJE NIEOKREŚLONA NEOLIT PRADZIEJE	
236.	86-26	111	44	ŚLAD OSADNICTWA		ŚREDNIOWIECZE	

				OSADA OSADA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	OWR NIEOKREŚLONA PRADZIEJE	
237.	86-26	112	45	OSADA OSADA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA KCW	ŚREDNIOWIECZE OWR NEOLIT PRADZIEJE	
238.	86-26	113	46	OSADA OSADA ŚLAD OSADNICTWA	ŁUŻYCKA	NIEOKREŚLONA NEOLIT PRADZIEJE	
239.	86-26	114	47	ŚLAD OSADNICTWA OSADA	ŁUŻYCKA	WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII NIEOKREŚLONA	
240.	86-26	115	48	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII OWR FAZA C EP.BRAZU-HALSZTAT NEOLIT	302/Arch z dn. 9.11.1967
241.	86-26	116	49	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA KCWR KCWK	WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE VIII-X OWR FAZA B-C NIEOKREŚLONA NEOLIT NEOLIT	
242.	86-26	117	50	CMENTARZYSKO		EP.KAMIENIA/EP.BRAZU WCZESNA	
243.	86-26	118	51	ŚLAD OSADNICTWA		EP.KAMIENIA	
244.	86-26	119	52	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	OWR NIEOKREŚLONA PRADZIEJE	
245.	86-26	120	53	ŚLAD OSADNICTWA	ŁUŻYCKA?	NIEOKREŚLONA	
246.	86-26	121	54	ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA	ŚREDNIOWIECZE OWR FAZA C NEOLIT	
247.	86-26	122	55	OSADA		WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII	

				ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	ŁUŻYCKA	NIEOKREŚLONA PRADZIEJE	
248.	86-26	123	56	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		ŚREDNIOWIECZE NEOLIT?	
249.	86-26	124	57	ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA OSADA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA KCWR	WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE OWR FAZA C NIEOKREŚLONA NEOLIT	
250.	86-26	125	58	OSADA OSADA	ŁUŻYCKA	NIEOKREŚLONA PRADZIEJE	
251.	86-26	126	59	ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	ŁUŻYCKA	WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII NIEOKREŚLONA EP.KAMIENIA PRADZIEJE	
252.	86-26	127	60	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII PRADZIEJE	
253.	86-26	128	61	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII	
254.	86-26	129	62	ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA	ŁUŻYCKA	WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII HALSZTAT NEOLIT	
255.	86-26	130	63	ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	ŚREDNIOWIECZE OWR FAZA B-C NIEOKREŚLONA NEOLIT	
256.	86-26	131	64	OSADA		ŚREDNIOWIECZE	
257.	86-26	132	65	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA	ŚREDNIOWIECZE OWR PRADZIEJE	
258.	86-26	133	66	ŚLAD OSADNICTWA		ŚREDNIOWIECZE	

				OSADA OSADA		WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII PRADZIEJE	
259.	86-26	134	67	ŚLAD OSADNICTWA OSADA	PRZEWORSKA	WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII OWR FAZA B	
260.	86-26	135	68	ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA ŚLAD OSADNICTWA	ŁUŻYCKA KPL	ŚREDNIOWIECZE NIEOKREŚLONA NEOLIT PRADZIEJE	
261.	86-26	136	69	ŚLAD OSADNICTWA		EP.KAMIENIA	
262.	86-26	137	70	OSADA ŚLAD OSADNICTWA		ŚREDNIOWIECZE NEOLIT	
263.	86-26	139	71	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		ŚREDNIOWIECZE PRADZIEJE	
264.	86-26	140	72	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	ŁUŻYCKA	ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII NIEOKREŚLONA EP.KAMIENIA PRADZIEJE	
265.	86-26	141	73	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		ŚREDNIOWIECZE PRADZIEJE	
266.	86-26	138	74	ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII LATEN EP.BRĄZU-HALSZTAT	
267.	86-26	142	75	ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA		ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII NEOLIT	
268.	86-26	143	76	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		ŚREDNIOWIECZE PRADZIEJE	
269.	86-26	144	77	OSADA OSADA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA	ŚREDNIOWIECZE OWR NEOLIT	

				OSADA		PRADZIEJE	
270.	86-26	145	78	ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	ŚREDNIOWIECZE OWR FAZA C HALSZTAT	
271.	86-26	146	79	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		ŚREDNIOWIECZE PRADZIEJE	
272.	86-26	147	80	OSADA OSADA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	ŚREDNIOWIECZE OWR FAZA C HALSZTAT	
273.	86-26	148	81	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA	ŚREDNIOWIECZE OWR FAZA C	
274.	86-26	149	82	OSADA OSADA OSADA OSADA	ŁUŻYCKA	ŚREDNIOWIECZE NIEOKREŚLONA NEOLIT PRADZIEJE	
275.	86-26	150	83	OSADA ŚLAD OSADNICTWA		ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII	
276.	86-26	151	84	OSADA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA KCSZ	ŚREDNIOWIECZE OWR NEOLIT PRADZIEJE	
277.	86-26	152	85	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	ŚREDNIOWIECZE OWR/OWL FAZA C/D NIEOKREŚLONA	
278.	86-26	153	86	OSADA OSADA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA	ŚREDNIOWIECZE OWR PRADZIEJE	
279.	86-26	154	87	ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA OSADA	PRZEWORSKA PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII OWR FAZA C LATEN NIEOKREŚLONA	
280.	86-26	155	88	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		ŚREDNIOWIECZE PRADZIEJE	

281.	86-26	156	89	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA	ŁUŻYCKA	ŚREDNIOWIECZE NIEOKREŚLONA PRADZIEJE	
282.	86-26	157	90	OSADA ŚLAD OSADNICTWA OSADA	PRZEWORSKA?	ŚREDNIOWIECZE OWR PRADZIEJE	
283.	86-26	158	91	OSADA ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	ŚREDNIOWIECZE OWR NIEOKREŚLONA PRADZIEJE	
284.	86-26	159	92	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	ŚREDNIOWIECZE OWR FAZA C OWR FAZA B HALSZTAT NEOLIT	
285.	86-26	160	93	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA	ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII NIEOKREŚLONA PRADZIEJE	
286.	86-26	161	94	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	ŁUŻYCKA?	WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII NIEOKREŚLONA NEOLIT	
287.	86-26	162	95	ŚLAD OSADNICTWA	ŁUŻYCKA	NIEOKREŚLONA	
288.	86-26	163	96	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII	
289.	86-26	164	97	ŚLAD OSADNICTWA OSADA	PRZEWORSKA	ŚREDNIOWIECZE OWR FAZA C	
V	PRZYSTRONIE						
290.	87-26	25	1				124/Arch/65 z dn. 14.06.1965
VI	RADZIKÓW						
291.	86-27	80	1	SKARB		WCZESNE ŚREDNIO-	

						WIECZE OK. 1000	
292.	86-27	81	2	SKARB		WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE 1010	
293.	86-27	82	3	CMENTARZYSKO		WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE XI-POŁ. XII	
294.	86-27	83	4	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII OWR PÓŻNY NIEOKREŚLONA	
295.	86-27	84	5	CMENTARZYSKO		PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE	
296.	86-27	85	6	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	ŁUŻYCKA	PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII PRADZIEJE NIEOKREŚLONA	
297.	86-27	86	7	ŚLAD OSADNICTWA OSADA		PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE	
298.	86-27	87	8	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA		WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE NEOLIT	
299.	86-27	88	9	ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA OSADA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII OWR NIEOKREŚLONA NEOLIT	

300.	86-27	89	10	ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA	PRZEWORSKA	PÓŹNE ŚREDNIOWIE- CZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE VIII-X NIEOKREŚLONA	
301.	86-27	90	11	ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	PÓŹNE ŚREDNIOWIE- CZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE PRADZIEJE NIEOKREŚLONA NIEOKREŚLONA	
302.	86-27	91	12	ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	PÓŹNE ŚREDNIOWIE- CZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII PRADZIEJE OWR PÓŹNY NIEOKREŚLONA NEOLIT	
303.	86-27	92	13	OSADA OSADA OSADA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA KCWR	PÓŹNE ŚREDNIOWIE- CZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII OWR FAZA B2-C2 NIEOKREŚLONA NEOLIT	242/Arch/66 z dn. 22.08.1966
304.	86-27	93	14	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	PÓŹNE ŚREDNIOWIE- CZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII PRADZIEJE OWR NIEOKREŚLONA	243/Arch/66 z dn. 22.08.1966
305.	86-27	94	15	ŚLAD OSADNICTWA OSADA		PÓŹNE ŚREDNIOWIE- CZE	

				ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA KCSZ LUB KAK	WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII PRADZIEJE OWR NIEOKREŚLONA NEOLIT	
306.	86-27	95	16	OSADA	ŁUŻYCKA	EP.BRAŻU-HALSZTAT	
307.	86-27	96	17	OSADA ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA OSADA OSADA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII PRADZIEJE OWR HALSZTAT NEOLIT	
308.	86-27	97	18	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA	ŁUŻYCKA KPL	PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE PRADZIEJE EP.BRAŻU-HALSZTAT NEOLIT	
309.	86-27	98	19	OSADA OSADA OSADA	PRZEWORSKA PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	OWR PÓŻNY OWR WCZESNY EP.BRAŻU-HALSZTAT	
310.	86-27	99	20	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE PRADZIEJE OWR PÓŻNY NIEOKREŚLONA	
311.	86-26	206	21	OSADA	ŁUŻYCKA	EP.BRAŻU	
312.	86-26	207	22	OSADA	ŁUŻYCKA	EP.BRAŻU	
313.	86-27	100	23	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA	ŁUŻYCKA	WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII PRADZIEJE EP.BRAŻU-HALSZTAT	
314.	86-27	101	24	OSADA OSADA		PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE	

				ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA	ŁUŻYCKA	WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII PRADZIEJE EP.BRAŻU-HALSZTAT NEOLIT	
315.	86-27	102	25	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	ŁUŻYCKA	PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE PRADZIEJE NIEOKREŚLONA	
316.	86-27	103	26	OSADA OSADA OSADA	PRZEWORSKA	PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII OWR PÓŻNY	
317.	86-26	208	26	OSADA	ŁUŻYCKA	HALSZTAT	
318.	86-27	104	27	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA CMENTARZYSKO?	PRZEWORSKA	PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE OWR PÓŻNY PRADZIEJE NIEOKREŚLONA	
319.	86-27	105	28	CMENTARZYSKO?		NIEOKREŚLONA	
320.	86-27	106	29	CMENTARZYSKO		NIEOKREŚLONA	
321.	86-27	107	30	CMENTARZYSKO		WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE	
322.	86-27	108	31	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA CMENTARZYSKO?	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII OWR PÓŻNY NIEOKREŚLONA NIEOKREŚLONA	
323.	86-27	109	32	GRODZISKO		NIEOKREŚLONA	
324.	86-27	110	33	ŚLAD OSADNICTWA		NEOLIT?	
325.	86-27	111	34	ŚLAD OSADNICTWA		NEOLIT?	
326.	86-27	112	35	ŚLAD OSADNICTWA		NEOLIT	
327.	86-27	113	36	ŚLAD OSADNICTWA		NIEOKREŚLONA	
328.	86-27	114	37	ŚLAD OSADNICTWA		EP.BRAŻU I	
329.	86-27	115	38	ŚLAD OSADNICTWA		NEOLIT	

330.	86-27	116	39	SKARB	UNIETYCKA	EP.BRAZU I	
331.	86-27	117	40	ŚLAD OSADNICTWA	ŁUŻYCKA	NIEOKREŚLONA	
332.	86-27	118	41	ŚLAD OSADNICTWA		NIEOKREŚLONA	
333.	86-27	119	42	ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA OSADA OSADA OSADA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA LENDZIELSKA KCWR	PÓŹNE ŚREDNIOWIE- CZE LATEN-OWR PRADZIEJE NIEOKREŚLONA NEOLIT NEOLIT NEOLIT	
334.	86-27	120	43	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA	ŁUŻYCKA	PÓŹNE ŚREDNIOWIE- CZE PRADZIEJE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII NIEOKREŚLONA	
335.	86-27	121	44	OSADA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	PÓŹNE ŚREDNIOWIE- CZE PRADZIEJE OWR PÓŹNY OWR WCZESNY NIEOKREŚLONA	
336.	86-27	122	45	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE? PRADZIEJE	
337.	86-27	123	46	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	PÓŹNE ŚREDNIOWIE- CZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE PRADZIEJE OWR PÓŹNY NIEOKREŚLONA	
338.	86-27	124	47	ŚLAD OSADNICTWA OSADA		PÓŹNE ŚREDNIOWIE- CZE WCZESNE ŚREDNIO-	

				ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	WIECZE X- XIII PRADZIEJE OWR HALSZTAT	
339.	86-27	125	48	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII PRADZIEJE OWR WCZESNY NIEOKREŚLONA	
340.	86-27	126	49	OSADA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII PRADZIEJE OWR PÓŻNY NIEOKREŚLONA	
341.	86-27	127	50	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	ŁUŻYCKA	PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII NIEOKREŚLONA	
342.	86-27	128	51	ŚLAD OSADNICTWA		EP.KAMIENIA	
343.	86-27	129	52	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE PRADZIEJE	
344.	86-27	130	53	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE VIII-X OWR PÓŻNY NIEOKREŚLONA	
345.	86-27	131	54	ŚLAD OSADNICTWA		WCZESNE ŚREDNIO-	

				ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	KPL?	WIECZE X-XIII PRADZIEJE NEOLIT	
346.	86-27	132	55	ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA OSADA OSADA OSADA	PRZEWORSKA PRZEWORSKA ŁUŻYCKA KPL	PÓŹNE ŚREDNIOWIE- CZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII OWR PÓŹNY OWR WCZESNY NIEOKREŚLONA NEOLIT	
347.	86-27	133	56	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA	PÓŹNE ŚREDNIOWIE- CZE OWR PÓŹNY	
348.	86-27	134	57	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	OWR PÓŹNY NIEOKREŚLONA	
349.	86-27	135	58	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	ŁUŻYCKA	PÓŹNE ŚREDNIOWIE- CZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII PRADZIEJE NIEOKREŚLONA	
350.	86-27	136	59	OSADA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		PÓŹNE ŚREDNIOWIE- CZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII PRADZIEJE	
351.	86-27	137	60	OSADA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	PÓŹNE ŚREDNIOWIE- CZE OWR NIEOKREŚLONA NEOLIT	
352.	86-27	138	61	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	PÓŹNE ŚREDNIOWIE- CZE OWR NIEOKREŚLONA	

						NEOLIT?	
353.	86-27	139	62	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII PRADZIEJE OWR PÓŻNY NIEOKREŚLONA	
354.	86-27	140	63	OSADA ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA LENDZIELSKA?	WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII PRADZIEJE LATEN-OWR NIEOKREŚLONA NEOLIT	
355.	86-27	141	64	ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA OSADA	PRZEWORSKA	PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII PRADZIEJE OWR	
356.	86-27	142	65	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA	PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE PRADZIEJE OWR	
357.	86-27	143	66	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE PRADZIEJE	
358.	86-27	144	67	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA	PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE OWR PÓŻNY	
359.	86-27	145	68	ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA	ŁUŻYCKA	PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII NIEOKREŚLONA	
360.	86-27	146	69	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE WCZESNE ŚREDNIO-	

				ŚLAD OSADNICTWA	ŁUŻYCKA	WIECZE PRADZIEJE NIEOKREŚLONA	
VII	RATAJNO						
361.	86-26	172	2	CMENTARZYSKO		NEOLIT-EP.BRAŻU Wczesna	
362.	86-26	173	3	ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	ŚREDNIOWIECZE Wczesne ŚREDNIOWIECZE X-XIII OWR FAZA C NIEOKREŚLONA	
363.	86-26	174	4	OSADA		Wczesne ŚREDNIOWIECZE X-XIII	
VIII	SIENIAWKA						
364.	87-26	10	1	ŚLAD OSADNICTWA? ŚLAD OSADNICTWA? ŚLAD OSADNICTWA		MEZOLIT? PRADZIEJE PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	
365.	87-26	31	1				642/Arch/72 z dn. 1.10.1072
366.	86-26	165	2	ŚLAD OSADNICTWA		NEOLIT	
367.	86-26	166	3	ŚLAD OSADNICTWA	ŁUŻYCKA	EP.BRAŻU-HALSZTAT	
368.	86-26	167	9	OSADA ŚLAD OSADNICTWA OSADA	ŁUŻYCKA KPL	NIEOKREŚLONA NEOLIT PRADZIEJE	
369.	86-26	168	10	OSADA OSADA	ŁUŻYCKA	HALSZTAT, PRADZIEJE PRADZIEJE	
370.	86-26	169	11	OSADA	KPL	NEOLIT	
371.	86-26	170	12	ŚLAD OSADNICTWA OSADA	ŁUŻYCKA	ŚREDNIOWIECZE NIEOKREŚLONA	
372.	86-26	171	13	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		ŚREDNIOWIECZE PRADZIEJE	
IX	SIENICE						
373.	87-27	13	1	NIEOKREŚLONA CMENTARZYSKO?	ŁUŻYCKA	PRADZIEJE HALSZTAT?	Arch/709/73 z dn. 8.12.1973

				ŚLAD OSADNICTWA		NEOLIT	
374.	87-27	202	2	OSADA	ŁUŻYCKA	NIEOKREŚLONA	698/Arch/73 z dn. 8.12.1973
375.	87-27	14	3	NIEOKREŚLONA OSADA ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	PRADZIEJE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII LATEN PÓŻNY EP.BRAŻU NEOLIT	Arch/710/73 z dn. 8.12.1973
376.	87-27	15	4	NIEOKREŚLONA ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA OSADA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA KPL	PRADZIEJE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII OWR FAZA B-C2 EP.BRAŻU IV-V NEOLIT	Arch/712/73 z dn. 8.12.1973
377.	87-27	16	5	NIEOKREŚLONA ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	PRADZIEJE PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE OWR FAZA B EP.BRAŻU	Arch/706/73 z dn. 8.12.1973
378.	87-27	17	6	NIEOKREŚLONA OSADA OSADA OSADA OSADA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	PRADZIEJE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII OWR FAZA B-C HALSZTAT NEOLIT	Arch/702/73 z dn. 8.12.1973
379.	87-27	18	7	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	OWR EP.BRAŻU V-HALSZTAT C	
380.	87-27	19	8	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII OWR FAZA C NIEOKREŚLONA NEOLIT	Arch/705/73 z dn. 8.12.1973

381.	87-27	20	9	OSADA	ŁUŻYCKA	NIEOKREŚLONA	Arch/694/73 z dn. 8.12.1973
382.	87-27	21	10	NIEOKREŚLONA OSADA OSADA	PRZEWORSKA	PRADZIEJE OWR NEOLIT	Arch/711/73 z dn. 8.12.1973
383.	87-27	22	11	OSADA NIEOKREŚLONA ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA OSADA	PRZEWORSKA? PRZEWORSKA? ŁUŻYCKA	PÓŹNE ŚREDNIOWIE- CZE PRADZIEJE OWR FAZA C? LATEN PÓŹNY? NIEOKREŚLONA NEOLIT	
384.	87-27	23	12	SKARB?	PRZEWORSKA	OWR	
385.	87-27	24	13	NIEOKREŚLONA OSADA OSADA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	PRADZIEJE OWR HALSZTAT NEOLIT?	Arch/699/73 z dn. 8.12.1973
386.	87-27	25	14	ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	PRADZIEJE OWR FAZA B EP.BRAŹU IV-V	Arch/703/73 z dn. 8.12.1973
387.	87-27	26	15	CMENTARZYSKO?	PRZEWORSKA	OWR	
388.	87-27	27	16	ŚLAD OSADNICTWA	KCWK	NEOLIT STARSZY	
389.	87-27	28	17	CMENTARZYSKO	KPL	NEOLIT ŚRODKOWY	
390.	87-27	29	18	ŚLAD OSADNICTWA		NEOLIT	
391.	87-27	30	19	OSADA	KCWK	NEOLIT	
392.	87-27	31	20	ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA	OWL V	
393.	87-27	32	21	ŚLAD OSADNICTWA		WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII	
394.	87-27	33	22	ŚLAD OSADNICTWA		NEOLIT	
395.	87-27	34	23	OSADA		PÓŹNE ŚREDNIOWIE- CZE XIII-XIV	
396.	87-27	35	24	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		PRADZIEJE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII	
397.	87-27	36	25	ŚLAD OSADNICTWA OSADA		PRADZIEJE PÓŹNE ŚREDNIOWIE-	

						CZE	
398.	87-27	37	26	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA?	ŁUŻYCKA	PRADZIEJE NIEOKREŚLONA NEOLIT MŁODSZY?	
399.	87-27	38	27	OSADA ŚLAD OSADNICTWA		PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII	
400.	87-27	39	28	OSADA		PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE	
401.	87-27	40	29	OSADA ŚLAD OSADNICTWA		PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE XIII-XIV WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII	
402.	87-27	41	30	OSADA		PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE	
403.	87-27	42	31	OSADA	PRZEWORSKA	OWR FAZA C	
404.	87-27	43	32	OSADA OSADA		PRADZIEJE PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE XIII-XIV	
405.	87-27	44	33	NIEOKREŚLONA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	PRADZIEJE OWR FAZA C NIEOKREŚLONA NEOLIT	
406.	87-27	45	34	OSADA OSADA		PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII	
407.	87-27	46	35	NIEOKREŚLONA ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA OSADA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	PRADZIEJE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII OWR FAZA C HALSZTAT NEOLIT	
408.	87-27	47	36	NIEOKREŚLONA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA	PRADZIEJE OWR FAZA C	

409.	87-27	48	37	NIEOKREŚLONA OSADA	ŁUŻYCKA	PRADZIEJE NIEOKREŚLONA	
410.	87-27	49	38	ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA KPL KCWK KCWR	LATEN PÓŻNY? EP.BRAŻU V-HALSZTAT NEOLIT ŚRODKOWY NEOLIT STARSZY NEOLIT STARSZY	
X	ŚLUPICE						
411.	86-26	1	1	OSADA OSADA ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA OSADA OSADA	PRZEWORSKA PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE VII-VIII OWR, PRADZIEJE LATEN EP.BRAŻU V-HALSZTAT NEOLIT	
412.	86-26	2	2	CMENTARZYSKO	ŁUŻYCKA	NIEOKREŚLONA	
413.	86-26	3	3	OSADA	ŁUŻYCKA	EP.BRAŻU	
414.	86-26	4	4	ŚLAD OSADNICTWA CMENTARZYSKO	ŁUŻYCKA	ŚREDNIOWIECZE NIEOKREŚLONA	
415.	86-26	5	5	ŚLAD OSADNICTWA		NEOLIT	
416.	86-26	6	6	OSADA		NEOLIT	
417.	86-26	7	7	SKARB	PRZEWORSKA	NIEOKREŚLONA	
418.	86-26	8	8	ZNALEZISKO LUŻNE	PRZEWORSKA	LATEN-OWR	
419.	86-26	9	9	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII PRADZIEJE	
420.	86-26	10	10	OSADA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA	WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII OWL FAZA D NEOLIT	
421.	86-26	11	11	OSADA ŚLAD OSADNICTWA	ŁUŻYCKA	EP.BRAŻU NEOLIT	

422.	86-26	12	12	OSADA OSADA OSADA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	PRADZIEJE OWR HALSZTAT NEOLIT	
423.	86-26	13	13	OSADA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	KPL	PRADZIEJE ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII NEOLIT	
424.	86-26	14	14	ŚLAD OSADNICTWA OSADA	ŁUŻYCKA	ŚREDNIOWIECZE NIE- OKREŚLONA	
425.	86-26	15	15	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII PRADZIEJE	
426.	86-26	16	16	OSADA	ŁUŻYCKA	HALSZTAT	
427.	86-26	17	17	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	PRADZIEJE OWR FAZA C NIEOKREŚLONA	
428.	86-26	18	18	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA	ŁUŻYCKA	ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII NIEOKREŚLONA	
429.	86-26	19	19	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII PRADZIEJE	
430.	86-26	20	20	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII PRADZIEJE	
431.	86-26	21	21	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		ŚREDNIOWIECZE PRADZIEJE	
432.	86-26	22	22	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII PRADZIEJE	
433.	86-26	23	23	ŚLAD OSADNICTWA		WCZESNE ŚREDNIO-	

				ŚLAD OSADNICTWA		WIECZE X-XIII NEOLIT, PRADZIEJE	
434.	86-26	24	24	ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	PRADZIEJE ŚREDNIOWIECZE NIEOKREŚLONA NIEOKREŚLONA	
435.	86-26	25	25	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII PRADZIEJE	
436.	86-26	26	26	ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA	ŚREDNIOWIECZE NIEOKREŚLONA PRADZIEJE	
437.	86-26	27	27	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII OWR, PRADZIEJE NIEOKREŚLONA NEOLIT	
438.	86-26	28	28	ŚLAD OSADNICTWA		PRADZIEJE	
439.	86-26	29	29	OSADA OSADA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	OWR FAZA C NIEOKREŚLONA	
440.	86-26	30	30	ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	ŚREDNIOWIECZE LATEN-OWR NIEOKREŚLONA NEOLIT	
441.	86-26	31	31	ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA OSADA	PRZEWORSKA	ŚREDNIOWIECZE OWR NEOLIT PRADZIEJE	
442.	86-26	32	32	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	ŁUŻYCKA	ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII NIEOKREŚLONA	
443.	86-26	33	33	OSADA		ŚREDNIOWIECZE XIII	
XI	SOKOLNIKI						

444.	86-26	189	1	SKARB		WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE XI	
445.	86-26	190	2	OSADA OSADA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	LATEN-OWR EP.BRAŻU	
446.	86-26	191	3	OSADA OSADA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	NIEOKREŚLONA EP.BRAŻU	
447.	86-26	192	4	OSADA OSADA	PRZEWORSKA KCW	OWR FAZA C NEOLIT	
448.	86-26	193	5	ŚLAD OSADNICTWA		NEOLIT	
449.	86-27	229	6	OSADA	ŁUŻYCKA	EP.BRAŻU	
450.	86-26	194	7	OSADA OSADA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA KPL	NIEOKREŚLONA EP.BRAŻU NEOLIT PRADZIEJE	
451.	86-26	195	8	OSADA	PRZEWORSKA	OWR FAZA C	
452.	86-26	196	9	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA	PRZEWORSKA	ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII OWR PRADZIEJE	
453.	86-26	197	10	ŚLAD OSADNICTWA OSADA	ŁUŻYCKA	ŚREDNIOWIECZE EP.BRAŻU	
454.	86-26	198	11	ŚLAD OSADNICTWA		NEOLIT	
455.	86-26	199	12	OSADA OSADA OSADA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA KCWR	OWR/OWL FAZA C/D NIEOKREŚLONA NEOLIT	
456.	86-26	200	13	ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA		ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII PRADZIEJE	
457.	86-26	201	14	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		ŚREDNIOWIECZE NEOLIT PRADZIEJE	
458.	86-26	202	15	ŚLAD OSADNICTWA		ŚREDNIOWIECZE	

				ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	ŁUŻYCKA KPL?	NIEOKREŚLONA NEOLIT PRADZIEJE	
459.	86-26	203	16	ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII OWR HALSZTAT NEOLIT PRADZIEJE	
460.	86-26	204	17	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	ŁUŻYCKA	ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII NIEOKREŚLONA EP.KAMIENIA	
461.	86-26	205	18	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA	ŁUŻYCKA	ŚREDNIOWIECZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII NIEOKREŚLONA	
462.	86-27	230	19	ŚLAD OSADNICTWA		NIEOKREŚLONA	
463.	86-27	231	20	ŚLAD OSADNICTWA OSADA	KPL	PRADZIEJE NEOLIT	
464.	86-27	232	21	ŚLAD OSADNICTWA	ŁUŻYCKA	NIEOKREŚLONA	
465.	86-27	233	22	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII	
466.	86-27	234	23	ŚLAD OSADNICTWA		NIEOKREŚLONA	
467.	86-27	235	24	OSADA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE PRADZIEJE OWR NIEOKREŚLONA	
468.	86-27	236	25	NIEOKREŚLONA		NIEOKREŚLONA	
469.	86-27	237	26	CMENTARZYSKO?		NIEOKREŚLONA	
470.	86-27	238	27	OSADA		WCZESNE ŚREDNIO-	

				ŚLAD OSADNICTWA CMENTARZYSKO	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	WIECZE X-XIII OWR PÓŻNY EP.BRAZU-HALSZTAT	
471.	86-27	239	28	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE PRADZIEJE OWR NIEOKREŚLONA	
472.	86-27	240	29	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	ŁUŻYCKA	WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII PRADZIEJE NIEOKREŚLONA	
473.	86-27	241	30	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII PRADZIEJE OWR NIEOKREŚLONA	
474.	86-27	242	31	ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	PRADZIEJE OWR NIEOKREŚLONA	
475.	86-27	243	32	ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA	ŁUŻYCKA	PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII EP.BRAZU-HALSZTAT	
476.	86-27	244	33	ŚLAD OSADNICTWA OSADA	PRZEWORSKA	PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE OWR PÓŻNY	
477.	86-27	245	34	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA	PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE VIII-X	

				ŚLAD OSADNICTWA	KCWR? KPL?	OWR PÓŻNY NEOLIT	
XII	STOSZÓW						
478.	87-25	19	1	GRODZISKO STOŻKOWATE		ŚREDNIOWIECZE	244/Arch z dn. 22.09.1966
479.	87-25	20	2	ŚLAD OSADNICTWA		EP.KAMIENIA/EP.BRAZU I	
480.	87-25	21	3	NIEOKREŚLONA		NIEOKREŚLONA	
481.	87-25	22	4	ŚLAD OSADNICTWA		EP.KAMIENIA	
482.	87-25	23	5	ŚLAD OSADNICTWA		WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE XII-1 poł. XIII	
XIII	TRZEBNIK						
483.	86-27	147	1	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE OWR EP.BRAZU V-HALSZTAT	775/Arch/74 z dn. 20.12.1974
484.	86-27	148	2	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	ŁUŻYCKA PRZEWORSKA KCWR	PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE IX-XIII NIEOKREŚLONA OWR-OWL FAZA B2-D NEOLIT NEOLIT	776/Arch/74 z dn. 20.12.1974
485.	86-27	149	3	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA PRZEWORSKA	PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII OWR PÓŻNY LATEN PRADZIEJE NEOLIT	
486.	86-27	150	4	OSADA ŚLAD OSADNICTWA		PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE WCZESNE ŚREDNIO-	

				ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA KPL?	WIECZE X-XIII PRADZIEJE OWR NIEOKREŚLONA NEOLIT	
487.	86-27	151	5	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA	PRZEWORSKA	WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII PRADZIEJE OWR WCZESNY	
488.	86-27	152	6	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	PÓŹNE ŚREDNIOWIE- CZE OWR NIEOKREŚLONA	
489.	86-27	153	7	ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA OSADA OSADA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA KPL	PÓŹNE ŚREDNIOWIE- CZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE OWR FAZA C-D NIEOKREŚLONA NEOLIT	777/Arch/74 z dn. 20.12.1974
490.	86-27	154	8	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	PÓŹNE ŚREDNIOWIE- CZE OWR NIEOKREŚLONA NEOLIT	
491.	86-27	155	9	OSADA ŚLAD OSADNICTWA		PÓŹNE ŚREDNIOWIE- CZE PRADZIEJE	
492.	86-27	156	10	OSADA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA CMENTARZYSKO OSADA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA KPL?	PÓŹNE ŚREDNIOWIE- CZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII PRADZIEJE OWR NIEOKREŚLONA NIEOKREŚLONA	

						NEOLIT?	
493.	86-27	157	11	ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA CMENTARZYSKO?	ŁUŻYCKA KPL	WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII NIEOKREŚLONA NEOLIT NEOLIT	
494.	86-27	158	12	OSADA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	OWR WCZESNY HALSZTAT EP.KAMIENIA	
495.	86-27	159	13	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA	PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII PRADZIEJE OWR PÓŻNY NIEOKREŚLONA	
496.	86-27	160	14	OSADA		WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE	
497.	86-27	161	15	ŚLAD OSADNICTWA		NEOLIT	
498.	86-27	162	16	ŚLAD OSADNICTWA		NEOLIT	
499.	86-27	163	17	NIEOKREŚLONA	UNIETYCKA	EP.BRAZU I	
500.	86-27	164	18	ŚLAD OSADNICTWA		PRADZIEJE	
501.	86-27	165	19	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA	PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE PRADZIEJE OWR PÓŻNY	
502.	86-27	166	20	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	PRADZIEJE OWR NIEOKREŚLONA NEOLIT PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII	
503.	86-27	167	21	OSADA ŚLAD OSADNICTWA		PÓŻNE ŚREDNIOWIE- CZE	

				OSADA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE PRADZIEJE OWR NIEOKREŚLONA NEOLIT	
504.	86-27	168	22	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	PÓŹNE ŚREDNIOWIE- CZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII PRADZIEJE OWR NIEOKREŚLONA	
505.	86-27	169	23	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA	PRZEWORSKA KPL	PÓŹNE ŚREDNIOWIE- CZE PRADZIEJE OWR NEOLIT	
506.	86-27	170	24	ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA	OWR PÓŹNY	
507.	86-27	171	25	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	OWR PÓŹNY PÓŹNE ŚREDNIOWIE- CZE NIEOKREŚLONA	
508.	86-27	172	26	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA OSADA OSADA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA PRZEWORSKA ŁUŻYCKA	PÓŹNE ŚREDNIOWIE- CZE WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE X-XIII OWR PÓŹNY LATEN NIEOKREŚLONA	
509.	86-27	173	27	OSADA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA	PÓŹNE ŚREDNIOWIE- CZE PRADZIEJE OWR PÓŹNY	
510.	86-27	174	28	ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA		PÓŹNE ŚREDNIOWIE- CZE WCZESNE ŚREDNIO-	

				ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA ŚLAD OSADNICTWA	PRZEWORSKA ŁUŻYCKA KCWR?	WIECZE X-XIII PRADZIEJE LATEN NIEOKREŚLONA NEOLIT	
--	--	--	--	--	--------------------------------	---	--

4. OGRANICZENIA I ZAGROŻENIA ROZWOJU

1. Ograniczenia pochodzenia naturalnego.

- 1) Kompleksy leśne objęte ochroną – w szczególności lasy położone w obrębie Ślązańskiego Parku Krajobrazowego wraz z otuliną,
- 2) Obszary prawnie chronione:
 - a) Ślązański Park Krajobrazowy wraz z otuliną,
 - b) rezerwat „Góra Radunia”,
 - c) użytek ekologiczny „Paprocie serpentynitowe w masywie Ślęzy”,
 - d) Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Masyw Ślęzy” (PLH 020040),
 - e) projektowany Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Wzgórza Niemczańskie” (PLH 020082).
- 3) Kompleksy gleb wysokiej jakości – klas bonitacyjnych I – III, występujące w środkowej i wschodniej części gminy,
- 4) Tereny ekosystemów wodno-łąkowo-leśnych położonych wzdłuż cieków wodnych (Ślęza, potok Oleszna, Krzywula, Gołostowiceki Rów) oraz w obniżeniach dolinnych,
- 5) Tereny zagrożone zalewami powodziowymi wzdłuż większych cieków (potoki Krzywula, Oleszna).
- 6) Tereny podmokłe, o wodach gruntowych występujących powyżej 1,0 m. p.p.t.,
- 7) Tereny zagrożone erozją (wodną – spływy powierzchniowe i wietrzną),

2. Ograniczenia pochodzenia antropogenicznego.

- 1) Strefy zagrożenie ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym wzdłuż linii wysokiego napięcia (110 kV) i średniego napięcia (15 – 40 kV) – o zasięgu ustalonym zgodnie z obowiązującymi normami i przepisami szczególnymi,
- 2) Strefa zagrożenia wzdłuż gazociągu wysokiego ciśnienia Dn 300, przebiegającego przez środkową gminy (w obrębach Przystronie, Łagiewniki, Radzików, Trzebnik – o zasięgu ustalonym zgodnie z obowiązującymi normami i przepisami szczególnymi,
- 3) Uciążliwości zakładów produkcyjnych i usługowych oraz wielkotowarowych ferm hodowlanych

3. Główne źródła zagrożeń środowiska przyrodniczego i stanu sanitarnego :

- 1) Uciążliwości i zagrożenia związane z intensywnym ruchem komunikacji drogowej na drodze krajowej nr 8 Wrocław-Kudowa oraz w nieco mniejszym stopniu wzdłuż drogi krajowej nr 39 Łagiewniki-Strzelin-Owczary-Brzeg-Namysłów-Kępno i drogi wojewódzkiej nr 384 Łagiewniki-Dzierżoniów (zagrożenie hałasem, zanieczyszczenie powietrza, zagrożenie skażeniem substancjami ropopochodnymi lub środkami chemicznymi w przypadkach katastrof drogowych z udziałem cystern itp. pojazdów specjalistycznych),
- 2) Lokalne kotłownie oraz skupiska niskich emitorów z palenisk domowych, powodujące zanieczyszczenie powietrza (praktycznie wszystkie miejscowości na terenie gminy),
- 3) Dzikie wysypiska odpadów komunalnych.
- 4) Tereny zainwestowane nie posiadające kanalizacji sanitarnej (praktycznie wszystkie miejscowości na terenie gminy poza wsią Łagiewniki częściowo skanalizowaną)
- 5) Erozja powierzchniowa postępująca na północnych stokach wzgórz (brak osłony stoków trwałą zielenią),
- 6) Żywiolowy, niekontrolowany rozwój zainwestowania o charakterze rekreacyjno-leśnym na południowych stokach w rejonie wsi Uliczno-Słupice-Młynica,

4. Obszary szczególnej ochrony środowiska :

- 1) Ślązański Park Krajobrazowy wraz z otuliną,
- 2) rezerwat „Góra Radunia”,

- 3) użytek ekologiczny „Paprocie serpentynitowe w masywie Ślęży”,
- 4) Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Masyw Ślęży” (PLH 020040),
- 5) projektowany Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Wzgórza Niemczańskie” (PLH 020082).

5. Bariery ekologiczne :

- Rozległe tereny intensywnie użytkowane rolniczo (grunty orne), pastwiska (elektryczne pastuchy),
- Drogi i linia kolejowa,
- Tereny zwartej zabudowy wiejskiej, ogrodzenia i płoty,
- Wyrobiska poeksploatacyjne, linie elektroenergetyczne,
- Przecinki leśne.

5. CHARAKTERYSTYKA STANU ISTNIEJĄCEGO.

1. Demografia, zatrudnienie.

Liczba ludności na terenie gminy Łagiewniki, według danych statystycznych z ostatnich lat, ulega systematycznemu zmniejszaniu. Według danych Urzędu Gminy na dzień 30. 11. 2009 r. wynosi 7 639 osób (w tym 7 545 osób zameldowanych na pobyt stały). Zmiany liczby mieszkańców w ciągu ostatnich lat przedstawiały się następująco:

1995 r. -	7 657 osób
1996 r. -	7 653 osób
1997 r. -	7 565 osób
1998 r. -	7 576 osób
1999 r. -	7 669 osób
2000 r. -	7 496 osób
2001 r. -	7 500 osób
2002 r. -	7 502 osób
2003 r. -	7 524 osób
2004 r. -	7 529 osób
2005 r. -	7 504 osób
2006 r. -	7 504 osób
2009 r. -	7 639 osób.

Powyższe dane wskazują na stagnację liczby mieszkańców gminy, po spadku liczby mieszkańców w latach 1995 – 2000, następuje wolny przyrost w ostatnich latach. Obecnie liczba stałych mieszkańców gminy (według danych Urzędu Gminy Łagiewniki) zbliża się do poziomu z roku 1995. Zasadniczymi przyczynami tej tendencji jest ujemny lub co najwyżej stagnujący (bliski 0) przyrost naturalny niwelowany w części przez dodatnie saldo migracji stałych (w 2000 r. +7, w 2009 +21).

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego opracowany w 2003 r. przyjął na podstawie „Prognozy ludności Polski wg województw na lata 1999 – 2030” opracowanej przez GUS w Warszawie następując tendencje demograficzne:

- 1) spadek liczby ludności województwa dolnośląskiego do 2030 r. o około 141 tys. osób (w tym na terenach wiejskich o 91 tys. osób).
- 2) zmianę struktury wieku ludności województwa dolnośląskiego w ekonomicznych grupach wieku w tym:
 - a) spadek liczby dzieci i młodzieży w wieku przedprodukcyjnym - w grupie 0-17 lat z 23,3% w 1999 r. do 17,3% w 2030 r.,
 - b) wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym w grupie 60K/65M lat z 14,6% w 1999 r. do 24,9% w 2030 r.,
 - c) spadek liczby osób w wieku produkcyjnym w grupie 18-59/64 lata z 62,1% w 1999 r. do 57,8% w 2030 r..
- 3) zmianę struktury wieku ludności województwa dolnośląskiego wg płci na terenach wiejskich ze 101 kobiet/100 mężczyzn w 1999 r. do 98 kobiet/100 mężczyzn w 2030 r..

W roku 2000 r. odnotowano ujemną wielkość przyrostu naturalnego wynoszącą -19, w 2009 r. wielkość ta wyniosła +2. Wskaźnik przyrostu naturalnego na 1000 mieszkańców w 2009 r. wyniósł 0,3. Saldo migracji

Wśród mieszkańców gminy Łagiewniki zameldowanych na pobyt stały (7 545 osób) przeważają kobiety (3 890 = 51,6 %), mężczyźni stanowią 48,4 % populacji (3 655).

Aktualnie bilans demograficzny gminy Łagiewniki według obserwowanych zmian ogólnej liczby mieszkańców jest generalnie ujemny.

Analizując dotychczasowe tendencje polegające na odpływie ludności z mniejszych miejscowości, typowo rolniczych, pozbawionych miejsc pracy w innych niż rolnictwo rodzajach działalności oraz postępujący proces zwiększania się odsetka ludności w wieku poprodukcyjnych można przyjąć, że w perspektywie 15-20 lat może nastąpić zmniejszenie liczby mieszkańców gminy do 7 400 osób. Niemniej tendencje te w kilku miejscowościach nie są tak wyraźne. W Łagiewnikach nastąpił niewielki przyrost liczby mieszkańców, podobnie w Olesznej i Trzebniku. Wskazane w studium tereny pozwalają na realizację nowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz letniskowo-rekreacyjnej, w rezultacie czego może nastąpić zahamowanie ogólnej tendencji a nawet jej odwrócenie. Wielkość terenów wskazanych pod rozwój zabudowy mieszkaniowej oraz rekreacyjno-wypoczynkowa aktywizacja gminy Łagiewniki dają potencjalne możliwości zwiększenia liczby mieszkańców do około 9 000 mieszkańców.

Szacowany przyrost liczby ludności gminy, a właściwie powstrzymanie ogólnych tendencji ujemnych opiera się na następujących przesłankach :

- na teren gminy „przyciągnięty” zostanie kapitał inwestycyjny tworzący nowe miejsca pracy – skutkiem tego będzie zmniejszenie odpływu osób poszukujących pracy poza gminę (gdzie sytuacja w tym zakresie jest również co najmniej trudna), działania takie mają największe szanse powodzenia we wsi Łagiewniki,
- atrakcyjne walory środowiska przyrodniczego, brak uciążliwego zainwestowania, atrakcyjne szlaki turystyki pieszej i rowerowej, istniejące i projektowane zbiorniki wodne przyciągną mieszkańców większych aglomeracji, głównie Wrocławia, poszukujących miejsc dla swoich nowych domów lub terenów pod zabudowę letniskowo-rekreacyjną – zaletą gminy Łagiewniki jest szybki i komfortowy dojazd do Wrocławia, nie dłuższy niż 30-45 min, drogą krajową nr 8 Wrocław – Kudowa

Wielkości określone w tabeli nr 6 są orientacyjne, wskazują na możliwą wielkość zmian liczby mieszkańców gminy przy spełnieniu w/w warunków.

W gminie Łagiewniki, według danych Urzędu gminy Łagiewniki (według stanu na 31.12.2009 r.), na 1000 osób w wieku przed- lub poprodukcyjnym przypada 528 osób w wieku produkcyjnym.

Struktura płci i wieku (według danych Urzędu Gminy Łagiewniki na dzień 31.12.2009)

L.p.	Grupa wieku	Ogółem		Kobiety		Mężczyźni	
		osób	%	osób	%	osób	%
1	2	3	4				
1.	Gmina ogółem	7 545 (pobył stały)	100,0	3 890	51,6	3 655	48,4
2.	Razem 0 – 18 lat w tym :	1549	100,00	769	49,6 %	780	50,4 %
	0 – 3	321		162		159	
	4 - 6	209		95		114	
	7 – 12	446		235		211	
	13 - 15	267		124		143	
	16 – 18	306		153		153	
3.	19-60 19 - 65	4936	100,00	2364 -	47,8 %	- 2572	52,2 %
4.	61 i więcej lat 66 i więcej lat	1060	100,00	757 -	71,4 %	- 303	28,6 %

Liczba ludności w poszczególnych miejscowościach

L.p.	Miejscowość	Liczba ludności według danych Urzędu Gminy Łagiewniki 30.06.1999 r.	Liczba ludności według danych U. Gminy Łagiewniki 31.12.2009 r.
1	2	3	4
1	Łagiewniki	2 658	2 679
2	Jaźwina	820	771
2.1	Janczowice	48	59
2.2	Stoszów	197	186
2.3	Uliczno	25	29
3	Ligota Wielka	355	288
4	Młynica - Domaszów	184	163
5	Oleszna	895	904
6	Przystronie	196	172
7	Radzików	356	326
8	Ratajno	268	237
9	Sieniawka - Mniowice	436	414
10	Sienice	361	376
11	Słupice	428	386
12	Sokolniki	325	263
13	Trzebni	127	113
	Ogółem gmina	7 669	7 545

Aktywność gospodarcza.

Według danych statystycznych Głównego Urzędu Statystycznego (źródło: strona internetowa www.stat.gov.pl) liczba zarejestrowanych na terenie gminy Łagiewniki podmiotów gospodarczych (według ewidencji REGON) w przekroju roku 2000 i 2009 przedstawia się następująco:

Wyszczególnienie	Liczba podmiotów gospodarczych w roku:	
	2000	2009
2	3	4
Ogółem, w tym:	359	459
Sektor publiczny		
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	14	15
Państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego ogółem	3	11
Spółki prawa handlowego	1	-
Spółki handlowe	-	1
Sektor prywatny		
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	345	444
Zakłady osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą	302	-
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	-	377
Spółki prawa handlowego	11	-
Spółki handlowe	-	21
Spółki prawa handlowego z udziałem kapitału zagranicznego	2	-
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	-	5
Spółdzielnie	1	1
Fundacje	0	1
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	7	16

Bezrobocie

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Dzierżoniowie na październik 2009 roku wykazują na terenie gminy Łagiewniki zarejestrowanych jako bezrobotne 439 osoby, co stanowiło 8,7 % ogólnej liczby mieszkańców gminy oraz 9,4% ludności w wieku produkcyjnym. Około 52,8 % ogółu bezrobotnych stanowią kobiety. Średni wskaźnik udziału bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym w powiecie dzierżoniowskim wyniósł w 2009 r. 12%, a więc był wyższy niż w gminie Łagiewniki.

Stopa bezrobocia województwa dolnośląskiego w 2009 r. dla obszarów wiejskich wyniosła 10,3%.

Najwięcej osób pozostających bez pracy ma wykształceniem gimnazjalne lub niższe, zasadnicze zawodowe oraz policealne i średnie – łącznie około 419 osób, co stanowi ok. 95,4 % ogółu bezrobotnych. Osoby z wykształceniem wyższym – łącznie 20 osób, stanowią ok. 4,6 % ogółu osób bezrobotnych.

2. Zasoby mieszkaniowe.

Charakterystyka stanu zasobów mieszkaniowych na terenie gminy Łagiewniki oparta została na dostępnych danych z Narodowego Spisu Powszechnego w 2002 r. Porównanie tych danych z danymi zawartymi w studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego Gminy Łagiewniki” przyjętym uchwałą Rady Gminy Łagiewniki nr XVIII/129/2000 z dnia 28 września 2000 r. przedstawia się następująco:

Charakterystyka stanu zasobów mieszkaniowych

L.p.	Wyszczególnienie	Wskaźniki dla gminy Łagiewniki 31.12.1998 r.	Wskaźniki dla gminy Łagiewniki NSP 202
1	2	3	4
1	Liczba osób przypadających na mieszkanie	3,55	3,56
2	Liczba osób przypadających na izbę	0,92	0,84
3.	Średnia powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	76,5	84,6
4.	Powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² przypadająca na 1 mieszkańca	21,5	23,7
5.	Średnia powierzchnia użytkowa izby w m ²	19,7	19,8
6.	Średnia liczba izb w mieszkaniu	3,9	4,2

Według danych statystycznych NSP 2002 r. na terenie gminy Łagiewniki znajdowało się :2 066 mieszkań o łącznej powierzchni użytkowej 174 701 m². Liczba izb wyniosła 8809.

Zasoby mieszkaniowe na terenie gminy są na ogół w niezbyt dobrym stanie. Struktura wieku mieszkań przedstawia się następująco :

- zbudowane przed 1918 r. = 35,6 %
- zbudowane w latach 1918 - 1944. = 38,6 %,
- zbudowane w latach 1945 – 1970 = 6,6 %,
- zbudowane w latach 1971 – 1978 = 4,5 %,
- zbudowane w latach 1979 – 1988 = 6,6 %
- zbudowane w latach 1989 – 2002 = 7,4 %.

W celu określenia warunków sprzyjających poprawie jakości życia mieszkańców gminy należy przyjąć docelowo następujące standardy charakteryzujące jakość zasobów mieszkaniowych :

- 3,0 osoby / 1 mieszkanie
- 1,0 osoba / 1 izbę
- 1,0 gospodarstwo domowe / 1 mieszkanie
- 25,0 m² powierzchni użytkowej / 1 osobę

Na terenie gminy Łagiewniki przeważa zabudowa mieszkaniowa o charakterze zagrodowym (siedliska rolnicze). Budynki mieszkalne jednorodzinne, wybudowane w latach 70 – 90 występują w większości wsi. Większe zespoły zabudowy jednorodzinnej znajdują się w Łagiewnikach. Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna powstała w latach ubiegłych realizowana była w ramach działalności inwestycyjnej dawnych Państwowych Gospodarstw Rolnych. Inną grupę lokali mieszkalnych tworzą zakładowe mieszkania w dawnych zabudowaniach pofolwarcznych, budynkach mieszkalnych dawnych dworów. Zasoby te są na ogół w złym stanie technicznym, wymagają remontów i kosztownych modernizacji.

Największy wpływ na ewentualne zwiększenie liczby ludności gminy będą miały nowe tereny budowlane we wsiach Łagiewniki, Jaźwina i Oleszna, a w przypadku zabudowy letniskowej wsie Słupice, Sieniawka, Janczowice, Młynica.

3. Oświata i wychowanie.

W gminie Łagiewniki znajdują się 4 szkoły podstawowe (klasy 0, I – VI) i jedno gimnazjum, do których w roku szkolnym 2009/2010 uczęszczało łącznie 817 uczniów. Część uczniów dowożonych jest do szkół spoza miejscowości, w których zamieszkują.

1. **Łagiewniki – gimnazjum im. Piastów Śląskich**, do którego uczęszcza 255 uczniów, uczących się w 12 oddziałach.
Rejon obsługi obejmuje całą gminę Łagiewniki.
Standard obiektów - dobry. Szkoła posiada salę gimnastyczną.
2. **Łagiewniki –szkoła podstawowa im. Jana Pawła II**, do której uczęszcza 350 uczniów,
Rejon obsługi obejmuje : Łagiewniki, Ligota Wielka, Przystronie, Ratajno, Sieniawka, Sienice.
Standard obiektów istniejących - dobry. Szkoła posiada salę gimnastyczną.
3. **Oleszna** - szkoła podstawowa , do której uczęszcza 126,
Rejon obsługi obejmuje : Oleszna, Domaszów, Młynica, Słupice.
Standard zabudowy – dobry. Szkoła posiada salę gimnastyczną
4. **Jaźwina** – szkoła podstawowa do której uczęszcza 86 uczniów.
Rejon obsługi obejmuje : Jaźwina, Janczowice, Kuchary, Stoszów, Uliczno.
Standard zabudowy - średni, nie przewiduje się rozbudowy. Szkoła posiada salę gimnastyczną, małe boisko sportowe, duże boisko znajduje się poza terenem szkoły (tzw. boisko wiejskie).

Szkolnictwo ponadpodstawowe (powyżej gimnazjum) nie występuje na terenie gminy Łagiewniki. Uczniowie korzystając z tych form kształcenia dojeżdżają lub zamieszkują w internatach przy szkołach w Dzierżonowie, Strzelinie, Ludowie Polskim i Świdnicy.

Przedszkole Publiczne w Łagiewnikach – występuje jako obiekt samodzielny. Uczęszcza do niego 108 dzieci w wieku 3–6 lat. Obiekt jest w dobrym stanie technicznym, wystarcza na potrzeby gminy, nie przewiduje się rozbudowy

4. Kultura

W wsi na terenie gminy Łagiewniki znajdują się obiekty kultury świeckiej (świetlice wiejskie) oraz boiska sportowe. Place zabaw znajdują się w 7 wsiach - Łagiewniki, Oleszna, Radzików, Sokolniki, Jażwinie, Sienicach i Trzebniku. W Ligocie Wielkiej plac zabaw ma być utworzony do końca 2010 roku. Place zabaw powinny również powstać w pozostałych miejscowościach na terenie gminy.

Świetlice wiejskie często są w złym stanie technicznym, słabo wyposażone w sprzęt, wymagające remontu. Niektóre boiska wymagają doposażenia w sprzęt oraz wybudowania szatni lub ogrodzenia.

We wsi Łagiewniki znajduje się Gminny Ośrodek Kultury i Bibliotek, z salą widowiskową i Gminną Biblioteką Publiczną. Nowa świetlica z biblioteką powstała w Jażwinie. Biblioteka funkcjonuje również przy szkole podstawowej w Olesznej.

5. Zdrowie, opieka społeczna.

We wsi Łagiewniki mieści się Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej stanowiący podstawową jednostkę publicznej służby zdrowia na terenie gminy. Dysponuje on poradnią ogólną, poradnią pediatryczną oraz gabinetem stomatologicznym. W Jażwinie znajduje się punkt filialny PZOZ w Łagiewnikach.

Apteka znajduje się we wsi Łagiewniki, w Jażwinie zlokalizowany jest punkt apteczny.

Szpital Powiatowy zapewniający specjalistyczną opiekę oraz transport sanitarny znajduje się w Dzierżoniowie.

Na terenie gminy nie ma obecnie żłobków. Ze względu na specyfikę środowiska wiejskiego nie przewiduje się konieczności lokalizacji tego typu placówki.

6. Usługi inne, administracja publiczna.

We wsi Łagiewniki znajduje się Urząd Gminy oraz posterunek policji

Remizy Ochotniczej Straży Pożarnej znajdują się we wszystkich wsiach gminy.

Starostwo Powiatowe znajduje się w Dzierżoniowie. Inne jednostki administracji np. Sąd Powiatowy, Powiatowy Urząd Pracy, Komenda Powiatowa Policji itp. również znajdują się w Dzierżoniowie.

7. Sport, rekreacja, turystyka.

Wiejskie boiska sportowe na terenie gminy Łagiewniki znajdują się praktycznie w każdej miejscowości.

W Łagiewnikach i Sieniawce nad istniejącymi zbiornikami wodnymi zlokalizowane są ośrodki wypoczynku świąteczno-weekendowego (pola biwakowe, namiotowe, domki kempingowe, kąpieliska). Wśród lasów zorganizowane są miejsca odpoczynku dla turystyki pieszej.

Do infrastruktury związanej z obsługą ruchu turystycznego na terenie gminy Łagiewniki zaliczyć należy również wytyczone szlaki turystyczne :

- czerwony – Łagiewniki – Przełęcz Słupicka (Wzgórza Oleszeńskie w Masywie Ślęży),
- zielony – Strzelce – Przełęcz Słupicka – Wzgórza Krzyżowe,
- niebieski – Przełęcz Tąpadła – Przełęcz Sulistrowicka.
- żółty – Przełęcz Tąpadła – zachodnie zbocze Raduni – Czernica – Świerkowa (w kierunku Wzgórz Kielczyńskich)

Tereny szczególnie predysponowane dla rozwoju turystyki i rekreacji oraz wypoczynku znajdują się w północno-zachodniej części gminy Łagiewniki (południowe zbocza Masywu Ślęży w rejonie wsi Uliczno, Słupice, Młynica) oraz w południowej części (Wzgórza Krzyżowe w rejonie wsi Janczowice, Sieniawka). Są to tereny w znacznej części zalesione, o interesującej, zróżnicowanej rzeźbie terenu oraz licznych atrakcjach przyrodniczych i zabytkach kultury materialnej.

Do najcenniejszych elementów środowiska przyrodniczego, a jednocześnie największymi atrakcjami turystycznymi na terenie gminy są kompleksy leśne Ślęzańskiego Parku Krajobrazowego wraz z rezerwatem przyrody na Górze Raduni oraz zalesione stoki Wzgórz Krzyżowych.

Lasy pokrywające południowo-zachodnie stoki Góry Raduni ze względu na występujące tu ostoje dzikiej zwierzyny należy wyłączyć z możliwości penetracji turystycznej. Rezerwat na Górze Raduni jest dostępny dla ruchu turystycznego w ograniczonym zakresie tj. tylko po wyznaczonych szlakach. Znaczna część lasów Śląskiego Parku Krajobrazowego winna być chroniona przed penetracją turystyczną ze względu na wysokie zagrożenie pożarowe oraz podatność na zniszczenia mechaniczne.

Bardziej korzystne warunki dla rozwoju penetracji turystycznej występują w obszarach leśnych Wzgórz Krzyżowych, w południowej części gminy.

Do szczególnie atrakcyjnych i predysponowanych do rozwoju funkcji rekreacyjno-letniskowej na terenie gminy Łagiewniki są wsie : Uliczno, Słupice, Młynica, oraz Janczowice i Sieniawka.

8. Cmentarze.

Cmentarze znajdują się we wsiach Łagiewniki (stary przykościelny oraz nowy przy drodze powiatowej nr 2028D w kierunku wsi Oleszna), Jażwina, Ligota Wielka, Oleszna, Radzików, Sieniawka, Sienice, Słupice. Cmentarze te zaspokoją potrzeby lokalne w najbliższym czasie.

9. Rolnictwo.

a terenie gminy Łagiewniki warunki do prowadzenia intensywnej produkcji rolnej są wyjątkowo korzystne. Gleby kompleksu pszennego stanowią około 90 % powierzchni. Na obszarze gminy Łagiewniki dominują gleby dobre i bardzo dobre, pszenno-buraczane. Gleby pszenne bardzo dobre występują w północno-wschodniej części gminy. Są to w znacznej części czarne ziemie wrocławskie. Z tego powodu w uprawach dominują zboża (głównie pszenica) i rośliny okopowe (ziemniaki i buraki).

Wskaźnik bonitacji gleb kształtuje się w przedziale od minimalnej wartości 65,4 pkt./ha użytków rolnych w Sieniawce do maksymalnej wartości 88,1 pkt./ha użytków rolnych w Trzebniku (w skali 100 punktowej).

Najniższym wskaźnikiem bonitacji gleb charakteryzują się 4 obrębów na południu gminy (Sieniawka, Ratajno, Przystronie, Ligota Wielka) oraz w części północnej Słupice.

Wskaźnik bonitacji gruntów dla całej gminy Łagiewniki wynosi ogółem 76,5 pkt./ha użytków rolnych.

Użytki rolne w gminie Łagiewniki zajmują łączną powierzchnię 9037,12 ha, z czego 8317,44 ha stanowią grunty orne, a 719,68 ha – użytki zielone.

Największa powierzchnia użytków rolnych występuje w obrębach: Jażwina, Łagiewniki oraz Oleszna - powyżej 1100 ha, a najmniejsza w Trzebniku - poniżej 200 ha.

W gleboznawczej klasyfikacji gruntów ornych przeważają gleby klasy: IIIa (gleby orne dobre) – stanowiące 32,0 % (2664,96 ha), II (gleby orne bardzo dobre) – stanowiące 25,1 % (2084,99 ha) i IIIb (gleby orne średnio dobre) stanowiące 17,1% (1422,59 ha).

W obrębach Jażwina klasa IIIa zajmuje 49,2 % gruntów ornych (798,46 ha), Ratajno - 44,1 % (147,93 ha) oraz Przystronie - 42,1 % (185,37 ha).

Tabela Klasyfikacja użytków rolnych

Źródło: Plan urządzeniowo-rolny dla Gminy Łagiewniki, Dolnośląskie Biuro Geodezji i Terenów Rolnych we Wrocławiu, 2010 (stan na wrzesień 2009 r.)

Lp	Obręb geodezyjny	Jedn.	Grunty orne w klasach bonitacyjnych									Użytki zielone w klasach bonitacyjnych						Łącznie GO i UZ w ha
			I	II	IIIa	IIIb	IVA	IVb	V	VI	Razem	II	III	IV	V	VI	Razem	
1.	Jaźwina	ha	-	263,49	798,46	337,15	115,69	86,38	21,55	1,44	1624,16	17,07	116,78	37,35	8,49	1,81	181,50	1805,66
		%	-	16,2	49,2	20,8	7,1	5,3	1,3	0,1	100,00	9,4	64,3	20,6	4,7	1,0	100,00	
2.	Ligota Wielka	ha	-	48,25	165,88	233,18	55,63	45,81	28,96	3,46	581,17	2,98	36,36	5,86	6,19	0,06	51,45	632,62
		%	-	8,3	28,5	40,1	9,6	7,9	5,0	0,6	100,00	5,8	70,7	11,4	12,0	0,1	100,00	
3.	Łagiewniki	ha	184,07	289,04	294,47	163,82	102,41	58,75	29,76	4,01	1126,33	33,28	28,37	2,62	-	1,01	65,28	1191,61
		%	16,3	25,7	26,2	14,5	9,1	5,2	2,6	0,4	100,00	51,0	43,5	4,0	-	1,5	100,00	
4.	Młynica	ha	8,59	70,15	81,76	31,53	41,56	8,98	3,28	0,48	246,33	4,35	12,27	14,09	0,73	0,11	31,55	277,88
		%	3,5	28,5	33,2	12,8	16,9	3,6	1,3	0,2	100,00	13,8	38,9	44,7	2,3	0,3	100,00	
5.	Oleszna	ha	272,7	481,19	293,89	151,36	88,13	25,50	8,70	0,93	1322,4	1,38	29,51	6,11	1,47	0,19	38,66	1361,06
		%	20,6	36,4	22,2	11,4	6,7	1,9	0,7	0,1	100,00	3,6	76,3	15,8	3,8	0,5	100,00	
6.	Przystronie	ha	-	64,61	185,37	116,34	40,31	17,71	16,12	-	440,46	10,95	24,31	15,17	6,28	-	56,71	497,17
		%	-	14,7	42,1	26,4	9,1	4,0	3,7	-	100,00	19,3	42,9	26,7	11,1	-	100,00	
7.	Radzików	ha	80,97	199,97	105,38	57,74	21,78	1,89	-	-	467,73	21,76	3,01	-	0,38	-	25,15	492,88
		%	17,3	42,8	22,5	12,3	4,7	0,4	-	-	100,00	86,5	12,0	-	1,5	-	100,00	
8.	Ratajno	ha	0,72	57,52	147,93	60,47	40,76	14,51	12,31	0,76	334,98	0,66	18,51	14,86	5,68	1,21	40,92	375,90
		%	0,2	17,2	44,1	18,1	12,2	4,3	3,7	0,2	100,00	1,6	45,2	36,3	13,9	3,0	100,00	
9.	Sieniawka	ha	-	49,00	151,73	128,14	116,99	35,15	36,88	2,84	520,73	1,47	21,71	49,49	5,79	1,48	79,94	600,67
		%	-	9,4	29,1	24,6	22,5	6,7	7,1	0,6	100,00	1,9	27,2	61,9	7,2	1,8	100,00	
10.	Sienice	ha	68,37	233,56	130,17	53,79	23,76	8,41	6,78	-	524,84	3,34	40,52	0,69	0,68	-	45,23	570,07
		%	13,0	44,5	24,8	10,3	4,5	1,6	1,3	-	100,00	7,4	89,6	1,5	1,5	-	100,00	
11.	Słupice	ha	-	92,20	150,80	66,06	138,67	30,05	15,76	-	493,54	-	40,44	30,65	2,26	-	73,35	566,89
		%	-	18,7	30,5	13,4	28,1	6,1	3,2	-	100,00	-	55,1	41,8	3,1	-	100,00	
12.	Sokolniki	ha	50,06	151,28	140,95	10,59	74,34	6,91	17,64	2,58	454,35	2,13	4,41	4,09	6,19	2,51	19,33	473,68
		%	11,0	33,3	31,0	2,3	16,4	1,5	3,9	0,6	100,00	11,0	22,8	21,2	32,1	12,9	100,00	
13.	Trzebnik	ha	51,95	84,73	18,17	12,42	12,99	0,16	-	-	180,42	2,14	7,71	0,76	-	-	10,61	191,03
		%	28,8	46,9	10,1	6,9	7,2	0,1	-	-	100,00	20,2	72,7	7,2	-	-	100,00	
Razem gmina		ha	717,43	2084,99	2664,96	1422,59	873,02	340,21	197,74	16,50	8317,44	101,51	383,91	181,74	44,14	8,38	719,68	9037,12
		%	8,6	25,1	32,0	17,1	10,5	4,1	2,4	0,2	100,00	14,1	53,3	25,3	6,1	1,2	100,00	

Struktura władania gruntami (według ewidencji gruntów i budynków stan na wrzesień 2009 r.) na terenie gminy przedstawia się następująco :

Powierzchnia ogólna gminy	=	12 447 ha	100,0 %
w tym : grunty prywatne	=	7 459,27 ha	60,1 %
grunty spółdzielni	=	64,11 ha	0,5 %
grunty gminne	=	338,94 ha	2,7 %
grunty Skarbu Państwa	=	4 363,98 ha	35,1 %
(w tym Agencji Nieruchomości Rolnych SP=	=	1 950,78 ha	15,7 %
grunty Lasów Państwowych	=	2 413,20 ha	19,4 %
grunty pozostałe	=	247,37 ha	2,0 %

Największy udział gospodarstw indywidualnych mają obręby: Przystronie, Ratajno, Sokolniki oraz Trzebnik - ponad 70 %.

Na terenie gminy Łagiewniki znajduje się 761 indywidualnych gospodarstw rolnych o średniej powierzchni 8,93 ha.

Najwięcej gospodarstw indywidualnych znajduje się w obrębach Jaźwina (162), Oleszna (106) i Słupice (102), a najmniej w Sokolnikach (12). Średnia powierzchnia gospodarstw w poszczególnych obrębach jest zróżnicowana, waha się ona od 4,73 ha w Słupicach do 33,95 ha w Sokolnikach.

W strukturze wielkościowej gospodarstw indywidualnych wyraźnie dominują gospodarstwa rolne o powierzchni do 5 ha (440), co stanowi ponad połowę wszystkich gospodarstw. Powierzchniowy udział tych gospodarstw w ogólnej powierzchni wszystkich gospodarstw nieznacznie przekracza 15,0 %. Największy odsetek takich gospodarstw jest w Sieniawce, ponad 70 % wszystkich gospodarstw.

W grupie obszarowej gospodarstw o wielkości od 5,00 do 9,99 ha, znajduje się 175 gospodarstw zajmujących łączną powierzchnię 1240,35 ha tj. 18,2 % ogólnej powierzchni wszystkich gospodarstw.

Gospodarstwa o powierzchni powyżej 15 ha, łącznie jest ich 78, zajmują powierzchnię 3694,99 ha, co w ogólnej powierzchni gospodarstw stanowi 54,4%.

Dużych gospodarstw, powyżej 100,00 ha w całej gminie jest zaledwie 6. Znajdują się one w Jaźwinie, Ligocie Wielkiej, Łagiewnikach, Przystroniu i w Sokolnikach. Ich całkowita powierzchnia wynosi 1360,87 ha, co stanowi 20,0 % powierzchni wszystkich gospodarstw.

Grunty spółdzielni, stanowią głównie grunty Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej im. Tadeusza Kościuszki w Kitlinie (63,96 ha).

Największy udział gruntów znajdujących się we władaniu sektora publicznego w odniesieniu do powierzchni obrębu znajduje się w Radzikowie (65,8 %), Jaźwinie (54,9 %) i Łagiewnikach (55,1 %).. Największe arealy należące do Agencji Nieruchomości rolnych Skarbu Państwa znajdują się w obrębach Łagiewniki (623,62 ha), Oleszna (429,28 ha), Jaźwina (438,06 ha) i Radzików (331,84 ha).

Największy odsetek gruntów sektora publicznego zajmują grunty Państwowego Gospodarstwa Leśnego „Lasy Państwowe” tj. 19,4 % powierzchni gminy (2413,20 ha). Grunty PGL występują w 8 obrębach: Jaźwina, Ligota Wielka, Młynica, Oleszna, Przestronie, Sieniawka, Słupice i Sokolniki. Najwięcej zalesionych terenów jest w Jaźwinie – 1217,17 ha.

Własność komunalna zajmuje 338,94 ha, co stanowi 2,7 % ogólnej powierzchni gminy. Największe obszary stanowiące własność komunalną znajdują się w Jaźwinie (69,51 ha), Łagiewnikach (51,97 ha) i Sieniawce (45,66 ha).

Struktura władania gruntami na terenie gminy wykazuje w ostatnich latach względną stabilność. Sektor indywidualny w niewielkim stopniu powiększa swój udział głównie przez wykup gruntów Agencji Nieruchomości Rolnych Skarbu Państwa przy czym często zagospodarowanie tych gruntów

odbywa się na zasadzie wieloletnich dzierżaw. Stabilny jest odsetek gruntów należących do Lasów Państwowych (Nadleśnictw) ze względu na kompleksy leśne pokrywające część terenu gminy – powierzchnie te ze względu na prowadzoną gospodarkę leśną oraz ich ochronę przed zmianą użytkownika nie zmieniają właściciela.

Rozwój produkcji rolnej na terenie gminy Łagiewniki ma bardzo dobre podstawy w panujących tu warunkach klimatyczno-glebowych. Warunki glebowe, tj. wysoki odsetek gleb pszennych dobrych i bardzo dobrych sprzyja intensywnej uprawie zbóż, głównie pszenicy oraz roślin przemysłowych (buraków cukrowych i rzepaku). W minionych latach, co jest widoczne w zbudowanych w latach 60 – 70 obiektach hodowlanych (Łagiewniki), rozwijała się tu intensywna hodowla głównie bydła (obecnie w regresie). Należy przy tym jednak zauważyć, że nawet najlepsze warunki przyrodnicze nie determinują możliwości rozwoju rolnictwa. Do uwarunkowań niezależnych od przyrody i gospodarności mieszkańców gminy zaliczyć należy politykę rolną państwa, która może mieć oddziaływanie stymulujące lub odwrotnie, powodujące nieopłacalność produkcji. Wydaje się, że na szczeblu lokalnym, gminy lub powiatu, w miarę możliwości należy szukać rozwiązań ograniczających negatywne tendencje ostatnich lat m.in. w zakresie przechowywania, skupu i przetwórstwa produktów rolnych.

Obsługa rolnictwa.

Obszar, na którym znajduje się gmina Łagiewniki można zaliczyć do obszarów o obecnym i potencjalnym wysoko-intensywnym rolnictwie. Dostępność do usług zaspokajających potrzeby w zakresie sprzedaży środków produkcji rolnej, działalności służby weterynaryjnej i służby rolnej jest dobra, natomiast w zakresie skupu produktów rolnych i usług dla produkcji rolnej kształtuje się na przeciętnym poziomie.

W najbliższej okolicy, na terenie powiatu dzierzoniowskiego oraz przyległych powiatów i gmin istnieje kilka zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego:

- 1) Cukrownia Strzelin – powiat strzeliński, gmina Strzelin,
- 2) Cukrownia Świdnica - powiat świdnicki, gmina Świdnica
- 3) Zakład McCain Poland (skup ziemniaka) powiat strzeliński, gmina Strzelin,
- 4) Elewatory zbożowe należące m.in. do dużych sieci skupu „Młyny Polskie”, „Osadkowski” - powiat strzeliński, powiat dzierzoniowski, powiat świdnicki.,
- 5) Zakład Cargill na Bielanych Wrocławskich – powiat wrocławski, gmina Kobierzyce.

10. Przemysł, produkcja, rzemiosło.

Na terenie gminy Łagiewniki dominuje działalność związana z usługami handlu detalicznego oraz usługi związane z naprawami pojazdów mechanicznych (warsztaty samochodowe i punkty napraw). Istotną grupę podmiotów gospodarczych stanowi działalność w zakresie usług transportu i magazynowania, budownictwo i przetwórstwo przemysłowe.

Na terenie gminy zdecydowanie dominuje działalność w sektorze prywatnym nad publicznym (jednostki z tego drugiego sektora stanowią ok. 3% ogółu).

W ciągu 5 lat ilość podmiotów prowadzących działalność gospodarczą wzrosła o 12%.

Do najważniejszych zakładów produkcyjnych na terenie Gminy należą m.in.:

- 1) Piekarnia „Backpol”,
- 2) Piekarnia Bąkowscy,
- 3) Zakład Mechaniczno – Handlowy „ZAMEH”,
- 4) Zakład Przerobu Kamienia Naturalnego „Kamskal”,
- 5) Zakład kamieniarski w Trzebniku.

We wsi gminnej Łagiewniki znajduje się filia „Banku Spółdzielczego” w Kobierzycach.

Praktycznie we wszystkich miejscowościach na terenie gminy Łagiewniki znajdują się od 1 do 3 punktów wymiany butli gazowych (propan używany do kuchni w gospodarstwach domowych).

6. KOMUNIKACJA

1. Komunikacja drogowa.

Układ komunikacji drogowej na terenie gminy Łagiewniki obejmuje :

- drogę krajową, międzyregionalną nr 8 Wrocław – Kudowa (przejście graniczne z Republiką Czeską), o parametrach drogi głównej G 1/2,
- drogę krajową, regionalną nr 39 Grodków-Strzelin-Łagiewniki, o parametrach drogi głównej G 1/2,
- drogę wojewódzką nr 384 Łagiewniki-Dzierżoniów, o parametrach drogi zbiorczej Z 1/2,
- drogi powiatowe, o parametrach dróg lokalnych L 1/2,
- drogi gminne, utwardzone, o parametrach dróg lokalnych i dojazdowych,

Wskaźnik gęstości dróg (krajowe, wojewódzka i powiatowe łącznie) wynosi 58 km/100 km². Drogi publiczne na terenie gminy Łagiewniki łączące poszczególne miejscowości są utwardzone, na ogół asfaltowe, sporadycznie spotyka się nawierzchnie brukowane.

Na układ sieci drogowej istotny wpływ ma ukształtowanie terenu. Charakterystyczny podział na część niziną (na wschód od drogi krajowej nr 8) i część pagórkowatą (środkowa i zachodnia część gminy) znajduje wyraźne odzwierciedlenie w dostępności komunikacyjnej terenów. Podstawowe zewnętrzne połączenia komunikacyjne przebiegają w kierunku wschód-zachód, połączenia na kierunkach północ południe, z wyłączeniem drogi krajowej nr 8, mają znaczenie lokalne.

2. Obsługa komunikacji.

Z obiektów podstawowej obsługi komunikacji na terenie gminy występuje stacja benzynowa we wsi Łagiewniki.

Obsługę serwisową pojazdów zapewniają prywatne warsztaty naprawcze, elektromechaniczne i blacharsko-lakiernicze znajdujące się w poszczególnych wsiach oraz na terenach sąsiadujących gmin. Najbliższym ośrodkiem, w którym dostępne są specjalistyczne stacje diagnostyczne jest Strzelin lub Dzierżoniów. Najbliższe stacje paliw poza gminą Łagiewniki znajdują się w Niemczy, Karczynie, Strzelinie, Jordanowie lub Dzierżoniowie.

3. Komunikacja kolejowa.

Przez środkową część gminy Łagiewniki przebiegają następujące linie kolejowe :

- Nr 319 relacji Strzelin – Kondratowice – Łagiewniki, znaczenia miejscowego, trzeciorzędna. Jest to linia jednotorowa, niezelektryfikowana, od km 33,564 do 43,650 o ruchu zawieszonym, od km. 43,650 do 50,550 zlikwidowana (zgodnie z Zarządzeniem nr 1 Dyrektora Generalnego PKP z dn. 17.01.1992 r.),
- Nr 320 relacji Wrocław-Kobierzyce-Łagiewniki-Piława Górna, znaczenia miejscowego, trzeciorzędna. Linia jednotorowa, niezelektryfikowana, obecnie zawieszona.

W Łagiewnikach znajdują się obiekty stacji kolejowej, bocznicę i rozjazdy kolejowe, obecnie nieużytkowane.

4. Ścieżki rowerowe.

Aktualnie na terenie gminy nie ma wytyczonych odrębnych ścieżek rowerowych. Ruch rowerowy między poszczególnymi wsiami gminy odbywa się z wykorzystaniem sieci istniejących dróg lokalnych (gminnych, powiatowych i wojewódzkich). Ruch rowerowy na drodze krajowej nr 8 stwarza często zagrożenie ze względu na intensywny ruch pojazdów samochodowych. Rowerowy ruch turystyczny, podobnie jak lokalny wykorzystuje drogi lokalne oraz gruntowe drogi śródpolne i trakty leśne. Obecnie nie jest on zbyt intensywny.

7. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

1. Zaopatrzenie w wodę

Gmina Łagiewniki nie posiada aktualnie jednej wspólnej sieci wodociągowej. Dwa wodociągi grupowe istniejące aktualnie na terenie gminy zasilane są z ujęć : w Białobrzeziu (teren ujęcia w gm. Kondratowice, obiekty Stacji Uzdatniania Wody w obrębie wsi Łagiewniki) oraz we wsi Sieniawka.

Z ujęcia w Białobrzeziu (Gm. Kondratowice) zasilana jest część gminy Kondratowice, oraz następujące wsie położone w gminie Łagiewniki : Łagiewniki, Sokolniki, Oleszna, Sienice, Ratajno, Przystronie i Ligota Wielka .

Wodociąg Białobrzezie funkcjonuje w oparciu o aktualne pozwolenie wodnoprawne wydane przez Wydział Ochrony Środowiska Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu z dn. 14 października 1991 r. (sygn. OS.I-6210/56/91). Woda podziemna ujmowana jest z utworów trzeciorzędowych i czwartorzędowych przez 10 studni wierconych (8 pracujących, 2 awaryjne). Zatwierdzone zasoby eksploatacyjne wynoszą 176 m³/h. Woda surowa w SUW poddawana jest procesom napowietrzania, odżelaziania i odmanganiania, a następnie przed podaniem do sieci dezynfekcji i stabilizacji (chlorowanie). Popłuczyny z płukania filtrów na SUW odprowadzane są poprzez rów melioracyjny do rzeki Ślęzy.

SUW Sieniawka funkcjonuje w oparciu o aktualne pozwolenie wodnoprawne wydane przez Starostwo Powiatowe w Dzierżoniowie 31.12.2002 r. (sygn. RL.V.6223-34/02). Woda podziemna ujmowana jest z utworów czwartorzędowych przez 4 studnie wiercone. Średnia dobowo wydajność stacji wynosi 297 m³/d, zatwierdzone zasoby eksploatacyjne – 20 m³/h. Przy SUW Sieniawka znajduje się zbiornik wody czystej o pojemności 100 m³, w miejscowości Jaźwina przepompownia wody pitnej. Woda surowa w SUW poddawana jest procesom napowietrzania, odżelaziania i odmanganiania, a następnie przed podaniem do sieci dezynfekcji i stabilizacji (chlorowanie). Popłuczyny z płukania filtrów na SUW odprowadzane są poprzez rów melioracyjny nr 32 do potoku Krzywula (zlewnia rz. Ślęzy).

Do wodociągu zasilanego z ujęcia we wsi Sieniawka podłączone są wsie : Janczowice, Jaźwina i Sieniawka, Stoszów, Kuchary i Mniowice.

W Stoszowie znajduje się nieczynne ujęcie wody, należące do Agencji Nieruchomości Rolnych Skarbu Państwa.

Gmina zwodociągowana jest w 99 %. W przysiółku Uliczno, który zamieszkuje 31 mieszkańców, woda czerpana jest z lokalnych studni położonych na terenie gospodarstw.

2. Gospodarka ściekowa.

Kanalizacja sanitarna.

Na terenie gminy jedynie we wsiach Łagiewniki, Sokolniki i Oleszna występują odcinki sieci kanalizacji sanitarnej. Oczyszczalnie ścieków znajdują się w:

- 1) Łagiewnikach – oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna z podwyższonym usuwaniem związków biogenych o przepustowości 3576 m³/d. Oczyszczalnia projektowana była przy założeniu wspólnego oczyszczania ścieków bytowo-gospodarczych z gminy oraz ścieków z Cukrowni „Łagiewniki”, stąd stosunkowo duża przepustowość urządzeń. Niestety Cukrownia została zlikwidowana w 2004 r. Wcześniej ilość ścieków przemysłowych oczyszczanych przez ten obiekt wahała się w granicach 49 – 74 tys. m³/a (lata 2000-2004). Oczyszczalnia obsługuje wieś Łagiewniki, szacunkowa liczba ludności korzystającej z oczyszczalni wynosi 2660 osób, równoważna liczba mieszkańców przy uwzględnieniu innych podmiotów 3730 (wg operatu wodnoprawnego z 2008 r.). Ścieki do tej oczyszczalni przesyłane są poprzez dwie przepompownie przy

ul. Słowiańskiej i przy ul. Wrocławskiej. Oczyszczalnia funkcjonuje zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym Starostwa Powiatowego w Dzierżoniowie z 30.09.2008 r. (sygn. RL.V.6223-10/08), zgodnie z którym ścieki oczyszczone w ilości $Q_{\text{sr}} d = 480 \text{ m}^3/d$ mogą być odprowadzane do rowu R-H12, a następnie do rz. Ślęzy w km 55 + 360. Jakość ścieków oczyszczonych nie może przekroczyć dopuszczalnych stężeń wskaźników zanieczyszczeń zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa:

- 2) Sokolnikach - oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna typu „BOS-200” o przepustowości 200 m^3/d . Do oczyszczalni doprowadzane są ścieki w ilości ok. 175 m^3/d (z kanalizacji ogólnospławnej). Oczyszczalnia ta oczyszcza ścieki dopływające z miejscowości Sokolniki i Oleszna. Szacunkowa liczba ludności korzystającej z oczyszczalni wynosi 1180 osób, co stanowi 100 % mieszkańców tych wsi (szacunkowo można założyć $RLM = 1180$). W miejscowości Sokolniki powstaje 50 m^3/d ścieków, które odprowadzane są kanalizacją sanitarną (rozdzielczą) o długości 1,6 km. Miejscowość skanalizowana jest w 100 %. Miejscowość Oleszna obsługuje sieć kanalizacji ogólnospławnej o długości 3,8 km odprowadzając ścieki w ilości 125 m^3/d . Miejscowość skanalizowana jest w 100 %. Oczyszczalnia funkcjonuje zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym Starostwa Powiatowego w Dzierżoniowie z 24.11.2005 r. (sygn. RL.V.6223-30/2005), zgodnie z którym ścieki oczyszczone w ilości $Q_{\text{sr}} d = 165 \text{ m}^3/d$ mogą być odprowadzane do potoku Oleszna w km 7 + 400.

Na pozostałym obszarze mieszkańcy indywidualnie odprowadzają ścieki bytowo-gospodarcze do wybieralnych bezodpływowych zbiorników okresowo opróżnianych oraz do przydomowych oczyszczalni ścieków, zlokalizowanych na prywatnych posesjach.

Ilość ścieków odprowadzonych z terenu gminy Łagiewniki pochodzących od gospodarstw domowych i indywidualnych gospodarstw rolnych w 2009 roku wyniosła 225 m^3/d , natomiast od jednostek prowadzących działalność produkcyjną 26,3 m^3/d (łącznie 251,3 m^3/d).

Z terenu gminy w 2009 roku odebrano, za pomocą wozów asenizacyjnych, 28,77 m^3/d nieczystości płynnych, w czego tylko 4,4 m^3/d pochodziło z gospodarstw domowych.

Długość czynnej sieci sanitarnej na terenie gminy wynosi 17,2 km, długość przykanalików 7,6 km.

Cała gmina skanalizowana jest w 38 %, a w odniesieniu do liczby ludności w 48 %.

Kanalizacja deszczowa.

Na większości terenów zabudowanych w gminie nie występują systemy zbiorczej kanalizacji deszczowej. Lokalnie wody powierzchniowe spływają grawitacyjnie do rowów melioracyjnych i dalej do miejscowych cieków wodnych. We wsiach kanały kanalizacji deszczowej ułożone są wzdłuż głównych ulic.

3. Gospodarka odpadami.

W każdej wsi na terenie gminy Łagiewniki ustawione są pojemniki na odpady stałe o pojemnościach 110 l, 1100 l i 7 m^3 . W ramach systemu segregacji odpadów w poszczególnych miejscowościach ustawiono pojemniki na odpady plastikowe i szklane.

Wywóz odpadów odbywa się specjalistycznym transportem na gminne wysypisko odpadów komunalnych w rejonie wsi Przystronie.

Istniejące wysypisko komunalne obsługujące gminę Łagiewniki zlokalizowane jest w południowo – wschodniej obrębu wsi Przystronie. W celu lepszego zagospodarowania odpadów na terenie wysypiska i przedłużenia okresu jego funkcjonowania odpady są ubijane przez zagęszczarki.

4. Zaopatrzenie w gaz.

Gmina Łagiewniki nie posiada obecnie przewodowej sieci gazowej. Przez obszar gminy przebiega tranzytowy gazociąg wysokiego ciśnienia DN 300 relacji Wrocław – Ząbkowice.

Część gospodarstw obecnie używa gazu ciekłego propan- butan dostarczanego w butlach.

5. Zaopatrzenie w energię elektryczną .

Cały obszar gminy Łagiewniki jest zelektryfikowany. Sieć elektroenergetyczna zasila w prąd cały obszar gminy i jej stan jest zadawalający. Przez południowo – wschodni teren gminy Łagiewniki przebiega elektroenergetyczna linia napowietrzna wysokiego napięcia 110 kV.

Główną siecią energetyczną zasilającą miejscowości na terenie gminy jest napowietrzna sieć średniego napięcia 20 kV

Na terenie gminy zlokalizowane są 53 stacje transformatorowe, które zasilane są z głównych napowietrznych linii średniego napięcia oraz z linii od nich odgałęźnych. Przesyłanie energii poszczególnym odbiorcom odbywa się liniami niskiego napięcia napowietrznymi i kablowymi.

6. Telekomunikacja.

Gmina na całym swoim obszarze objęta jest siecią telekomunikacyjną. W większości wspomniana sieć telekomunikacyjna składa się z linii napowietrznych i linii kablowych .

Przez obszar gminy, od strony Kondratowic biegnie linia światłowodowa, przechodząc przez Jaźwinę, Janczowice, Mniowice, Łagiewniki, Radzików i Sienice.

Przez teren gminy przebiegają (na znacznej wysokości) dwie linie radiowe (radiolinie) relacji :

RTCN Ślęza – SLR Czarna Góra

RTCN Ślęza – SLRN Góra Św. Anny

Linie te nie stwarzają zagrożenia dla mieszkańców oraz środowiska przyrodniczego.

7. Gospodarka ciepła.

Gmina Łagiewniki nie posiada zbiorczej sieci ciepłowniczej. Mieszkańcy poszczególnych miejscowości gminy ogrzewają budynki mieszkalne za pomocą indywidualnych kotłowni zasilanych paliwem stałym (koks, węgiel), występują również kotłownie olejowe lub na gaz płynny (z indywidualnych zbiorników).

8. Produkcja energii ze źródeł odnawialnych

Energia odnawialna to energia uzyskiwana z innych źródeł niż nieodnawialne zasoby ziemi czyli gaz ziemny, węgiel czy ropa naftowa. Ten typ energii wykorzystuje naturalne warunki atmosferyczne lub geologiczne Ziemi. Powstaje dzięki zjawiskom naturalnym, przede wszystkim dzięki energii słonecznej (pośrednio wiatr, bezpośrednio promieniowanie słońca), energii kinetycznej wody, ciepłu geotermalnemu ziemi lub procesom spalania zasobów odnawialnych: drewna, słomy, odpadków produkcji roślinnej, roślin energetycznych lub biogazu wytworzonego w procesie fermentacji na składowiskach odpadów komunalnych, w oczyszczalniach ścieków lub fermach hodowlanych.

Obecnie na terenie Gminy Łagiewniki wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w skali przemysłowej praktycznie nie występuje.

Obserwacje działań podejmowanych w ostatnich latach pozwalają sądzić, że sytuacja w tym zakresie powinna zmienić się. Zakres wykorzystywania energii ze źródeł odnawialnych w krajach członkowskich Unii Europejskiej regulują dokumenty i akty normatywne UE, ustalające cele ogólne i szczegółowe dotyczące obowiązku osiągnięcia ustalonych wskaźników udziału energii ze źródeł odnawialnych w ogólnym zużyciu tej energii.

W przyjętej w dniu 23 kwietnia 2009r. przez Parlament Europejski i Radę dyrektywie 2009/28/WE w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych ustalono szereg zadań dla państw członkowskich UE, a w szczególności:

1) wspólne ramy dla promowania energii ze źródeł odnawialnych,

- 2) obowiązkowe ustalanie krajowych celów w odniesieniu do całkowitego udziału energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii brutto i w odniesieniu do udziału energii ze źródeł odnawialnych w transporcie,
- 3) zasady dotyczące:
 - a) statystycznych przekazów określonej ilości energii z OZE między państwami członkowskimi,
 - b) wspólnych projektów między państwami członkowskimi i z państwami trzecimi,
 - c) gwarancji pochodzenia,
 - d) procedur administracyjnych,
 - e) informacji i szkoleń,
 - f) dostępu energii ze źródeł odnawialnych do sieci elektroenergetycznej.
- 4) kryteria zrównoważonego rozwoju dla biopaliw i biopłynów.

W Polsce założenia do rozwoju energetyki odnawialnej zostały określone w dokumencie rządowym zatytułowanym: „Strategia rozwoju energetyki odnawialnej” (przyjętym przez Sejm w dniu 23 sierpnia 2001r.) oraz w dokumentach: „Polityka energetyczna Polski do roku 2030” (przyjętym przez Radę Ministrów w dniu 10 listopada 2009r.) i w „Programie dla elektroenergetyki” (przyjętym przez Radę Ministrów w dniu 28 marca 2006r.). Celem strategicznym polityki państwa jest zwiększanie wykorzystania zasobów energii odnawialnej tak, aby udział tej energii w finalnym zużyciu energii brutto osiągnął w 2020r. 15%.

W dniu 7 grudnia 2010r. Rada Ministrów przyjęła przedłożony przez Ministra Gospodarki „Krajowy plan działań w zakresie energii ze źródeł odnawialnych”, który przesłano do Komisji Europejskiej. W planie przyjmuje się, że rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii umożliwi zaspokojenie wzrastającego zapotrzebowania na energię oraz zwiększy stopień uniezależnienia się od dostaw energii z importu. Promowanie wykorzystania OZE pozwala również zwiększyć poziom dywersyfikacji źródeł dostaw oraz stworzyć warunki do rozwoju energetyki rozproszonej, opartej na lokalnie dostępnych surowcach. W dokumencie tym przyjęto prognozę osiągnięcia przez Polskę w 2020r. poziomu 15,5% udziału energii ze źródeł odnawialnych w zużyciu energii końcowej brutto w sposób zrównoważony, z uwzględnieniem wielu czynników, takich jak: zasoby odnawialnych źródeł energii i surowców do wytwarzania paliw oraz stanu systemu elektroenergetycznego. Założono, że filarem zwiększenia udziału energii ze źródeł odnawialnych będzie większe wykorzystanie biomasy oraz energii elektrycznej z wiatru.

Udział energii elektrycznej wytworzonej z odnawialnych nośników energii (wszystkich rodzajów) w zużyciu energii elektrycznej brutto w krajach UE-27 w latach 2004 – 2010 wzrósł z 13,7% do 19,9%

W odniesieniu do poszczególnych krajów wartość tego wskaźnika jest bardzo zróżnicowana, np. dla Polski wzrósł on w powyższym okresie z 2,1% do 7,0%.

8. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

1. Potrzeby rozwoju

Potrzeby rozwoju Gminy Łagiewniki zostały ujęte w Strategii Rozwoju Gminy Łagiewniki na lata 2014-2020, która została uchwalona przez Radę Gminy Łagiewniki Uchwałą Nr LIII/338/14 z dnia 26 czerwca 2014r.

Wizja wskazana w powyższym dokumencie opiera się na wykorzystaniu rozwoju gospodarczego gminy dla poprawy warunków życia jej mieszkańców. Przyjęta w ww dokumencie misja rozwoju gminy brzmi:

„Tworzenie warunków i prowadzenie działań dla wykorzystania posiadanych zasobów materialnych i ludzkich do wzmocnienia własnego potencjału gospodarczego i zwiększenia szans rozwojowych Gminy Łagiewniki”.

Realizacja ww misji pozwoli w przyszłości na stworzenie na terenie Gminy Łagiewniki obszaru zrównoważonego rozwoju gospodarczego, otwartego na współpracę, zamieszkałego przez zdrowe, wykształcone, nowoczesne, aktywne, gospodarne i kulturalne społeczeństwo, żyjące w bezpiecznym czystym i bogatym środowisku.

Liczba ludności w poszczególnych miejscowościach (według danych Gminy Łagiewniki)

L.p.	Miejscowość	Liczba ludności według danych Urzędu Gminy Łagiewniki		
		2005	2010	2017
1	2	3	4	5
1.	Łagiewniki	2700	2736	2674
2.	Jaźwina	731	772	765
3.	Janczowice	49	59	72
4.	Stoszów	204	186	154
5.	Uliczno	22	29	29
6.	Ligota Wielka	313	294	317
7.	Młynica - Domaszów	173	167	167
8.	Oleszna	895	920	900
9.	Przystronie	177	174	167
10.	Radzików	337	321	292
11.	Ratajno	233	240	250
12.	Sieniawka - Mniowice	421	425	415
13.	Sienice	365	381	360
14.	Słupice	384	381	384
15.	Sokolniki	294	265	245
16.	Trzebni	112	116	111
	Ogółem gmina	7498	7546	7357

Uwzględniając wyjątkowo korzystne warunki naturalne oraz stan wyposażenia w urządzenia do produkcji rolnej, obsługi rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego obszar gminy Łagiewniki posiada szczególnie predyspozycje dla rozwoju intensywnej produkcji rolnej. Dodatkowo szczególne walory krajobrazowo-przyrodnicze gminy Łagiewniki stanowią o potencjalnych możliwościach rozwoju funkcji turystyczno-rekreacyjnych. W ostatnich latach teren Gminy Łagiewniki staje się atrakcyjną alternatywą dla lokalizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Rozwój krajowych programów wsparcia rozwoju mieszkalnictwa wielorodzinnego powoduje, że również ta forma zabudowy mieszkaniowej może być rozwijana na terenie Gminy Łagiewniki, z uwagi na korzystne warunki połączeń drogowych z większymi ośrodkami takimi jak: Wrocław lub Dzierżonów.

2. Możliwości rozwoju gminy

Atrakcyjne położenie gminy w stosunku do znaczących szlaków komunikacyjnych takich jak: drogi krajowe nr 8 i 39 oraz droga wojewódzka nr 384 oraz wartościowych elementów przyrodniczych (Park Krajobrazowy Masywu Ślęży, obszary Natura 2000) daje możliwości rozwoju Gminy, w tym również jako dobre miejsce do zamieszkania. Realizowany przez Gminę program rozbudowy podstawowej infrastruktury technicznej (głównie sieci wodociągowych i kanalizacji sanitarnej) powoduje, że Gmina Łagiewniki stanowi atrakcyjny obszar rozwoju funkcji mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej.

3. Analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne

Możliwości rozwoju stwarza przede wszystkim lokalizacja gminy na skrzyżowaniu ważnych w skali województwa dolnośląskiego i kraju dróg: drogi krajowej nr 8, drogi krajowej nr 39 oraz drogi wojewódzkiej nr 384 i w bliskim sąsiedztwie aglomeracji wrocławskiej. Położenie blisko Wrocławia oraz walory środowiskowe sprawiają, że obszar gminy jest bardzo atrakcyjny jako zaplecze mieszkaniowe. Do głównych aspektów ekonomicznych, oceniając potrzeby i możliwości rozwoju gminy, należy zaliczyć rozwój przedsiębiorczości i usług. Aby było to możliwe niezbędne jest przygotowanie terenów pod inwestycje oraz rozbudowa infrastruktury technicznej.

Na potrzeby niniejszej zmiany studium wykorzystano następujące opracowania mające charakter analityczny:

1. Opracowanie ekofizjograficzne do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łagiewniki przyjętej uchwałą Rady Gminy Łagiewniki nr XX/90/11 z dnia 29 grudnia 2011 r.
2. Prognoza oddziaływania na środowisko do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łagiewniki przyjętego uchwałą Rady Gminy Łagiewniki nr XX/90/11 z dnia 29 grudnia 2011 r.

Analiza uwarunkowań ekofizjograficznych prowadzi do następującej oceny przydatności poszczególnych terenów dla rozwoju funkcji użytkowych:

Funkcja mieszkaniowa, mieszkaniowo-usługowa, letniskowa.

Rozwój funkcji mieszkaniowej na terenie gminy jest uwarunkowany wieloma czynnikami, w tym w szczególności przyrodniczymi i kulturowymi.

Wśród czynników kulturowych najważniejszym jest zachowanie historycznego układu i charakteru wsi. Miejscowości znajdujące się na terenie gminy Łagiewniki mają kilkusetletnią historię, naturalnym kierunkiem ich rozwoju jest ekspansja zabudowy wzdłuż ukształtowanych ciągów komunikacyjnych, przy czym zaleca się zachowanie ciągłości i spójności terenów zabudowanych w ramach poszczególnych miejscowości. Należy ograniczyć możliwość rozwoju zabudowy na przedłużeniu istniejącego układu miejscowości w taki sposób, że poszczególne wsie zbliżałyby się do siebie tworząc długie ciągi. Taki rozwój zaburza czytelność historycznych układów przestrzennych.

Do głównych przyrodniczych czynników ograniczających rozwój zabudowy należy ochrona gruntów rolnych. Z uwagi na wysokie klasy bonitacyjne gruntów, rozwój funkcji mieszkaniowej i usługowej należy planować na terenach o jak najniższych klasach bonitacyjnych. Opracowując miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego należy wprowadzać zapisy ograniczające straty wynikające z przekształcenia gruntów rolnych na tereny przeznaczone pod funkcję mieszkaniową (optymalne wskaźniki powierzchni biologicznie czynnej, ograniczanie maksymalnej powierzchni zabudowy). Ograniczeniem dla lokalizacji nowej zabudowy powinny być również doliny cieków narażone za możliwość wystąpienia powodzi lub podstopień.

Lokalizacja zabudowy mieszkaniowej wzdłuż głównych dróg może mieć niekorzystny wpływ przez tworzenie dodatkowych barier utrudniających migracje zwierząt między oddzielonymi drogami kompleksami pól i lasów.

Prawidłowe funkcjonowanie zabudowy mieszkaniowej wymaga optymalnych warunków gruntowo-wodnych, pozwalających na uniknięcie negatywnego oddziaływania podwyższonego poziomu wilgotności gruntu i powietrza, a także zabezpieczających przed stanami inwersyjnymi atmosfery mającymi m.in. wpływ na tworzenie się zastoisk zimnego powietrza, gromadzącego również zanieczyszczenia emitowane do atmosfery. Niebagatelne znaczenie ma prawidłowa ekspozycja planowanej zabudowy w stosunku do stron świata – optymalna ekspozycja działek to kierunek wschodni, południowy lub zachodni.

Obszarami niewskazanymi pod lokalizację zabudowy mieszkaniowej są również tereny położone w sąsiedztwie oczyszczalni ścieków, składowisk odpadów, głównych ciągów komunikacyjnych i liniowych obiektów infrastruktury technicznej emitujących zanieczyszczenia lub cechujących się podwyższonym poziomem promieniowania elektromagnetycznego.

Ograniczeniem o stosunkowo dużym znaczeniu jest lokalizacja zabudowy w granicach Ślezańskiego Parku Krajobrazowego oraz obszarów objętych ochroną, w tym obszarów specjalnej ochrony NATURA 2000. Problem konfliktu ochronnych założeń ŚPK z planowanym rozwojem zabudowy szczególnie dotyczy zabudowy mieszkaniowej i letniskowej w rejonie wsi Słupice.

Przemysł, usługi.

Na terenie gminy Łagiewniki nie występują przesłanki przemawiające za intensywnym rozwojem funkcji przemysłowej. Największy dotychczas zakład – Cukrownia Łagiewniki, został zlikwidowany, a pozostałe zakłady są stosunkowo niewielkie i nie stwarzają istotnych uciążliwości dla środowiska. Na terenie gminy nie ma również złóż kopalin uzasadniających szczególnie rozwój przemysłu wydobywczego.

Na terenie gminy miejscem najbardziej dogodnym pod rozwój działalności przemysłowej są tereny położone w sąsiedztwie drogi krajowej nr 8 we wsi Łagiewniki, na południu w rejonie Przystronia a na północy w rejonie Trzebnika i Radzikowa. Wśród pozostałych wsi jedynie w Jaźwinie występuje większy teren dla działalności produkcyjnej.

Działalność usługowa w naturalny sposób związana jest z zabudową mieszkaniową lub z głównymi drogami (obsługa ruchu), dlatego też należy lokalizować obiekty usługowe w powiązaniu z funkcją mieszkaniową lub w bezpośrednim sąsiedztwie dróg.

Do uwarunkowań przyrodniczych mogących mieć wpływ na możliwość lokalizacji na ww terenach zakładów produkcyjnych i usługowych, poza obiektami już istniejącymi, jest ochrona gruntów wysokich klas bonitacyjnych.

Lasy – należy ograniczać lub wręcz realizacji zabudowy nie związanej bezpośrednio z prowadzoną gospodarką leśną lub obsługą ruchu turystycznego. Ograniczenia winny uwzględniać również tereny bezpośrednio przylegające do kompleksów leśnych.

Obszary dolin rzecznych oraz użytków zielonych – dopuszczają ewentualną zabudowę jako uzupełnienie istniejącej tkanki osadniczej.

Wszelkie działalności podejmowane w granicach powyższych obszarów powinny być podporządkowane potrzebom zapewnienia prawidłowego funkcjonowania środowiska i zachowania różnorodności biologicznej.

Grunty rolne wysokich klas bonitacyjnych.

Ponad 80% użytków rolnych gminy stanowią chronione grunty rolne i leśne (klasy I – III). Przeznaczenie tych terenów rolnych na cele nierolnicze powinno być ograniczone do terenów sąsiadujących z istniejącymi terenami zbudowanymi z uwzględnieniem klasy bonitacyjnych gleb.

Grunty leśne powinny być szczególnie chronione i nie należy, poza wyjątkowymi i uzasadnionymi sytuacjami, przeznaczać ich na cele inne niż leśne.

Strefy ochrony ujęć wód podziemnych

Strefy te występują wokół ujęcia wód podziemnych w Sieniawce. Zgodnie z decyzją Starosty Dzierżoniowskiego nr RL.V6223-34/02 z dn. 31.12.2002 r. ustanowione zostały strefy ochrony bezpośredniej dla studni nr I i Iz, II, i III w granicach działek, na których znajdują się ww studnie.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią występujących wzdłuż rzeki Ślęzy należy uwzględnić wymagania wynikające z przepisów ustawy Prawo Wodne z dnia 20 lipca 2017 roku (t.j. Dz. U z 2018 r. poz. 2268, z późniejszymi zmianami).

Strefa ochrony sanitarnej wokół cmentarzy,

Strefa ta obejmuje 50-metrowy pas terenu wokół cmentarzy w Łagiewnikach (stary przykościelny oraz nowy przy drodze powiatowej nr 2028D w kierunku wsi Oleszna), Jaźwina, Ligota Wielka, Oleszna, Radzików, Sieniawka, Sienice, Słupice.

W granicach strefy ochrony sanitarnej wokół cmentarzy winny obowiązywać następujące ograniczenia:

- 1) zakaz lokalizacji pomieszczeń przeznaczonych na stały pobyt ludzi, zakładów produkujących artykuły żywności zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz studzien, źródeł i strumieni, służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych;
- 2) wszystkie nowo realizowane budynki należy wyposażyć w wodę z sieci wodociągowej.

4. Prognozy demograficzne.

Ze względu na położenie Gminy Łagiewniki nie ma uzasadnienia analizowanie migracji w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego.

Analizy demograficzne opracowane przez Instytut Rozwoju Terytorialnego we Wrocławiu „Prognoza demograficzna dla gmin województwa dolnośląskiego do 2035 roku”, wykonana w ramach projektu pt. „Dolnośląskie Obserwatorium Rozwoju Terytorialnego” (DORT) współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego – Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, przewidują dla Gminy Łagiewniki zmniejszenie liczby ludności. Według powyższych analiz liczba ludności Gminy Łagiewniki a najbliższych latach może być następująca:

- a) w 2020 r. = 7417 osób,
- b) w 2025 r. = 7239 osób,
- c) w 2030 r. = 6993 osób,
- d) w 2035 r. = 6679 osób.

W stosunku do końca 2017 r. zmniejszenie liczby mieszkańców do roku 2035 r. wyniesie według tej prognozy ok. 9%. Trend ten jest widoczny w notowanych obecnie danych ewidencji ludności Urzędu Gminy Łagiewniki.

Dla dalszych analiz przyjęto następujące warianty prognozy demograficznej do roku 2035:

Wariant I – na bazie obecnych trendów spadku liczby mieszkańców, spadek o 9 % = 6680 osób,
Wariant II – zahamowanie tendencji spadkowej, przyrost o 10 % = 8090 osób.

Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku - źródło „Prognoza demograficzna dla gmin województwa dolnośląskiego do 2035 roku”
Instytut Rozwoju Terytorialnego, Wrocław 2015.

Kategoria wieku	2013			2020			2025			2030			2035		
	K	M	Ogółem	K	M	Ogółem	K	M	Ogółem	K	M	Ogółem	K	M	Ogółem
Przedprodukcyjny (0 – 17 lat)	660	716	1376	617	702	1319	603	647	1250	525	565	1090	464	496	960
Produkcyjny (18-59 K, 18-64 M)	2290	2605	4895	2091	2400	4491	1948	2270	4218	1885	2191	4076	1785	2106	3891
Poprodukcyjny (60+ K, 65+ M)	902	365	1267	1063	544	1607	1131	640	1771	1153	674	1827	1166	662	1828
Razem	3852	3686	7538	3771	3646	7417	3682	3557	7239	3563	3430	6993	3415	3264	6679

Wskaźnik bezrobocia w Gminie Łagiewniki w odniesieniu do ludności w wieku produkcyjnym (opracowanie własne na podstawie danych GUS) wynosi:

- 1) 2014 = 6,0%,
- 2) 2015 = 4,1 %,
- 3) 2016 = 3,5 %

Liczba ludności w gminie wynika z przyrostu naturalnego oraz z migracji.

Rok	Przyrost naturalny			Migracje			Ogółem saldo
	Urodzenia	Zgony	Saldo przyrostu naturalnego	Zameldowania	Wymeldowania	Saldo migracji	
2000	56	75	-19	72	65	+7	-12
2005	72	79	-7	38	77	-39	-46
2006	79	65	+14	111	86	+25	+39
2007	73	83	-10	100	91	+9	-1
2008	85	84	+1	88	92	-4	-3
2009	81	79	+2	83	62	+21	+23
2010	78	78	0	97	105	-8	-8
2011	71	76	-5	91	66	+25	+20
2012	79	88	-9	60	92	-32	-41
2013	73	70	+3	65	95	-30	-27
2014	78	77	+1	85	75	+10	+11
2015	76	73	+3	55	65	-10	-7
2016	63	92	-29	81	78	+3	-26
2017	77	91	-14	73	84	-11	-25

Przeprowadzona analiza wykazała, iż na obszarze gminy Łagiewniki w następnych latach należy spodziewać się spadku liczby ludności, na co wpływ będzie miał minimalny lub nawet ujemny przyrost naturalny oraz ujemne saldo migracji.

5. Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy.

Przy wyznaczaniu nowych terenów pod zabudowę należy wziąć pod uwagę możliwości finansowe gminy wynikające z konieczności realizacji zadań własnych gminy. Uwzględniono fakt, iż obecnie budżet gminy jest zbilansowany. Przy sporządzaniu planu miejscowego należy wykonać prognozę skutków finansowych uchwalenia planu. Dokument ten zawierać powinien prognozę wpływu ustaleń planu na dochody własne i wydatki gminy, na wydatki związane z realizacją inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej, które należą do zadań własnych gminy. Zadania własne gminy będą finalizowane z dochodów własnych gminy bądź innych źródeł finansowania przewidzianych przepisami o finansach publicznych, oraz będą realizowane sukcesywnie w miarę możliwości finansowych gminy.

Według danych GUS Gmina Łagiewniki wydaje na cele gospodarki komunalnej i ochrony środowiska:

- 1) 2010 = 17,1 % budżetu gminy,
- 2) 2011 = 9,8 % budżetu gminy,
- 3) 2012 = 20,7 % budżetu gminy
- 4) 2013 = 5,8 % budżetu gminy,
- 5) 2014 = 16,7 % budżetu gminy,
- 6) 2015 = 8,9 % budżetu gminy,
- 7) 2016 = 7,8 % budżetu gminy.

6. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łagiewniki w ha.

Lp	MIEJSCOWOŚĆ	M		MU		ML		U,UP,UKr		US,USR		AG		RU		PG		INFRASTR. K, E, O, W, G		OGÓLEM MIEJSCOWOŚCI	
		Razem	w tym tereny zainwestow.	Razem	w tym tereny zainwestow.	Razem	w tym tereny zainwestow.	Razem	w tym tereny zainwestow.	Razem	w tym tereny zainwestow.	Razem	w tym tereny zainwestow.	Razem	w tym tereny zainwestow.	Razem	w tym tereny zainwestow.	Razem	w tym tereny zainwestow.	Razem	w tym tereny zainwestow.
1	Łagiewniki	156	39	155	56	0	0	20	13	39	3	130	20	0	0	0	0	4	1	504	132
2	Jaźwina	243	38	30	5	0	0	2	1,3	1,3	0	10	2,7	1,6	1,6	0	0	0,2	0,2	288,1	48,8
3	Janczowice	31	1	3	0,5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	34	1,5
4	Stoszów	42	7	12	2	0	0	3	3	12	0,5	0	0	0	0	0	0	0,3	0,3	69,3	12,8
5	Uliczno	6	2,5	0	0	8,3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14,3	2,5
6	Ligota Wielka	128	10	80	8	0	0	0,3	0,3	1,4	0,4	0	0	0	0	0	0	1,2	0,2	210,9	18,9
7	Młynica - Domaszów	43	3	26	4,5	42	0	0,3	0,3	0,6	0	0	0	0	0	0	0	0,1	0,1	112	7,9
8	Oleszna	113	30	68	5	15	0	0,6	0,6	2,5	0	20	0	3,7	3,0	0	0	0,3	0,3	223,1	38,9
9	Przystronie	10	2	38	5,5	0	0	6,5	4,0	1	0	33,5	0	0	0	0	0	5	0	94	11,5
10	Radzików	20	5	32	13	0	0	6,5	1	1,6	0	21	7	0	0	0	0	0	0	81,1	26
11	Ratajno	59	11	28	2	0	0	0,5	0,5	1,2	0	4,5	0,5	0	0	8	0	0,2	0,2	101,4	14,2
12	Sieniawka - Mniowice	103	15	17	0	13	8	19	0	14	2	0	0	3,3	3,3	0	0	0,7	0,7	170	29
13	Sienice	61	0	29	20	0	0	0,6	0,6	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	91,6	20,6
14	Słupice	62	15	35	3,5	155	3	1,5	1	1,5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	255	22,5
15	Sokolniki	50	3	37	8	0	0	5	4	1,7	0,2	0	0	0	0	0	0	2	0	95,7	15,2
16	Trzebnik	36	0	36	7,3	0	0	2	0,8	0	0	8,7	0	0	0	0	0	0	0	82,7	8,1
	Ogółem gmina	1163	181, 5	626	140, 3	233, 3	11	67,8	30,4	78,8	6,1	227, 7	30,2	8,6	7,9	8	0	14	3	2427,2	410,4

7. Chłonność istniejących terenów inwestycyjnych w nawiązaniu do przeprowadzonych analiz rozwojowych gminy

Zgodnie z danymi GUS z 2016 r. na obszarze Gminy Łagiewniki odnotowano następujące wskaźniki charakteryzujące zasoby mieszkaniowe:

- 1) liczba mieszkańców – 7495 osób,
- 2) liczba mieszkań – 2188,
- 3) łączna powierzchnia użytkowa mieszkań w gminie wynosi 194 294 m²,
- 4) przeciętna powierzchnia mieszkania wynosi 88,80 m²,
- 5) przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę wynosi 25,90 m²,
- 6) na jedno mieszkanie przypada 3,43 osoby.

8. Analiza potrzeb wyznaczenia nowych terenów inwestycyjnych z uwzględnieniem obecnej chłonności

Zabudowa mieszkaniowa.

Aktualnie nie ma jednoznacznie przyjętych wartości wskaźników urbanistycznych dla zabudowy mieszkaniowej. Wskaźniki te nie wynikają z przepisów prawa ani obowiązujących norm.

W niniejszym opracowaniu wartość chłonności demograficznej przyjęto w przeliczeniu na 1 hektar powierzchni dla zabudowy:

- 1) jednorodzinnej na poziomie 40 mieszkańców na 1 ha,
- 2) wielorodzinnej na poziomie 200 mieszkańców na 1 ha.

Ponieważ tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej stanowią zaledwie ok. 5 % powierzchni zabudowy mieszkaniowej na terenie gminy Łagiewniki przyjęto do dalszych analiz powierzchnie odpowiednie dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Zabudowa mieszkaniowa realizowana na terenie Gminy Łagiewniki ma specyficzny charakter. Ludność wskutek bogacenia się i wzrostu potrzeb związanych z miejscem zamieszkania poszukuje obszarów oddalonych od większych ośrodków miejskich, lecz dobrze skomunikowanych i położonych w atrakcyjnym otoczeniu, o powierzchni działki gwarantującej posiadanie własnego terenu zielonego przeznaczonego do wypoczynku i rekreacji.

W związku z tym, że przedmiotowa analiza dotyczy w szczególności zabudowy mieszkaniowej na terenach wiejskich, wyliczono liczbę potrzebnych mieszkań przyjmując następujące wskaźniki:

- 1) powierzchnia netto zabudowy mieszkaniowej stanowi 0,8 powierzchni zabudowy wyznaczonej w studium,
- 2) w zabudowie mieszkaniowej 1 lokal mieszkalny przypada na 1 budynek mieszkalny,
- 3) powierzchnia 1 mieszkania wynosi 110 m²,
- 4) na 1 mieszkanie przypadają 3,0 osoby,
- 5) powierzchnia działki w zabudowie mieszkaniowej = 1500 m² (powierzchnia dostosowana do wzrastającego standardu jakości życia mieszkańców i specyfiki gminy).

Na przyjętą do analizy wielkość działki (1500 m²) miały wpływ czynniki ekonomiczne i społeczne.

Parametr (wskaźniki aktualne)	Stan wyjściowy 2016	Parametr (wskaźniki docelowe)	Prognoza 2035	
			Wariant I (min.)	Wariant II (maks.)
Liczba ludności gminy	7495	Prognozowana liczba ludności gminy	6680	8090
Liczba mieszkań	2188	Prognozowana liczba mieszkań	2227	2697
Powierzchnia użytkowa mieszkań	194 294 m ²	Prognozowana powierzchnia użytkowa mieszkań	244 970 m ²	296 670 m ²
Powierzchnia zainwestowanych	332,8 ha	Powierzchnia terenów zabudowy mieszkaniowej M,	167 ha	202 ha

terenów zabudowy mieszkaniowej M, M/U i ML w studium		M/U i ML w studium po uwzględnieniu docelowych wskaźników		
--	--	---	--	--

Uwzględniając niepewność procesów urbanistycznych przyjęto zwiększenie parametrów o 30% w odniesieniu do wariantu II (maksymalnego). W związku z powyższym w analizie chłonności terenów uzyskano:

Parametr	Prognoza 2035
	Wariant II (maks.)
Prognozowana liczba ludności gminy	10517
Prognozowana liczba mieszkań	3506
Prognozowana powierzchnia użytkowa mieszkań	350571 m ²
Prognozowana powierzchnia nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową	262,6 ha

Z przeprowadzonej analizy zapotrzebowania na nowe tereny pod zabudowę mieszkaniową w odniesieniu do obecnej chłonności wynika, że na terenie Gminy Łagiewniki, przyjmując dodatkowo współczynnik zwiększający wynikający z niepewności procesów urbanizacyjnych, nie ma potrzeby wyznaczenia dodatkowych terenów pod zabudowę mieszkaniową.

Faktyczna wielkość zapotrzebowania na mieszkania wynikać będzie z rodzaju zabudowy mieszkaniowej. Ze względu na nowe programy wspierania rozwoju budownictwa mieszkaniowego mogą pojawić się potrzeby zwiększenia ilości mieszkań w zabudowie wielorodzinnej. W przypadku rozwoju zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej zapotrzebowanie na nowe tereny może być większe głównie w miejscowości Łagiewniki (większa intensywność zabudowy), nie wykluczając rozwoju tego typu budownictwa w pozostałych większych miejscowościach. W związku z tym należy dopuścić zmiany struktury zainwestowania w odniesieniu do terenów przeznaczonych pod zabudowę w obecnym studium.

W przypadku przedmiotowej zmiany studium dotyczy ona właśnie lokalizacji zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, w tym zamiana terenu przeznaczonego dotychczas na cele zabudowy usługowej na teren pod zabudowę mieszkaniowo-usługową oraz zwiększenie terenu tej zabudowy o ok. 16 ha. Przesłankami przemawiającymi za zwiększeniem powierzchni terenu MU jest zamiar realizacji zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej na gruntach Skarbu Państwa (w zarządzie KOWR) w ramach ogólnokrajowego programu mieszkaniowego.

Tereny usługowe i produkcyjne.

Powierzchnia terenów usługowych wyznaczonych w studium wynosi 68,8 ha, w tym 30,4 ha to tereny zainwestowane.

Powierzchnia terenów sportu i rekreacji oraz turystyki wyznaczonych w studium wynosi: 78,8 ha, w tym 6,1 ha to tereny zainwestowane.

Powierzchnia terenów aktywności gospodarczej (produkcja, usługi, składy, bazy) wyznaczonych w studium wynosi: 227,7 ha, w tym 30,2 to tereny zainwestowane.

Należy przyjąć zasadę lokalizowania usług podstawowych i publicznych w centrach ośrodków osadniczych.

Wyznaczenie nowych terenów inwestycyjnych powinno być uzależnione od konkretnych potrzeb, z uwzględnieniem możliwości wykorzystania na ten cel terenów zlokalizowanych blisko węzłów komunikacyjnych oraz głównych szlaków komunikacyjnych. Należy unikać wyznaczania terenów pod zabudowę produkcyjną w bezpośrednim sąsiedztwie terenów zabudowy mieszkaniowej.

Tereny wyznaczone w studium pod zabudowę mieszkaniową oraz usługową i aktywności gospodarczej) są prawie w całości ujęte w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obowiązujących na terenie Gminy Łagiewniki.

III. KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO

1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy

Gmina Łagiewniki ma charakter wielofunkcyjny z wiodącą rolą sektora rolniczego. Ze wyglądu na szczególne walory środowiska przyrodniczego gmina Łagiewniki ma znaczny potencjał rozwoju turystyki i rekreacji, w tym rozwoju mieszkalnictwa letniskowego. Zdecydowana większość mieszkańców pracuje we własnych gospodarstwach rolnych. Pozostała grupa pracuje w sektorze usługowym bądź przemysłowym na terenie gminy Łagiewniki lub w pobliskich ośrodkach (Dzierżonów, Świdnica, Strzelin). Wsie znajdujące się na terenie gminy pełnią głównie funkcje mieszkaniowe i usługowe (usługi podstawowe związane z obsługą mieszkańców). Funkcja mieszkaniowa jest reprezentowana zarówno przez zabudowę zagrodową oraz jednorodziną, a w niektórych miejscowościach także wielorodzinną. Jediną miejscowością o szerszym spektrum funkcji jest wieś Łagiewniki – lokalny ośrodek obsługi. Na terenie wsi Łagiewniki realizowane są funkcje: mieszkaniowa, usługowa (w tym obsługi administracyjnej), obsługi rolnictwa oraz produkcji.

Generalnie na terenie gminy Łagiewniki przewiduje się rozwój funkcji mieszkaniowej w każdej jednostce osadniczej oraz możliwość lokalizacji usług na wydzielonych działkach i wśród istniejącej oraz nowoprojektowanej zabudowy. Podstawową zasadą w realizacji przyjętej polityki przestrzennej jest dążenie do lokalizacji nowej zabudowy mieszkaniowej w postaci zwartych kompleksów zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie istniejącej zabudowy z optymalnym wykorzystaniem istniejącej i projektowanej infrastruktury technicznej.

Przewiduje się również rozwój funkcji produkcyjnych i usługowych głównie we wsi Łagiewniki oraz w sąsiedztwie drogi krajowej nr 8 (rejon wsi Trzebnik – Radzików, Przystronie) a także we wsiach Jażwina i Oleszna.

Na pozostałych terenach dominującą funkcją pozostanie produkcja rolna z możliwością lokalizacji zabudowy związanej z produkcją rolną.

Analiza uwarunkowań rozwoju zagospodarowania przestrzennego gminy, zarówno o charakterze wewnętrznym jak i zewnętrznym prowadzi do ustalenia generalnych celów rozwoju gminy oraz prowadzących do ich osiągnięcia celów szczegółowych.

Cele generalne :

1. Rozwój gospodarczy gminy w oparciu o lokalne walory środowiska przyrodniczego oraz korzystne położenie na skrzyżowaniu ważnych szlaków komunikacyjnych: droga krajowa nr 8 Wrocław – Kudowa, droga krajowa nr 39 Grodków-Strzelin-Łagiewniki oraz droga wojewódzka nr 384 Łagiewniki-Dzierżonów.
2. Aktywizacja turystyczna gminy na bazie walorów przyrodniczo-kulturowych gminy,
3. Ochrona zasobów środowiska przyrodniczego,
4. Rozwój infrastruktury i poprawa warunków socjalno-bytowych mieszkańców,

Cele szczegółowe służące realizacji :

1. Rozwoju gospodarczego gminy :

- 1) sukcesywny rozwój infrastruktury technicznej a w szczególności kanalizacji sanitarnej, sieci elektroenergetycznej średniego i niskiego napięcia, gazyfikacja gminy, rozwój telekomunikacji przewodowej i bezprzewodowej,
- 2) na szczeblu powiatu wspólne opracowywanie programów rozwoju i modernizacji układu komunikacji drogowej, współdziałania w zakresie rozbudowy systemów zaopatrzenia w wodę, utylizacji ścieków i odpadów komunalnych, rozwoju retencji wodnej.
- 3) akcja promocyjno-informacyjna na szczeblu powiatu i województwa, stworzenie programu promocji gminy,
- 4) wspieranie lokalnej przedsiębiorczości, zapewnienie korzystnych warunków dla inwestorów zewnętrznych,

- 5) rozwój lokalnego przetwórstwa rolnego,
- 6) pomoc w restrukturyzacji gospodarstw rolnych, wprowadzanie nowych odmian i technik produkcji rolniczej, upowszechnianie oświaty rolniczej, wsparcie dla lokalnych grup producenckich.

2. Aktywizacja turystyczna gminy :

- 1) aktywna promocja walorów krajobrazowo-kulturowych gminy w lokalnej prasie i mediach,
- 2) ochrona cennych obiektów o charakterze zabytkowym jako potencjalnych atrakcji turystycznych gminy, pomoc w ich racjonalnym zagospodarowaniu (adaptacja na cele rezydencjonalne, obsługi turystyki), opracowanie katalogu obiektów zabytkowych do zagospodarowania,
- 3) pomoc inwestorom w realizacji przedsięwzięć aktywizujących turystykę na terenie gminy, aktywizacja gospodarstw agroturystycznych, rozwój usług, pomoc w zagospodarowaniu terenów turystyczno-rekreacyjnych w najbardziej atrakcyjnych rejonach gminy oraz kreowanie nowych atrakcji np. przez budowę nowych zbiorników wodnych i zagospodarowywanie terenów położonych nad nimi – w okolicach Sienic i Ratajna.
- 4) rozwój terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe i letniskowe.

3. Ochrona zasobów przyrodniczych :

- 1) porządkowanie gospodarki ściekowej na terenie gminy przez budowę systemów kanalizacji sanitarnej, w szczególności we wsi Łagiewniki (rozbudowa) oraz we wsiach Słupice, Uliczno, Młynica Oleszna i Jązwina (położonych w otulinie Ślęzańskiego Parku Krajobrazowego),
- 2) kontrola szczelności istniejących zbiorników na nieczystości płynne,
- 3) wprowadzanie na terenie gminy racjonalnej gospodarki odpadami (segregacja, recykling odpadów),
- 4) zahamowanie przyspieszonego odpływu wód powierzchniowych w ciekach i opadowych przez budowę nowych zbiorników retencyjnych, wprowadzanie zalesień i zadrzewień śródpolnych i przydrożnych,
- 5) odbudowa ciągów ekosystemów większych cieków (Krzywuli, Olesznej) przez zamianę gruntów ornych na użytki zielone, tworzenie powiązań ekologicznych dolin rzecznych,
- 6) obejmowanie prawną ochroną najcenniejszych obiektów i terenów na terenie gminy.
- 5) promowanie alternatywnych do opału stałego (węgla, koks) źródeł energii tj. gazu sieciowego, płynnego, oleju opałowego, energii elektrycznej i innych.

4. Rozwój infrastruktury i poprawa warunków socjalno-bytowych mieszkańców :

- 1) rozbudowa i modernizacja urządzeń zaopatrzenia mieszkańców w wodę oraz zapewnienie wszystkim mieszkańcom warunków odbioru i utylizacji ścieków,
- 2) wspieranie rozwoju i dostępu mieszkańców do usług publicznych na szczeblu gminy (oświata, opieka zdrowotna),
- 3) aktywizacja rozwoju kultury na terenie gminy, opracowanie nowego systemu finansowania kultury,
- 4) aktywizacja rozwoju kultury fizycznej na terenie gminy, wspieranie lokalnych inicjatyw,
- 5) wspieranie inicjatyw w zakresie rozwoju funkcji usług komercyjnych, tworzenie nowych miejsc pracy – zwiększanie dochodów ludności prowadzi do podniesienia poziomu życia.

Na podstawie przeprowadzonej analizy uwarunkowań środowiska przyrodniczego i kulturowego, obecnego zainwestowania oraz istniejącej i projektowanej infrastruktury technicznej i układu komunikacyjnego określono główne kierunki rozwoju przestrzennego.

Ustala się następujące zasady rozwoju przestrzennego:

1. **Funkcja dominująca** powinna przeważać w zagospodarowaniu terenu wskazanego na rysunku studium tzn. jej powierzchnia brutto (tj wraz zielenią towarzyszącą oraz z niezbędną komunikacją i infrastrukturą techniczną służącą tej funkcji) powinna stanowić co najmniej 50 % powierzchni brutto terenu wyznaczonego w studium.
2. **Funkcje uzupełniające** mogą stanowić nie więcej niż 50 % powierzchni brutto terenu wskazanego na rysunku studium, lub mogą nie występować w ogóle.
3. W przypadku gdy w dniu wejścia w życie niniejszego studium na określonym obszarze występuje funkcja inna niż przewidziana w studium, dopuszcza się jej utrzymanie w sporządzanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.
4. W przypadku gdy na określonym obszarze występują ograniczenia w użytkowaniu terenów wynikające z przepisów odrębnych lub z prawomocnych decyzji administracyjnych dopuszcza się na etapie sporządzenia planu miejscowego zachowanie dotychczasowego sposobu użytkowania terenów lub przeznaczenie odpowiednio pod funkcje rolną lub leśną.
5. Na terenach, dla których w studium wprowadza się funkcje wymagające uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne dopuszcza się zachowanie dotychczasowego sposobu użytkowania terenów na etapie sporządzenia planu miejscowego.
6. Tereny, dla których studium wprowadza zmianę przeznaczenia gruntów rolnych lub leśnych na cele nie rolnicze i nieleśne, a które w procedurze sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie uzyskają tzw. „zgód rolnych” lub „zgód leśnych” należy przeznaczyć w tych planach odpowiednio pod funkcje rolną lub leśną, lub pozostawić obecny sposób użytkowania.

Na planszy podstawowej pt. „Kierunki rozwoju przestrzennego” oznaczono strefy rozwoju przestrzennego podzielone na następujące kategorie funkcji dominujących:

1. **M** - strefa rozwoju dominującej funkcji mieszkaniowej.
2. **MU** - strefa rozwoju dominującej funkcji mieszkaniowej i usługowej.
3. **ML** - strefa rozwoju dominującej funkcji lotniskowej.
4. **U** - strefa rozwoju dominującej funkcji usługowej,
5. **UP** - strefa rozwoju dominującej funkcji terenów usług publicznych.
6. **UKr** - strefa rozwoju dominującej funkcji terenów usług sakralnych.
7. **AG** - strefa rozwoju dominującej funkcji aktywności gospodarczej (produkcyjnej i usługowej).
8. **PE** – tereny eksploatacji złóż.
9. **US** - strefa rozwoju dominującej funkcji terenów sportu i rekreacji.
10. **USR** - strefa rozwoju dominującej funkcji terenów rekreacyjno-sportowych.
11. **RU** - tereny obsługi gospodarki rolnej.
12. **ZP** - tereny zieleni urządzonej.
13. **ZC** – tereny cmentarzy.
14. **R** -tereny rolne.
15. **ZL** – tereny leśne i zadrzewienia.
16. **ZLd** – tereny dolesień.
17. **WS** – wody stojące, płynące, rowy melioracyjne.
18. **O** – tereny infrastruktury technicznej -składowisko odpadów komunalnych.
19. **K** – tereny infrastruktury technicznej -oczyszczalnia ścieków.
20. **W** – tereny infrastruktury technicznej -ujęcia wód podziemnych.
21. **E** – tereny infrastruktury technicznej -tereny urządzeń elektroenergetycznych.
22. **G** – tereny infrastruktury technicznej -tereny zaopatrzenia w gaz.

2. Wytyczne w zakresie zmian struktury przestrzennej, przeznaczenia terenów oraz wskaźników zagospodarowania i użytkowania terenów.

Powierzchnie zabudowane – oznaczają sumę powierzchni zabudowy budynków wraz z nawierzchniami utwardzonymi na terenie działki lub terenu przeznaczonego pod inwestycję.

Linie zabudowy od dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych należy ustalać zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o drogach publicznych oraz w uzgodnieniu z zarządcami dróg.

1. M - strefa rozwoju dominującej funkcji mieszkaniowej - wyznaczona w obszarze wszystkich miejscowości gminy Łagiewniki.

W jej granicach znajdują się zarówno tereny już zainwestowane jak i tereny niezabudowane. W strefie tej przyjmuje się dominację funkcji mieszkaniowych oraz usługowych. Dopuszcza się wprowadzanie innych form aktywności gospodarczej (rzemiosło, nieuciążliwa produkcja). W zabudowie o charakterze rolniczym dopuszcza się prowadzenie w ograniczonym zakresie hodowli zwierząt.

1) Przeznaczenia terenów:

- a) Zabudowa mieszkaniowa zagrodowa, jednorodzinna, letniskowa, mieszkaniowo-usługowa, usługowa, wielorodzinna.
- b) Usługi wbudowane lub lokalizowane na wydzielonych działkach, w tym również usługi publiczne oraz inna działalność w zakresie aktywności gospodarczej - zakres dopuszczalnych rodzajów działalności do sprecyzowania w planach miejscowych.
- c) Administracja i obsługa gospodarki leśnej.
- d) Obiekty hodowli zwierząt w zabudowie zagrodowej na terenie wsi o obsadzie ograniczonej do 40 Dużych Jednostek Przeliczeniowych.
- e) Zieleń urządzona, ogrody działkowe.
- f) Parkingi, obiekty obsługi komunikacji.
- g) Drogi publiczne i wewnętrzne,
- h) Obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej.

2) Zasady zagospodarowania terenów:

- a) Dopuszcza się adaptację istniejących obiektów na funkcje mieszkaniowe, mieszkaniowo-usługowe, usługowe lub aktywności gospodarczej zgodnie z uwarunkowaniami wynikającymi z przepisów odrębnych.
- b) Architektura nowo realizowanej zabudowy winna formą architektoniczną nawiązywać do cech lokalnej, historycznej zabudowy oraz nie pogarszać walorów krajobrazowych,
- c) Na obszarach, na których w bezpośrednim sąsiedztwie występują stanowiska gatunków chronionych oraz cenne siedliska przyrodnicze docelowe zagospodarowanie terenów może uwzględnić ograniczenia w celu zachowania ww stanowisk i siedlisk; w ramach tych ograniczeń dopuszcza się pozostawienie w dotychczasowym, ekstensywnym użytkowaniu wybranych terenów.
- d) Wzdłuż cieków wodnych i rowów melioracyjnych należy pozostawić pasy wolne od zabudowy i ogrodzeń w celu zachowania korytarzy ekologicznych.

3) Podstawowe wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów:

- a) Dopuszcza się realizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zagrodowej, mieszkaniowo-usługowej i usługowej nie wyższej niż 12 m.
- b) Dopuszcza się realizację zabudowy mieszkaniowej letniskowej nie wyższej niż 9 m.
- c) Dopuszcza się realizację zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej liczącej nie więcej niż 4 kondygnacje nadziemne, lecz nie wyższej niż 14 m, z uwzględnieniem charakteru i gabarytów zabudowy sąsiadującej; dopuszcza się zmniejszenie wysokości zabudowy w celu dostosowania do indywidualnych cech zabudowy zlokalizowanej w rejonie obszaru objętego miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego.

- d) W noworealizowanych budynkach mieszkalnych należy stosować dachy o regularnym i symetrycznym układzie połaci dachowych, pokrycie dachów ceramiczne lub z materiałów o fakturze i barwie odpowiadającej pokryciu ceramicznemu, z zastrzeżeniem szczególnych wymagań dla zabudowy lokalizowanej w strefach ochrony konserwatorskiej.
- e) Minimalna wielkość nowowydzielanych działek przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną winna wynosić około 900 m².
- f) Minimalna wielkość nowowydzielanych działek przeznaczonych pod zabudowę letniskową winna wynosić około 1500 m².
- g) Minimalna wielkość nowowydzielanych działek przeznaczonych pod zabudowę zagrodową winna wynosić około 2000 m².
- h) Minimalna wielkość nowowydzielanych działek przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniowo-usługową winna wynosić około 1500 m².
- i) Powierzchnie zabudowane w noworealizowanej zabudowie mieszkaniowej nie powinny przekraczać 40 %, pozostałą część działki lub terenu przeznaczonego pod inwestycję należy zagospodarować zielenią.
- j) Na obszarach położonych w granicy Ślęzańskiego Parku Krajobrazowego należy uwzględnić ograniczenia w zagospodarowaniu terenów określone w rozdz. 2 dot. **OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY.**

2. MU - strefa rozwoju dominującej funkcji mieszkaniowej i usługowej - wyznaczona w obszarze wszystkich miejscowości gminy Łagiewniki.

W jej granicach znajdują się zarówno tereny już zainwestowane jak i tereny niezabudowane. W strefie tej dopuszcza się alternatywną lokalizację funkcji mieszkaniowych lub usługowych. Dopuszcza się tu również wprowadzanie innych form aktywności gospodarczej (rzemiosło, nieuciążliwa produkcja).

1) Przeznaczenia terenów:

- a) zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, zagrodowa, mieszkaniowo-usługowa, wielorodzinna.
- b) usługi wbudowane lub lokalizowane na wydzielonych działkach, w tym również usługi publiczne,
- c) działalność w zakresie aktywności gospodarczej – produkcja, przetwórstwo rolno-spożywcze - zakres dopuszczalnych rodzajów działalności do sprecyzowania w planach miejscowych.
- d) zieleń urządzona, ogrody działkowe,
- e) parkingi, obiekty obsługi komunikacji,
- f) drogi publiczne i wewnętrzne,
- g) obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej.

2) Zasady zagospodarowania terenów:

- a) Dopuszcza się adaptacje istniejących obiektów na funkcje mieszkaniowe, mieszkaniowo-usługowe, usługowe lub aktywności gospodarczej zgodnie z uwarunkowaniami wynikającymi z przepisów odrębnych.
- b) Architektura nowo realizowanej zabudowy winna formą architektoniczną nawiązywać do cech lokalnej, historycznej zabudowy oraz nie pogarszać walorów krajobrazowych.
- c) Na obszarach położonych w granicy Ślęzańskiego Parku Krajobrazowego należy uwzględnić ograniczenia w zagospodarowaniu terenów określone w rozdz. 2 dot. **OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY.**
- d) Wzdłuż cieków wodnych i rowów melioracyjnych należy pozostawić pasy wolne od zabudowy i ogrodzeń w celu zachowania korytarzy ekologicznych.

3) Podstawowe wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów:

- a) Dopuszcza się realizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zagrodowej, mieszkaniowo-usługowej i usługowej nie wyższej niż 12 m.

- b) Dopuszcza się realizację zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej liczącej nie więcej niż 4 kondygnacje nadziemne, lecz nie wyższej niż 14 m, z uwzględnieniem charakteru i gabarytów zabudowy sąsiadującej; dopuszcza się zmniejszenie wysokości zabudowy w celu dostosowania do indywidualnych cech zabudowy zlokalizowanej w rejonie obszaru objętego miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego.
- c) Dopuszcza się realizację zabudowy związanej z aktywnością gospodarczą nie wyższej niż 14 m; dopuszcza się zwiększenie wysokości obiektów technologicznych oraz konstrukcji masztów.
- d) W noworealizowanych budynkach mieszkalnych należy stosować dachy o regularnym i symetrycznym układzie połaci dachowych, pokrycie dachów ceramiczne lub z materiałów o fakturze i barwie odpowiadającej pokryciu ceramicznemu, z zastrzeżeniem szczególnych wymagań dla zabudowy lokalizowanej w strefach ochrony konserwatorskiej.
- e) Minimalna wielkość nowowydzielanych działek przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną winna wynosić około 900 m².
- f) Minimalna wielkość nowowydzielanych działek przeznaczonych pod zabudowę zagrodową winna wynosić około 2000 m².
- g) Minimalna wielkość nowowydzielanych działek przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniowo-usługową winna wynosić około 1500 m².
- h) Minimalna wielkość nowowydzielanych działek przeznaczonych pod zabudowę produkcyjną lub przetwórstwo rolno-spożywcze winna wynosić około 2000 m².
- i) Powierzchnie zabudowane w noworealizowanej zabudowie mieszkaniowej nie powinny przekraczać 40 %, pozostałą część działki lub terenu przeznaczonego pod inwestycję należy zagospodarować zielenią.
- j) Powierzchnie zabudowane w noworealizowanej zabudowie usługowej, produkcyjnej lub przetwórstwa rolno-spożywczego nie powinny przekraczać 80 %, pozostałą część działki lub terenu przeznaczonego pod inwestycję należy zagospodarować zielenią.

3. ML - strefa rozwoju dominującej funkcji letniskowej - wyznaczona na obszarze wsi Uliczno, Słupice, Młynica, Oleszna, Sieniawka.

W jej granicach znajdują się tereny niezabudowane. W strefie tej przyjmuje się dominację funkcji zabudowy letniskowej (obiekty rekreacji indywidualnej), zagrodowej w tym z funkcją agroturystyczną, mieszkaniowej jednorodzinnej i mieszkaniowo-usługowej. Zabudowa może mieć charakter zwarty jak i rozproszony.

1) Przeznaczenia terenów:

- a) Zabudowa mieszkaniowa letniskowa, zagrodowa, jednorodzinna, mieszkaniowo-usługowa, usługowa.
- b) Usługi dopuszczalne wyłącznie jako obsługa turystyki i rekreacji (w tym hotele, pensjonaty, schroniska, pola namiotowe, biwaki, gastronomia).
- c) W zabudowie o charakterze rolniczym dopuszcza się prowadzenie w ograniczonym zakresie hodowli zwierząt – nie większej niż 20 Dużych Jednostek Przeliczeniowych, z wyłączeniem hodowli bezściółowej.
- d) Zieleń urządzona.
- e) Parkingi.
- f) Drogi publiczne i wewnętrzne,
- g) Obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej.

2) Zasady zagospodarowania terenów:

- a) Architektura nowo realizowanej zabudowy winna formą architektoniczną nawiązywać do cech lokalnej, historycznej zabudowy oraz nie pogarszać walorów krajobrazowych.
- b) Na obszarach położonych w granicy Ślęzańskiego Parku Krajobrazowego należy uwzględnić ograniczenia w zagospodarowaniu terenów określone w rozdz. 2 dot. **OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY.**

- c) Na obszarach, na których w bezpośrednim sąsiedztwie występują stanowiska gatunków chronionych oraz cenne siedliska przyrodnicze docelowe zagospodarowanie terenów może uwzględnić ograniczenia w celu zachowania ww stanowisk i siedlisk; w ramach tych ograniczeń dopuszcza się pozostawienie w dotychczasowym, ekstensywnym użytkowaniu wybranych terenów.
 - d) Wzdłuż cieków wodnych i rowów melioracyjnych należy pozostawić pasy wolne od zabudowy i ogrodzeń w celu zachowania korytarzy ekologicznych.
- 3) Podstawowe wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów:
- a) Dopuszcza się realizację zabudowy letniskowej, mieszkaniowej jednorodzinnej, zagrodowej, mieszkaniowo-usługowej i usługowej nie wyższej niż 9 m.
 - b) W noworealizowanych budynkach należy stosować dachy o regularnym i symetrycznym układzie połączeń dachowych, pokrycie dachów ceramiczne lub z materiałów o fakturze i barwie odpowiadającej pokryciu ceramicznemu, z zastrzeżeniem szczególnych wymagań dla zabudowy lokalizowanej w strefach ochrony konserwatorskiej i ochrony przyrody.
 - c) Minimalna wielkość nowowydzielanych działek przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną winna wynosić około 900 m².
 - d) Minimalna wielkość nowowydzielanych działek przeznaczonych pod zabudowę letniskową winna wynosić około 1500 m².
 - e) Minimalna wielkość nowowydzielanych działek przeznaczonych pod zabudowę zagrodową winna wynosić około 2000 m².
 - f) Minimalna wielkość nowowydzielanych działek przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniowo-usługową winna wynosić około 1500 m².
 - g) Powierzchnie zabudowane w noworealizowanej zabudowie mieszkaniowej nie powinny przekraczać 30 %, pozostałą część działki lub terenu przeznaczonych pod inwestycję należy zagospodarować zielenią.
 - h) Na obszarach położonych w granicy Ślezańskiego Parku Krajobrazowego należy uwzględnić ograniczenia w zagospodarowaniu terenów określone w rozdz. 2 dot. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY.

4. U - strefa rozwoju dominującej funkcji usługowej - wyznaczona na obszarze wsi Łagiewniki, Przestronie, Radzików, Sieniawka, Sokolniki, Stoszów, Trzebnic.

W jej granicach znajdują się zarówno tereny już zainwestowane jak i tereny niezabudowane. W strefie tej przyjmuje się dominację funkcji usługowych. Dopuszcza się wprowadzanie innych form aktywności gospodarczej (rzemiosło, nieuciążliwa produkcja) a także w ograniczonym zakresie zabudowy mieszkaniowej.

1) Przeznaczenia terenów:

- a) Usługi, w tym również usługi publiczne oraz inna działalność w zakresie aktywności gospodarczej - zakres dopuszczalnych rodzajów działalności do sprecyzowania w planach miejscowych.
- b) Wielkopowierzchniowe obiekty handlowe.
- c) Działalność w zakresie aktywności gospodarczej – produkcja, przetwórstwo rolno-spożywcze - zakres dopuszczalnych rodzajów działalności do sprecyzowania w planach miejscowych.
- d) Zabudowa mieszkaniowo-usługowa.
- e) Zabudowa zagrodowa, obsługa rolnictwa
- f) Zabudowa mieszkaniowa jako towarzysząca funkcji podstawowej.
- g) Zieleń urządzone, ogrody działkowe.
- h) Parkingi, obiekty obsługi komunikacji,
- i) Lądowiska dla helikopterów.
- j) Drogi publiczne i wewnętrzne,
- k) Obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej.

- 2) Zasady zagospodarowania terenów:
Architektura nowo realizowanej zabudowy winna formą architektoniczną nawiązywać do cech lokalnej, historycznej zabudowy oraz nie pogarszać walorów krajobrazowych; na terenach znajdujących się poza strefami ochrony konserwatorskiej dopuszcza się realizację obiektów o nietradycyjnych formach architektonicznych – parametry zabudowy do ustalenia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.
- 3) Podstawowe wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów:
 - a) Dopuszcza się realizację zabudowy usługowej, mieszkaniowo-usługowej lub mieszkaniowej nie wyższej niż 12 m.
 - b) Dopuszcza się realizację zabudowy związanej z aktywnością gospodarczą nie wyższej niż 14 m; dopuszcza się zwiększenie wysokości obiektów technologicznych oraz konstrukcji masztów.
 - c) W noworealizowanych budynkach mieszkalnych należy stosować dachy o regularnym i symetrycznym układzie połączeń dachowych, pokrycie dachów ceramiczne lub z materiałów o fakturze i barwie odpowiadającej pokryciu ceramicznemu, z zastrzeżeniem szczególnych wymagań dla zabudowy lokalizowanej w strefach ochrony konserwatorskiej.
 - d) Minimalna wielkość nowowydzielanych działek przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną winna wynosić około 900 m².
 - e) Minimalna wielkość nowowydzielanych działek przeznaczonych pod zabudowę zagrodową winna wynosić około 2000 m² - z zastrzeżeniem ograniczeń podziałów terenów położonych w strefach ochrony konserwatorskiej.
 - f) Minimalna wielkość nowowydzielanych działek przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniowo-usługową winna wynosić około 1500 m².
 - g) Minimalna wielkość nowowydzielanych działek przeznaczonych pod zabudowę produkcyjną lub przetwórstwo rolno-spożywcze winna wynosić około 2000 m² - z zastrzeżeniem ograniczeń podziałów terenów położonych w strefach ochrony konserwatorskiej.
 - h) Powierzchnie zabudowane w noworealizowanej zabudowie usługowej, produkcyjnej lub przetwórstwa rolno-spożywczego nie powinny przekraczać 80 %, pozostałą część działki lub terenu przeznaczonego pod inwestycję należy zagospodarować zielenią.

5. UP - tereny usług publicznych:

- 1) Przeznaczenia terenów:
 - a) Usługi administracji.
 - b) Usługi oświaty.
 - c) Usługi ochrony zdrowia i opieki społecznej.
 - d) Zieleń urzędowa.
 - e) Drogi publiczne i wewnętrzne.
 - f) Obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej.
- 3) Zasady zagospodarowania terenów:
 - a) Dopuszcza się w miarę potrzeb adaptacje istniejących obiektów usług oświaty i ochrony zdrowia na funkcje mieszkaniowe lub inne usługowe zgodnie z uwarunkowaniami wynikającymi z przepisów odrębnych.
 - b) Architektura nowo realizowanej zabudowy winna formą architektoniczną nawiązywać do cech lokalnej, historycznej zabudowy oraz nie pogarszać walorów krajobrazowych. Należy uwzględnić szczególne wymagania dla zabudowy lokalizowanej w strefach ochrony konserwatorskiej.
 - c) Na obszarach położonych w granicy Ślezańskiego Parku Krajobrazowego należy uwzględnić ograniczenia w zagospodarowaniu terenów określone w rozdz. 2 dot. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY.

6. UKr - tereny usług sakralnych:

- 1) Przeznaczenia terenów:
 - a) Obiekty kultu religijnego wraz z zagospodarowaniem towarzyszącym..
 - b) Funkcja mieszkaniowa związana z funkcją podstawową obiektu kultu religijnego.
 - c) Zieleń urządzona.
 - d) Obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej.
- 2) Zasady zagospodarowania terenów:
Architektura nowo realizowanej zabudowy winna formą architektoniczną nawiązywać do cech lokalnej, historycznej zabudowy oraz nie pogarszać walorów krajobrazowych. Należy uwzględnić szczególne wymagania dla zabudowy lokalizowanej w strefach ochrony konserwatorskiej oraz obiektów wpisanych do ewidencji zabytków.

7. AG - strefa rozwoju dominującej funkcji aktywności gospodarczej - wyznaczona ma obszarze wsi Łagiewniki, Jaźwina, Oleszna, Przestronie, Radzików, Ratajno, Sieniawka, Trzebnik.

W jej granicach znajdują się zarówno tereny już zainwestowane jak i tereny niezabudowane. W strefie tej przyjmuje się dominację funkcji produkcyjnych i usługowych. Część obiektów zlokalizowanych w granicach tej strefy stanowią obiekty związane z produkcją rolną lub obsługą rolnictwa – dopuszcza się zachowanie ich dotychczasowych funkcji. Dopuszcza się wprowadzanie w ograniczonym zakresie zabudowy mieszkaniowej.

- 1) Przeznaczenia terenów:
 - a) Produkcja, bazy logistyczne, składy i magazyny.
 - b) Przetwórstwo rolno-spożywcze, obsługa rolnictwa.
 - c) Usługi.
 - d) Wielkopowierzchniowe obiekty handlowe.
 - e) Zabudowa mieszkaniowa wyłącznie jako towarzysząca funkcji podstawowej dla właściciela, zarządcy lub osób dozorujących obiekt.
 - f) Zieleń urządzona, ogrody działkowe.
 - g) Parkingi, obiekty obsługi komunikacji,
 - h) Lądowiska dla helikopterów.
 - i) Drogi publiczne i wewnętrzne,
 - j) Obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej;
 - k) Urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kV, na zasadach określonych w rozdz. 7 pt. „Zasady i kierunki rozwoju infrastruktury technicznej”.
- 2) Zasady zagospodarowania terenów:
 - a) Dopuszcza się realizację obiektów o nietradycyjnych formach architektonicznych - z zastrzeżeniem szczególnych wymagań dla zabudowy lokalizowanej w strefach ochrony konserwatorskiej. Parametry zabudowy do ustalenia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.
 - b) Wzdłuż cieków wodnych i rowów melioracyjnych należy pozostawić pasy wolne od zabudowy i ogrodzeń w celu zachowania korytarzy ekologicznych.
- 4) Podstawowe wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów:
 - a) Dopuszcza się realizację zabudowy nie wyższej niż 14 m.
 - b) Powierzchnie zabudowane nie powinny przekraczać 80 %, pozostałą część działki lub terenu przeznaczanego pod inwestycję należy zagospodarować zielenią.

8. PE – tereny eksploatacji złóż – obejmująca tereny przeznaczone pod powierzchniową eksploatację złóż surowców mineralnych.

- 1) Przeznaczenia terenów:
 - Powierzchniowa eksploatacja złóż surowców mineralnych.
 - Przetwórstwo eksploatowanych surowców, składy i magazyny.
 - Zieleń urządzona.

Obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej.

- 3) Zasady zagospodarowania terenów:
 - c) Dopuszcza się realizację obiektów o nietradycyjnych formach architektonicznych. Parametry zabudowy do ustalenia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.
 - d) Wzdłuż cieków wodnych i rowów melioracyjnych należy pozostawić pasy wolne od zabudowy i ogrodzeń w celu zachowania korytarzy ekologicznych.
 - e) Należy zachować filary ochronne od przylegających dróg publicznych.

9. US - strefa rozwoju dominującej funkcji publicznych terenów sportu i rekreacji – obejmująca tereny sportowo-rekreacyjne w poszczególnych miejscowościach gminy Łagiewniki.

- 1) Przeznaczenia terenów:
 - a) Obiekty sportowe, boiska, pola biwakowe, campingi oraz obiekty związane z obsługą ruchu turystycznego.
 - b) Dopuszcza się lokalizowanie obiektów usług kultury oraz remiz ochotniczej straży pożarnej.
 - c) Zieleń urządzona, ogrody działkowe
 - d) Parkingi.
 - e) Lądowiska dla helikopterów.
 - f) Drogi publiczne i wewnętrzne,
 - g) Obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej.
- 2) Zasady zagospodarowania terenów:
 - a) Dopuszcza się realizację obiektów o nietradycyjnych formach architektonicznych – parametry zabudowy do ustalenia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.
 - b) Na obszarach położonych w granicy Ślęzańskiego Parku Krajobrazowego należy uwzględnić ograniczenia w zagospodarowaniu terenów określone w rozdz. 2 dot. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY.

10. USR - strefa rozwoju dominującej funkcji terenów rekreacyjno-sportowych.

- 1) Przeznaczenia terenów:
 - a) Ośrodki wypoczynkowe, campingi, pola biwakowe oraz inne obiekty związane z obsługą ruchu turystycznego,
 - b) Obiekty sportowe, boiska,
 - c) Parkingi.
 - d) Drogi publiczne i wewnętrzne,
 - e) Obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej.
- 2) Zasady zagospodarowania terenów: dopuszcza się realizację obiektów o nietradycyjnych formach architektonicznych – parametry zabudowy do ustalenia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

11. RU - tereny obsługi gospodarki rolnej - wyznaczone w miejscowościach: **Jaźwina, Oleszna, Sieniawka.**

W granicach tej strefy znajdują się obiekty związane z produkcją rolną lub obsługą rolnictwa, w tym dawne folwarki. Dopuszcza się zachowanie ich dotychczasowych funkcji lub wprowadzanie na tych terenach innych funkcji, w tym adaptację na cele usługowe lub związane z funkcją mieszkaniową w przypadku powiązania z sąsiadującymi obiektami mieszkalnymi dawnych założeń pałacowo-folwarcznych.

- 1) Przeznaczenia terenów:
 - a) Produkcja rolna i obsługa rolnictwa, bazy, składy i magazyny.
 - b) Usługi komercyjne lub publiczne oraz inna działalność w zakresie aktywności gospodarczej - zakres dopuszczalnych rodzajów działalności do sprecyzowania w planach miejscowych.
 - c) Zabudowa mieszkaniowa, w tym obiekty zamieszkiwania zbiorowego.
 - d) Zieleń urządzona, ogrody działkowe,

- e) Parkingi, obiekty obsługi komunikacji,
 - f) Drogi publiczne i wewnętrzne,
 - g) Obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej.
- 2) Zasady zagospodarowania terenów:
Architektura nowo realizowanej zabudowy na terenach dawnej zabudowy folwarcznej winna formą architektoniczną nawiązywać do cech lokalnej, historycznej zabudowy oraz nie pogarszać walorów krajobrazowych.
- 3) Podstawowe wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów:
- a) Dopuszcza się realizację zabudowy nie wyższej niż 12 m.
 - b) Powierzchnie zabudowane w granicach działki nie powinny przekraczać 80 %, pozostałą część działki lub terenu przeznaczony pod inwestycję należy zagospodarować zielenią.

12. ZP - tereny zieleni urządzonej – znajdujące się na terenie wsi Łagiewniki, Jaźwina, Ligota Wielka, Młynica, Sokolniki, Stoszków.

Przeznaczenia terenów:

- 1) Zieleń urządzona.
- 2) Usługi na warunkach uzgodnionych ze służbą ochrony zabytków.
- 3) Odtworzenie dawnej zabudowy i zagospodarowanie terenu - wyłącznie na warunkach uzgodnionych ze służbą ochrony zabytków.
- 4) W przypadku odtworzenia dawnej zabudowy preferowanymi przeznaczeniami obiektów są: wolnostojące budynki mieszkalne o cechach rezydencji, budynki usług publicznych, sportu i rekreacji, usług ochrony zdrowia i opieki społecznej,

13. ZC – tereny cmentarzy – znajdujące się na terenie wsi Łagiewniki, Jaźwina, Ligota Wielka, Oleszna, Radzików, Słupice, Sieniawka.

14. R -tereny rolne:

- 1) Przeznaczenia terenów:
 - a) Grunty rolne w rozumieniu przepisów odrębnych.
 - b) Dopuszcza się możliwość:
 - rozwoju urbanistycznego wsi tj. przeznaczenia terenów pod funkcje inne niż rolnicze w strefie do 60 m od istniejącej i projektowanej w studium zabudowy (odpowiednio do tych funkcji wyznaczonych na rysunku studium),
 - lokalizacji zabudowy zagrodowej i/lub obsługi produkcji rolnej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych lub ogrodniczych, związanej z gospodarstwem rolnym.
 - lokalizacji zabudowy związanej z hodowlą zwierząt o obsadzie większej niż 60 Dużych Jednostek Przeliczeniowych;
 - lokalizacja zabudowy zagrodowej i/lub obsługi produkcji rolnej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych lub ogrodniczych oraz obiektów hodowlanych w granicach Ślęzańskiego Parku Krajobrazowego lub obszarów NATURA 2000 dopuszczalna jest wyłącznie w przypadku stwierdzenia w procedurze oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko braku negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze;
 - wyklucza się lokalizację zabudowy zagrodowej i/lub obsługi produkcji rolnej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych lub ogrodniczych oraz obiektów hodowlanych na obszarach występowania gatunków chronionych oraz chronionych siedlisk przyrodniczych;
 - lokalizacji terenów sportowo-rekreacyjnych, cmentarzy, ogrodów działkowych i zieleni urządzonej.
 - możliwość alternatywnego przeznaczenia gruntów rolnych pod zalesienie,
 - wyklucza się przeznaczenie gruntów rolnych pod zalesienie w obszarach występowania chronionych siedlisk przyrodniczych;
 - poszukiwania i eksploatacji nowych złóż kopalin,

- eksploatacja nowych złóż kopalin w granicach Śląskiego Parku Krajobrazowego lub obszarów NATURA 2000 dopuszczalna jest wyłącznie w przypadku stwierdzenia w procedurze oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko braku negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze;
 - wyklucza się eksploatację nowych złóż kopalin na obszarach występowania gatunków chronionych oraz chronionych siedlisk przyrodniczych;
 - możliwości lokalizacji napowietrznych i podziemnych sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, łączności i telekomunikacji oraz dróg.
- 2) Zasady zagospodarowania terenów:
- a) W przypadku realizacji zabudowy zagrodowej i/lub obsługi produkcji rolnej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych lub ogrodniczych, związanej z gospodarstwem rolnym o średniej powierzchni większej niż średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego na terenie gminy Łagiewniki Inwestor na własny koszt doprowadza do siedliska drogę, wyposaża w niezbędną infrastrukturę techniczną (wodociąg, urządzenia do gromadzenia lub utylizacji ścieków).
 - b) Architektura nowo realizowanej zabudowy (realizowanej na zasadach określonych w pkt a) winna formą architektoniczną nawiązywać do cech lokalnej, historycznej zabudowy oraz nie pogarszać walorów krajobrazowych.
 - c) Dopuszcza się lokalizację infrastruktury związanej z melioracjami i ochroną przeciwpowodziową.
 - d) Należy w maksymalnym stopniu zachować istniejące zbiorniki wodne oraz kompleksy lasów, zadrzewień i zakrzewień.
 - e) Na obszarach położonych w granicy Śląskiego Parku Krajobrazowego należy uwzględnić ograniczenia w zagospodarowaniu terenów określone w rozdz. 2 dot. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY.
 - f) Wzdłuż cieków wodnych i rowów melioracyjnych należy pozostawić pasy wolne od zabudowy i ogrodzeń w celu zachowania korytarzy ekologicznych.
- 4) Podstawowe wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów:
- a) Ograniczeniom przed wprowadzaniem nowej zabudowy podlegają tereny znajdujące się w zasięgu strefy bezpośredniego zagrożenia powodzią;
 - b) Dopuszcza się realizację zabudowy nie wyższej niż 12 m, ograniczenia te nie dotyczą obiektów związanych z infrastrukturą techniczną.
 - c) W noworealizowanych budynkach należy stosować dachy o regularnym i symetrycznym układzie połączeń dachowych, pokrycie dachów ceramiczne lub z materiałów o fakturze i barwie odpowiadającej pokryciu ceramicznemu
 - d) Minimalna wielkość nowowydzielanych działek przeznaczonych pod zabudowę zagrodową lub obsługi produkcji rolnej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych lub ogrodniczych winna wynosić 2000 m².

15. ZL – tereny leśne i zadrzewienia.

16. ZLd – tereny dolesień.

17. WS – wody stojące, płynące, rowy melioracyjne.

18. O –tereny infrastruktury technicznej - składowisko odpadów komunalnych.

Dopuszcza się możliwość alternatywnego zagospodarowania na cele innych urządzeń infrastruktury technicznej lub lokalizacji obiektów produkcyjnych lub usługowych.

19. K – tereny infrastruktury technicznej – oczyszczalnia ścieków.Dopuszcza się możliwość alternatywnego zagospodarowania na cele innych urządzeń infrastruktury technicznej lub lokalizacji obiektów produkcyjnych lub usługowych.

- 20. W – tereny infrastruktury technicznej – zaopatrzenie w wodę.** Zagospodarowanie terenu zgodnie z warunkami określonymi w decyzji ustanawiającej strefę ochronną oraz zgodnie z Prawem wodnym.
- 21. E –tereny infrastruktury technicznej – tereny urządzeń elektroenergetycznych.**
Dopuszcza się możliwość alternatywnego zagospodarowania na cele innych urządzeń infrastruktury technicznej lub lokalizacji obiektów produkcyjnych.
- 22. G –tereny infrastruktury technicznej – tereny zaopatrzenia w gaz.**
Dopuszcza się możliwość alternatywnego zagospodarowania na cele innych urządzeń infrastruktury technicznej lub lokalizacji obiektów produkcyjnych.

OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY

Na terenie **Ślązańskiego Parku Krajobrazowego** obowiązują zasady zagospodarowania określone w rozporządzeniu Wojewody Dolnośląskiego z dnia 4 kwietnia 2007 r. w sprawie Ślązańskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urzędowy Województwa Dolnośląskiego nr 94 poz. 1105 z 2007 r. oraz z 2008 r. nr 303, poz. 3492) oraz [Planu Ochrony Ślązańskiego parku Krajobrazowego przyjętego uchwałą nr XVI/331/11 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 27 października 2011 r. \(Dz. Urzędowy Województwa Dolnośląskiego nr 251 z 2011 r., poz. 4508\).](#)

Celem ochrony Ślązańskiego Parku Krajobrazowego jest:

- 1) Zachowanie krajobrazu Masywu Ślęzy, w tym zachowanie lokalnego charakteru i skali zabudowy w historycznie ukształtowanych jednostkach osadniczych oraz niezabudowanych przestrzeni w otwartym krajobrazie leśno-polno-łąkowym.
- 2) Ochrona zróżnicowanych walorów przyrodniczych oraz geologicznych i geomorfologicznych.

W celu zachowania i ochrony wartości przyrodniczych, historycznych, kulturowych i krajobrazowych na terenie Ślązańskiego Parku Krajobrazowego wprowadza się następujące zakazy i ograniczenia:

- 1) Zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity: Dz. U. z 2006 r. Nr 127, poz. 702 z późniejszymi zmianami);
- 2) Zakaz umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;
- 3) Zakaz likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpożarowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) Zakaz pozyskiwania do celów gospodarczych skał oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów;
- 5) Zakaz wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub budową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 6) Zakaz dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej lub rybackiej;
- 7) Zakaz wylewania gnojowicy, za wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;
- 8) Zakaz prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściołkową;
- 9) Zakaz utrzymywania otwartych rowów ściekowych i zbiorników ściekowych;
- 10) Zakaz organizowania rajdów motorowych i samochodowych.

Zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko nie dotyczy przedsięwzięć mogących potencjalnie oddziaływać na środowisko, dla których sporządzenie raportu oddziaływania na środowisko nie jest obowiązkowe a przeprowadzona procedura oceny oddziaływania na środowisko wykaże brak niekorzystnego wpływu na środowisko przyrodnicze parku krajobrazowego.

Na obszarach położonych w granicach Ślązańskiego Parku Krajobrazowego, przeznaczonych w niniejszym studium pod zabudowę mieszkaniową oraz letniskową, należy uwzględnić następujące ograniczenia w zagospodarowaniu terenów:

- 1) Zabudowę należy lokalizować w odległości nie mniejszej niż 50 m od granic terenów leśnych,

- 2) Należy zachować naturalne ukształtowanie terenu, lokalne niwelacje w granicach poszczególnych nieruchomości nie mogą przekroczyć 0,5 m. w stosunku do naturalnego poziomu terenu.
- 3) Naziemne zbiorniki na gaz płynny, olej opalowy itp. należy lokalizować na zapleczu zabudowy, w miejscach niewidocznych od strony dróg publicznych.
- 4) Ustala się zakaz lokalizowania naziemnych zbiorników na gaz płynny, olej opalowy itp. w strefie 50 m od granicy terenów leśnych.
- 5) Nowe linie elektroenergetyczne należy realizować wyłącznie jako podziemne, kablowe.

W granicach Ślęzańskiego Parku Krajobrazowego, w obrębie wierzchołka wzniesienia Raduni (573 m. n.p.m.) utworzono **Rezerwat Przyrody „Góra Radunia”** o powierzchni około 42 ha. Jest to rezerwat florystyczny, chroniący stanowiska roślin kserotermicznych, związanych podłożem serpentynitowym. W granicach rezerwatu obowiązują ograniczenia użytkowania terenu określone w zarządzeniu Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 20 marca 1958 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. nr 32 z 1958 r., poz. 185).

W obszarze użytku ekologicznego pn. **paprocie serpentynitowe w Masywie Ślęży** (stanowisko nr 6), utworzonego rozporządzeniem Wojewody Dolnośląskiego z dnia 12 grudnia 2003 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 236, poz. 3828 z 17.12.2003 r.) obowiązują ograniczenia użytkowania terenu określone w rozporządzeniu.

Na terenie Gminy Łagiewniki wyznaczone zostały obszary ochrony przyrody sieci **NATURA 2000**:

- 1) Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Masyw Ślęży” (PLH 020040), którego granica przebiega w przybliżeniu wzdłuż granicy Ślęzańskiego Parku Krajobrazowego (z odstępstwami w rejonie zabudowy wsi Słupice i Młynica),
- 2) projektowany Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Wzgórza Niemczańskie” (PLH 020082), wyznaczony na terenie Gminy Łagiewniki wokół kompleksów leśnych położonych na zachód i południe od wsi Sieniawka oraz wzdłuż potoku Oleszna na południe od wsi Słupice.

Zgodnie z art. 33 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. nr 92 z 2004 r., poz. 880, z późniejszymi zmianami) projektowane obszary NATURA 2000 do czasu zatwierdzenia przez Komisję Europejską jako obszary mające znaczenie dla Wspólnoty i wyznaczenia ich jako specjalne obszary ochrony siedlisk podlegają ochronie jak obszary już wyznaczone.

W granicach obszarów specjalnej ochrony NATURA 2000 obowiązują szczególne procedury związane z lokalizacją inwestycji określone w przepisach odrębnych, a w szczególności zakaz podejmowania działań mogących w znaczący sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt a także w znaczący sposób wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar NATURA 2000.

Na obszarach, na których występują stanowiska gatunków chronionych oraz cenne siedliska przyrodnicze docelowe zagospodarowanie terenów winno uwzględnić ograniczenia w celu zachowania ww stanowisk i siedlisk.; w ramach tych ograniczeń dopuszcza się pozostawienie w dotychczasowym, ekstensywnym użytkowaniu wybranych terenów.

Do najważniejszych zasad ochrony środowiska przyrodniczego na terenie gminy Łagiewniki poza obszarami prawnie chronionymi należą :

- 1) ochrona ekosystemów wodno-łąkowo-leśnych, tworzenie powiązań ekologicznych dolin rzecznych, z uwzględnieniem wymagań w zakresie ochrony przeciwpowodziowej,
- 2) zwiększanie retencji dla rolnictwa i zapewnienie ochrony przeciwpowodziowej (budowa zbiorników wodnych „Ratajno” i „Sienice”),
- 3) porządkowanie gospodarki ściekowej na terenie gminy przez budowę zbiorczych systemów odprowadzania i utylizacji ścieków obejmujących wsie: Łagiewniki, Ratajno, Przysrone, Sieniawka i Ligota Wielka, Oleszna, Młynica, Słupice i Uliczno oraz w Jażwinie i Janczowicach.
- 4) likwidacja nieszczelnych przydomowych zbiorników na nieczystości płynne,

- 5) wprowadzanie na terenie gminy racjonalnej gospodarki odpadami (segregacja, recykling odpadów),
- 6) ochrona gruntów wyższych klas bonitacyjnych (I – III) przed nieracjonalnym przeznaczaniem na cele nierolnicze,
- 7) przeciwdziałanie erozji gleb w zachodniej i południowej części gminy,
- 8) wprowadzanie zalesień oraz zadrzewień śródpolnych i przydrożnych,
- 9) promowanie alternatywnych, nieszkodliwych dla środowiska przyrodniczego źródeł energii,

4. ZASADY ZAGOSPODAROWANIA ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ.

Na terenie gminy Łagiewniki ustala się ochronę gruntów wysokich klas bonitacyjnych (I – III) poprzez wprowadzenie zakazu inwestycji o charakterze nierolniczym poza terenami wskazanymi na rysunku Studium pod rozwój takich funkcji.

Ze względu na panujące warunki glebowo-klimatyczne preferowana jest produkcja zbóż i upraw przemysłowych oraz hodowla bydła. W obrębie otuliny Słężańskiego parku Krajobrazowego należy promować rozwój gospodarstw agroturystycznych oraz stosujących proekologiczne środki i technologie produkcji rolnej.

W celu ochrony gruntów rolnych (ornych) przed postępującą erozją gleb należy ograniczać orkę do terenów o nachyleniu do 15 %. Do innych działań przeciwerozrywnych należą : przemienne stosowanie pasów użytków zielonych i gruntów orných, wykonywanie orki poziomicowej (wzdłuż stoku), wprowadzanie zadarnień i zakrzewień na podcięciach terenu i skarpach.

Na terenach użytków rolnych dopuszcza się możliwość lokalizacji inwestycji kubaturowych związanych z prowadzoną działalnością rolniczą, w tym: budynków gospodarczych, innych urządzeń i obiektów służących wyłącznie produkcji rolniczej oraz obiektów przetwórstwa rolno-spożywczego, budynków mieszkalnych w zabudowie zagrodowej (o charakterze farmerskim) jeżeli Inwestor spełni następujące warunki :

- na własny koszt doprowadzi do siedliska drogę oraz niezbędną infrastrukturę techniczną (wodociąg; zapewni utylizację ścieków bytowo-gospodarczych (dopuszcza się wyposażenie w indywidualne urządzenia oczyszczania ścieków); wykona przyłącze energetyczne wraz z niezbędnym odcinkiem sieci średniego lub niskiego napięcia; zapewni możliwość usuwania odpadów stałych na zorganizowane wysypisko odpadów komunalnych,
- zapewnieni warunki prowadzenia działalności rolniczej w sposób nie powodujący zagrożenia dla środowiska przyrodniczego (w szczególności gruntów, wód powierzchniowych i podziemnych, powietrza i zieleni); należy dążyć do ograniczenia stosowania bezściołowego systemu hodowli zwierząt.),

Lokalizacja zabudowy związanej z hodowlą zwierząt o obsadzie większej niż 60 Dużych Jednostek Przeliczeniowych w granicach Słężańskiego Parku Krajobrazowego lub obszarów NATURA 2000 dopuszczalna jest wyłącznie w przypadku stwierdzenia w procedurze oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko braku negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze oraz cenne siedliska i gatunki chronione. Wyklucza się lokalizację zabudowy zagrodowej i/lub obsługi produkcji rolnej oraz obiektów hodowlanych na obszarach występowania gatunków chronionych oraz chronionych siedlisk przyrodniczych;

Dopuszcza się zalesianie gruntów rolnych preferując:

- 1) tereny łączące istniejące kompleksy leśne, spełniające funkcje tras migracji zwierząt,
- 2) tereny wzdłuż najważniejszych działów wodnych,
- 3) tereny przylegające do cieków.

Wyklucza się przeznaczanie gruntów rolnych pod zalesienie w obszarach występowania chronionych siedlisk przyrodniczych;

Obsługę rolnictwa w zakresie usług agrotechnicznych, handlu nawozami, środkami ochrony roślin, materiałem siewnym, magazynowania produktów rolnych i przetwórstwa rolnego zapewnią istniejące obiekty i bazy lub nowe, lokalizowane w granicach terenów usługowych, przemysłowo-składowych lub mieszkaniowo-usługowych.

5. ZASADY I KIERUNKI OCHRONY ŚRODOWISKA KULTUROWEGO

Ze względu na walory kulturowe gminy Łagiewniki poprzez działania konserwatorskie należy dążyć do zachowania dziedzictwa historycznego gminy oraz do odbudowy i rewaloryzacji zabytków architektury i budownictwa.. Wszelkie obiekty i obszary uznane za zabytkowe (tj. wpisane do rejestru zabytków) oraz o walorach zabytkowych (ujęte w wojewódzkiej lub gminnej ewidencji zabytków), ich ekspozycja oraz wszystkie znaleziska, relikty archeologiczne powinny zostać objęte ochroną. Ochrona ta polega na wprowadzeniu określonych wymagań konserwatorskich obowiązujących inwestorów, czego dokonuje się poprzez objęcie ochroną w postaci konserwatorskiej strefy ochrony układów urbanistycznych lub ruralistycznych (tożsamej w ujęciu obiektu lub terenu w wojewódzkiej lub gminnej ewidencji zabytków).

W zależności od zakresu ochrony konserwatorskiej na terenie gminy Łagiewniki określone zostały następujące konserwatorskie strefy ochrony historycznych układów ruralistycznych.

1. **strefa „A”** ochrony konserwatorskiej, wyznaczona we wsiach: Łagiewniki, Oleszna, Sokolniki, w której obowiązują następujące ustalenia i uwarunkowania konserwatorskie
 - 1) należy zachować historyczny układ przestrzenny. tj. rozplanowanie dróg, ulic, placów, cieków i zbiorników wodnych, przebieg linii zabudowy, kompozycję wewnątrz urbanistycznych, kompozycję historycznej zieleni oraz poszczególne elementy tego układu np. historyczne nawierzchnie ulic, placów i chodników, bramy i ogrodzenia oraz historyczne obiekty techniczne;
 - 2) należy konserwować zachowane elementy układu przestrzennego, poszczególne obiekty o wartościach zabytkowych należy poddać restauracji i modernizacji technicznej z dostosowaniem obecnej lub projektowanej funkcji do wartości obiektu a funkcje uciążliwe i degradujące wyeliminować;
 - 3) należy dążyć do odtworzenia zniszczonych wewnątrz układu ruralistycznego;
 - 4) należy dostosować nową zabudowę do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie sytuacji, skali, bryły i jej formy architektonicznej (podziałów architektonicznych, proporcji powierzchni murów i otworów okiennych i drzwiowych, opracowania elewacji, kolorystyki, stolarki okiennej i drzwiowej) oraz nawiązywać formami współczesnymi i stosowanymi materiałami do lokalnej tradycji budowlanej;
 - 5) nowopowstająca zabudowa powinna powtarzać pierwotną linie zabudowy oraz powinna być kształtowana w oparciu o dostępne materiały ikonograficzne, w nawiązaniu do historycznej zabudowy;
 - 6) nowa zabudowa nie może dominować nad zabudową historyczną;
 - 7) należy dostosować współczesną funkcję do wartości zabytkowych zespołów budowlanych i jego poszczególnych obiektów, eliminując uciążliwe funkcje – dotyczy również wartościowych kompozycji parkowych, cieków, i zbiorników wodnych o wartościach historycznych;
 - 8) należy usunąć obiekty dysharmonizujące oraz tymczasowe, w przypadku inwestycji nowych należy preferować te z nich, które stanowią rozszerzenie lub uzupełnienie już istniejących form zainwestowania terenu, przy założeniu maksymalnego zachowania i utrwalania istniejących relacji oraz pod warunkiem, że nie kolidują one z historycznym charakterem obiektu;
 - 9) umieszczanie reklam lub tablic niezwiązanych bezpośrednio z danym obiektem i stanowiących na obiekcie lub obszarze element obcy, jest bezwzględnie zabronione; dopuszczalne jest umiejscawianie szyldów sklepów i zakładów miejscach na to wyznaczonych, we właściwej nieagresywnej formie;
 - 10) należy uporządkować wewnątrz zabudowy zabytkowych zespołów budowlanych, należy odtworzyć obiekty według projektów indywidualnych;
 - 11) nowe linie elektroenergetyczne oraz telekomunikacyjne należy realizować jako podziemne, kablone, a istniejące linie napowietrzne należy sukcesywnie kablować;

- 12) wyklucza się możliwość stosowania monolitycznych ogrodzeń betonowych i prefabrykowanych;
- 13) wszelkie zamierzenia i działania inwestycyjne oraz zagospodarowanie terenów należy poprzedzić uzyskaniem wytycznych konserwatorskich;
- 14) wszelkie zamierzenia i działania inwestycyjne związane z wykonywaniem prac ziemnych wymagają wyprzedzającego przeprowadzenia ratowniczych badań archeologicznych lub archeologiczno-architektonicznych za pozwoleniem konserwatorskim – zgodnie z wymogami przepisów odrębnych.
- 15) wszelkie zamierzenia i działania inwestycyjne oraz zagospodarowanie terenów wymagają uzyskania pozwoleń konserwatorskich zgodnie z wymogami przepisów odrębnych;
- 16) inwestor przed uzyskaniem pozwolenia na budowę winien liczyć się z koniecznością wykonania dodatkowych badań lub opracowań studialnych, archeologicznych, architektonicznych, urbanistycznych, stratygraficznych, dendrologicznych, dendrochronologicznych itp. w przypadku postawienia takich wymogów przez odpowiedni urząd ochrony zabytków – zgodnie z wymogami przepisów odrębnych.

2. strefa „B” ochrony konserwatorskiej - wyznaczona we wsiach: Jaźwina, Kuchary, Ligota Wielka, Łagiewniki, Młynica, Oleszna, Radzików, Sieniawka, Sienice, Słupice, Sokolniki, Stoszów.

- 1) należy zachować i wyeksponować elementy historycznego układu przestrzennego tj. rozplanowanie dróg, ulic i placów, przebieg linii zabudowy, kompozycję wewnątrz urbanistycznych i ruralistycznych, poszczególne obiekty oraz zespoły zabudowy o walorach historycznych, zabudowy, kompozycję historycznej zieleni;
- 2) należy zachować historyczne, kamienne nawierzchnie ulic, placów i chodników;
- 3) obiekty o wartościach zabytkowych należy poddać restauracji i modernizacji technicznej z dostosowaniem obecnej lub projektowanej funkcji do wartości obiektu;
- 4) wszelka działalność inwestycyjna winna uwzględniać istniejące związki przestrzenne i planistyczne;
- 5) obowiązują działania odtworzeniowe i rewaloryzacyjne w odniesieniu do historycznego układu przestrzennego, obiektów zabytkowych znajdujących się w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków, przyrodniczych elementów krajobrazu oraz historycznej infrastruktury technicznej i układu komunikacyjnego (z uwzględnieniem wymagań współczesnych przepisów odrębnych w zakresie parametrów sieci zaopatrzenia w wodę, odbioru ścieków, zaopatrzenia w gaz, energię elektryczną i telekomunikacji);
- 6) należy preferować inwestycje, które stanowią rozszerzenie lub uzupełnienie już istniejących form zainwestowania terenu, przy założeniu maksymalnego zachowania i utrwalania istniejących relacji oraz pod warunkiem, że nie kolidują one z historycznym charakterem obiektu i obszaru;
- 7) inwestycje związane z modernizacją, rozbudowa, przebudową istniejących obiektów wymagają uwzględnienia warunków kształtowania nowej zabudowy w obszarze strefy ochrony konserwatorskiej oraz zasad zachowania ładu przestrzennego; budynek po rozbudowie powinien tworzyć spójną kompozycję z istniejącą częścią;
- 8) nowa zabudowa winna być zharmonizowana z historyczną kompozycją przestrzenno-architektoniczną w zakresie lokalizacji, rozplanowania, skali, ukształtowania bryły, w tym: podziałów architektonicznych, proporcji powierzchni murów i otworów okiennych i drzwiowych oraz nawiązywać formami współczesnymi i stosowanymi materiałami do lokalnej tradycji budowlanej;
- 9) nowa zabudowa nie może dominować nad zabudową historyczną;
- 10) należy stosować dachy symetryczne: dwuspadowe (w tym naczółkowe), o kącie nachylenia połaci dachowych powyżej 38°, z dopuszczeniem wzbogacenia form dachu przez wprowadzenie świetlików lub lukarn;

- 11) należy stosować historyczny rodzaj pokrycia dachów dachówką w kolorze ceglastym; w obiektach historycznych, które posiadały inny rodzaj pokrycia niż ceramiczne należy stosować pokrycie historyczne właściwe dla danego obiektu;
- 12) kolorystyka obiektów winna uwzględniać historyczne walory otoczenia oraz rozwiązania kolorystyczne występujące w zabudowie historycznej danej miejscowości;
- 13) elewacje należy kształtować w nawiązaniu do rozwiązań stosowanych w budynkach historycznych o zachowanych walorach architektonicznych w zakresie podziałów, detalu, kolorystyki, użytych materiałów elewacyjnych – wymagane elewacje tynkowane lub ceglane;
- 14) ustala się zakaz stosowania elewacji z tworzyw sztucznych typu „sidding”;
- 15) należy dążyć do usunięcia elementów dysharmonizujących, nie spełniających warunków strefy ochrony konserwatorskiej oraz uniemożliwiających ekspozycje wartości obiektów zabytkowych, w uzasadnionych przypadkach dopuszcza się poddanie ich odpowiedniej przebudowie; analogicznie należy postępować z błędnymi nasadzeniami zieleni;
- 16) wyklucza się możliwość stosowania monolitycznych ogrodzeń betonowych i prefabrykowanych; forma, materiał i wysokość ogrodzeń winna nawiązywać do lokalnych, historycznych ogrodzeń stosowanych w danej miejscowości;
- 17) ustala się zakaz lokalizacji dominant architektonicznych o gabarytach kolidujących z krajobrazem kulturowym obszaru;
- 18) dopuszcza się lokalizacje silosów, zbiorników na materiały masowe na zapleczu działek, w miejscach osłoniętych zabudową, nieekspozowanych a wysokość silosów nie powinna przekraczać wysokości historycznych obiektów;
- 19) umieszczanie reklam lub tablic niezwiązanych bezpośrednio z danym obiektem i stanowiących na obiekcie lub obszarze element obcy, jest bezwzględnie zabronione; dopuszczalne jest umiejscawianie szyldów sklepów i zakładów miejscach na to wyznaczonych, we właściwej nieagresywnej formie;
- 20) nowe linie elektroenergetyczne oraz telekomunikacyjne należy realizować jako podziemne, kablowe, a istniejące linie napowietrzne należy sukcesywnie kablować;
- 21) wszelkie zamierzenia i działania inwestycyjne związane z wykonywaniem prac ziemnych wymagają wyprzedzającego przeprowadzenia ratowniczych badań archeologicznych lub archeologiczno-architektonicznych za pozwoleniem konserwatorskim – zgodnie z wymogami przepisów odrębnych.
- 22) wszelkie zamierzenia i działania inwestycyjne oraz zagospodarowanie terenów wymagają uzyskania pozwoleń konserwatorskich zgodnie z wymogami przepisów odrębnych;

3. Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego – wyznaczona we wsi Słupice.

- 1) należy zachować i wyeksponować elementy historycznego układu przestrzennego i kompozycję zieleni;
- 2) nowa zabudowa winna być zharmonizowana z historyczną kompozycją przestrzenną w zakresie rozplanowania, skali, ukształtowania bryły w tym: podziałów architektonicznych, proporcji powierzchni murów i otworów okiennych i drzwiowych, przy założeniu harmonijnego współistnienia elementów kompozycji historycznej i współczesnej oraz nawiązywać formami współczesnymi i stosowanymi materiałami do lokalnej tradycji budowlanej;
- 3) formy zainwestowania należy w maksymalnym stopniu ukierunkować na harmonijne wpisanie w otaczający krajobraz, należy wykluczyć możliwość lokalizacji obiektów wielkogabarytowych oraz inwestycji powodujących znaczne przeobrażenia krajobrazu;
- 4) umieszczanie reklam lub tablic niezwiązanych bezpośrednio z danym obiektem i stanowiących na obiekcie lub obszarze element obcy, jest bezwzględnie zabronione; dopuszczalne jest umiejscawianie szyldów sklepów i zakładów miejscach na to wyznaczonych, we właściwej nieagresywnej formie;
- 5) nowe linie elektroenergetyczne oraz telekomunikacyjne należy realizować jako podziemne, kablowe, a istniejące linie napowietrzne należy sukcesywnie kablować;

- 6) wszelkie zamierzenia i działania inwestycyjne oraz zagospodarowanie terenów wymagają uzyskania pozwoleń konserwatorskich zgodnie z wymogami przepisów odrębnych.
- 4. Strefa „E” ochrony ekspozycji układów zabytkowych** - wyznaczona we wsi Sokolniki. Strefa ta stanowi zabezpieczenie właściwego eksponowania zespołów lub obiektów zabytkowych o szczególnych wartościach krajobrazowych.
- 1) formy zainwestowania należy w maksymalnym stopniu ukierunkować na harmonijne wpisanie w otaczający krajobraz, należy wykluczyć możliwość lokalizacji obiektów wielkogabarytowych oraz inwestycji powodujących znaczne przeobrażenia krajobrazu;
 - 2) ustala się zakaz lokalizacji dominant architektonicznych o gabarytach kolidujących z krajobrazem kulturowym obszaru;
 - 3) nowa zabudowa nie może dominować nad zabudową historyczną;
 - 4) wysokość budynków należy ograniczyć do maksymalnie 10 m.;
 - 5) nowe linie elektroenergetyczne oraz telekomunikacyjne należy realizować jako podziemne, kablowe, a istniejące linie napowietrzne należy sukcesywnie kablować;
 - 6) wszelkie zamierzenia i działania inwestycyjne oraz zagospodarowanie terenów wymagają uzyskania pozwoleń konserwatorskich zgodnie z wymogami przepisów odrębnych.
- 5. Dla obiektów, zespołów lub obszarów wpisanych do rejestru zabytków** (wykaz w części: I . UWARUNKOWANIA ROZWOJU rozdz. 3) niezależnie od ustaleń wynikających z położenia w zasięgu granic stref ochrony konserwatorskiej, obowiązują następujące ustalenia:
- 1) obowiązuje bezwzględny priorytet wymagań i ustaleń konserwatorskich nad względami wynikającymi z działalności inwestycyjnej;
 - 2) wszelkie zamierzenia i działania inwestycyjne oraz zagospodarowanie terenów wymagają uzyskania pozwoleń konserwatorskich zgodnie z wymogami przepisów odrębnych.
- 6. Dla obiektów budowlanych ujętych w wojewódzkiej lub gminnej ewidencji zabytków** (wykaz w części: I . UWARUNKOWANIA ROZWOJU rozdz. 3), niezależnie od ustaleń wynikających z położenia w zasięgu granic stref ochrony konserwatorskiej, obowiązują następujące ustalenia:
- 1) należy zachować bryłę, kształt i geometrie dachu oraz zastosowane tradycyjne materiały budowlane;
 - 2) należy utrzymać, a w przypadku zniszczenia odtworzyć historyczny detal architektoniczny;
 - 3) należy zachować kształt, rozmiary i rozmieszczenie otworów okiennych zgodnie z historycznym wizerunkiem budynku; należy utrzymać lub odtworzyć historyczną stolarkę okien i drzwi;
 - 4) w przypadku konieczności przebicia nowych otworów okiennych należy je zharmonizować z zabytkową elewacją budynku;
 - 5) należy stosować kolorystykę i materiały nawiązujące do tradycyjnych lokalnych rozwiązań, w tym ceramiczne, tynkowe p[okrycie ścian zewnętrznych;
 - 6) ustala się zakaz stosowania elewacji z tworzyw sztucznych typu „sidding”;
 - 7) należy stosować historyczny rodzaj pokrycia dachów dachówką w kolorze ceglastym; w obiektach, które posiadały inny rodzaj pokrycia niż ceramiczne należy stosować pokrycie historyczne właściwe dla danego obiektu;
 - 8) elementy elewacyjne instalacji technicznych należy montować z uwzględnieniem wartości zabytkowych obiektu;
 - 9) wszelkie zamierzenia i działania inwestycyjne przy obiektach zabytkowych należy poprzedzić uzyskaniem wytycznych konserwatorskich;
 - 10) wszelkie zamierzenia i działania inwestycyjne przy obiektach zabytkowych wymagają uzyskania pozwoleń konserwatorskich zgodnie z wymogami przepisów odrębnych;

7. Dla zabytkowych zespołów kościelnych, niezależnie od ustaleń wynikających z położenia w zasięgu granic stref ochrony konserwatorskiej, określa się dodatkowo następujące ustalenia:
 - 1) obowiązuje bezwzględny priorytet wymagań i ustaleń konserwatorskich nad względami wynikającymi z działalności inwestycyjnej;
 - 2) nowe inwestycje dopuszcza się wyłącznie jako uzupełnienie już istniejącej formy zainwestowania terenu, przy założeniu maksymalnego zachowania i utrwalenia historycznych relacji oraz pod warunkiem, iż nie kolidują one z historycznym charakterem założenia;
6. Dla zespołów pałacowo-folwarcznych, dworskich i folwarcznych, razem z parkami, niezależnie od ustaleń wynikających z położenia w zasięgu granic stref ochrony konserwatorskiej, określa się dodatkowo następujące ustalenia:
 - 1) obowiązuje bezwzględny priorytet wymagań i ustaleń konserwatorskich nad względami wynikającymi z działalności inwestycyjnej;
 - 2) ustala się zakaz wprowadzania przegrodzeń (ogrodzeń, nasadzeń żywopłotów itp.) dzielących optycznie zespół zabudowy historycznej;
 - 3) należy dążyć do odtworzenia zniszczonych elementów zespołu zabudowy historycznej;
 - 4) nowe inwestycje dopuszcza się wyłącznie jako rozszerzenie i uzupełnienie istniejących form zainwestowania terenu, przy założeniu maksymalnego zachowania i utrwalenia istniejących relacji oraz pod warunkiem, iż nie kolidują one z historycznym charakterem założenia;
 - 5) rewaloryzacja parków (odtworzenie dróg i ścieżek, nowe nasadzenia, elementy malej architektury) może odbywać się za pozwoleniem konserwatorskim na podstawie opracowanego projektu rewaloryzacji.
7. Dla historycznych cmentarzy, powstałych przed 1945 r., niezależnie od ustaleń wynikających z położenia w zasięgu granic stref ochrony konserwatorskiej, określa się dodatkowo następujące ustalenia:
 - 1) cmentarze nie użytkowane i zamknięte należy zachować jako tereny zielone, pocmentarne;
 - 2) teren cmentarza historycznego należy zaznaczyć przez ogrodzenie go w sposób trwały murem, ogrodzeniem metalowym lub żywopłotem;
 - 3) na cmentarzach zamkniętych należy zabezpieczyć przed dewastacją zachowane nagrobki, ewentualnie utworzyć dla nich lapidaria lub zachować w inny sposób uzgodniony z właściwym konserwatorem zabytków;
 - 4) należy uwzględnić możliwość wprowadzenia ograniczeń zabudowy na terenach przylegających do historycznych cmentarzy.
8. Dla historycznych urządzeń technicznych oraz dzieł inżynierskich (lub ich zespołów), niezależnie od ustaleń wynikających z położenia w zasięgu granic stref ochrony konserwatorskiej, określa się dodatkowo następujące ustalenia:
 - 1) należy zachować ww urządzenia i obiekty wraz z najbliższym otoczeniem;
 - 2) wszelkie zamierzenia i działania inwestycyjne na ww urządzeniach i obiektach wraz z najbliższym otoczeniem wymagają uzyskania pozwoleń konserwatorskich zgodnie z wymogami przepisów odrębnych.
9. Dla zabytkowych układów zieleni, w tym w szczególności dla: założeń zieleni komponowanej (parki, ogrody, skwery i zieleńce ukształtowane przez człowieka), cmentarzy powstałych przed 1945 r., szpalerów, alej oraz pojedynczych drzew pomnikowych, niezależnie od ustaleń wynikających z położenia w zasięgu granic stref ochrony konserwatorskiej, określa się dodatkowo następujące ustalenia:
 - 1) należy dążyć do ich zachowania lub scalenia w granicach historycznych;
 - 2) należy zachować ich funkcje zieleni, z dopuszczeniem rekreacji;

- 3) założenia należy uporządkować, wskazana jest ich rewaloryzacja;
- 4) w przypadku szpalerów drzew i alei należy sukcesywnie usuwać chore drzewa i uzupełniać nasadzeniami właściwych gatunków;
- 5) rewaloryzacja zabytkowych układów zieleni może odbywać się za pozwoleniem konserwatorskim na podstawie opracowanego projektu rewaloryzacji.
- 6) wszelkie zamierzenia i działania inwestycyjne wymagają uzyskania pozwoleń konserwatorskich zgodnie z wymogami przepisów odrębnych.

10. strefa obserwacji archeologicznej „OW”, wyznaczona dla wsi o metryce średniowiecznej, potwierdzonej historycznie. Określono ją dla wsi: Janczowice, Jaźwina, Ligota Wielka, Łagiewniki, Młynica, Oleszna, Przystronie, Radzików, Słupice, Sieniawka, Sienice, Sokolniki, Stoszków, Trzebnic - wszelkie zamierzenia i działania inwestycyjne związane z wykonywaniem prac ziemnych wymagają uzyskania pozwoleń konserwatorskich zgodnie z wymogami przepisów odrębnych;

11. strefa „W” ochrony archeologicznej dla stanowisk archeologicznych o własnej formie terenowej (grodzisk), wyznaczona dla stanowisk zlokalizowanych we wsi Jaźwina (7/7/86-25, 8/8/86-25), Stoszków (1/19/87-26) i Sieniawka (bez numeru).

- 1) obowiązuje bezwzględny priorytet wymagań i ustaleń konserwatorskich nad względami wynikającymi z działalności inwestycyjnej;
- 2) nowe zagospodarowanie dopuszcza się wyłącznie jako uzupełnienie już istniejącej formy zainwestowania terenu, przy założeniu maksymalnego zachowania i utrwalania historycznych relacji oraz pod warunkiem, że nie koliduje ono z historycznym charakterem założenia;
- 3) wszelkie zamierzenia i działania inwestycyjne wymagają uzyskania pozwoleń konserwatorskich zgodnie z wymogami przepisów odrębnych.

12. strefa ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych (wykaz w części: I . UWARUNKOWANIA ROZWOJU rozdz. 3) wraz z ich bezpośrednim otoczeniem:

- 1) wszelkie zamierzenia i działania inwestycyjne związane z pracami ziemnymi oraz zalesianie terenu wymagają uzyskania pozwoleń konserwatorskich zgodnie z wymogami przepisów odrębnych;
- 2) wykaz oznaczonych na rysunku studium oraz znajdujących się w tekście studium stanowisk archeologicznych podlega sukcesywnej weryfikacji i uzupełnianiu; wpis, zmiana zasięgu lub skreślenie z wykazu stanowisk archeologicznych powoduje odpowiednio zastosowanie lub odstąpienie od zasad określonych w niniejszym studium.

Racjonalne gospodarowanie materialnymi zasobami środowiska kulturowego na terenie gminy Łagiewniki winno kierować się następującymi zasadami :

- Dawne zespoły pałacowo-folwa-+rczno-parkowe opuszczone lub użytkowane w sposób niepravidłowy należy adaptować do funkcji niekolidujących z ich pierwotnym przeznaczeniem np. na cele mieszkaniowe rezydencjonalne, usługowe (hotelowe, rekreacyjne, kulturalne, ochrony zdrowia i opieki społecznej),
- Należy wykorzystywać i eksponować w adaptowanych lub projektowanych układach przestrzennych dominanty architektoniczne i krajobrazowe, a także dążyć do odtwarzania dominant zniszczonych,
- Należy przeciwdziałać parcelacji założeń pałacowo-folwarczno-parkowych oraz nie dopuszczać (w miarę możliwości) do oddzielania ich od związanego z nimi areálu gruntów, ogrodów oraz terenów zieleni kształtowanej (parków, alei, szpalerów),
- Należy preferować w adaptowanej lub noworealizowanej zabudowie tradycyjne w tym regionie formy architektoniczne, stosowane zdobnictwo, kształty i pokrycie dachów, podziały otworów okiennych oraz miejscowe materiały budowlane (cegła, kamień, drewno).

6. ZASADY I KIERUNKI ROZWOJU UKŁADU KOMUNIKACYJNEGO

1. Komunikacja drogowa.

Do najważniejszych zadań w okresie kierunkowym na terenie gminy Łagiewniki zaliczyć należy :

- budowę obejścia drogowego wsi Łagiewniki i Radzików na drodze krajowej nr 8 – o parametrach drogi głównej przyspieszonej GP 2/2 (docelowo o przekroju dwujezdniowym, prędkość projektowa $V_p = 100$ km/h).

Obsługa terenów przyległych do trasy winna następować przez skrzyżowania główne : z drogą wojewódzką i drogami powiatowymi. Bezpośredni dostęp do drogi z terenów przylegających będzie ograniczony (z wyjątkiem obiektów obsługi podróży na warunkach uzgodnionych z zarządcą drogi), obsługę terenów należy zorganizować w oparciu o drogi równoległe włączone do układu lokalnego, a za jego pośrednictwem przez skrzyżowania główne do drogi krajowej nr 8.

Postuluje się ustanowienie strefy ograniczonego użytkowania od drogi krajowej nr 8 (dla nowej zabudowy, poza terenem zabudowanym) w strefie :

- 50 m. dla jednokondygnacyjnej zabudowy mieszkaniowej,
- 70 m. dla wielokondygnacyjnej zabudowy mieszkaniowej.

- modernizacja istniejącej drogi krajowej nr 8 w celu zwiększenia jej przepustowości oraz dla zapewnienia bezpieczeństwa ruchu (poszerzanie i utwardzanie poboczy, budowa wydzielonych chodników dla ruchu pieszego i rowerowego na terenach zabudowanych, budowa dodatkowych pasów ruchu na odcinkach o ograniczonej widoczności).

Na istniejącym odcinku drogi krajowej nr 8 przebiegającym przez tereny zabudowane należy zapewnić możliwość osiągnięcia parametrów drogi głównej G 1/2. Istniejący odcinek drogi wojewódzkiej nr 384, z którego obwodnica wsi Sieniawka przejmie ruch może mieć zmniejszone parametry do klasy drogi zbiorczej Z.

- budowę obejścia drogowego wsi Sieniawka - na drodze wojewódzkiej nr 384 – o parametrach drogi głównej G 1/2
- modernizacja drogi wojewódzkiej nr 384 polegająca na utwardzaniu poboczy, korekcie geometrii zakrętów, budowie pasów dla wolnych pojazdów przed wzniesieniami lub w miejscach o ograniczonej widoczności – do osiągnięcia parametrów drogi głównej G 1/2,
- modernizacja drogi powiatowej nr 2878D ze szczególnym uwzględnieniem przejazdu przez Jażwinę.

Pozostałe drogi powiatowe, o funkcjach i parametrach dróg zbiorczych i lokalnych (Z 1/2 i L 1/2) wymagają działań modernizacyjnych w miarę możliwości finansowych ich zarządcy. Do szczególnie istotnych zadań w tym zakresie należy podnoszenie parametrów dróg do odpowiednich klas technicznych przez poszerzanie jezdni, utwardzanie poboczy, korekty geometrii zakrętów.

Szczególnego znaczenia nabiera droga powiatowa nr 2878D Sieniawka – Jażwina. Stanowi ona dogodny skrót dla pojazdów jadących bezpośrednio w kierunku Świdnicy, a w okresie zimowym jest nagminnie wykorzystywana przez kierowców pojazdów ciężarowych unikających niebezpiecznych podjazdów w obrębie wzgórz Krzyżowych. Droga ta wymaga modernizacji oraz wykonania poprawy warunków przejazdu przez Jażwinę (w rejonie zakrętu przy kościele). Budowa obejścia drogowego całej wsi Jażwina ze względu na ukształtowanie terenu i istniejące zagospodarowanie jest zadaniem trudnym i kosztownym.

Drogi gminne o parametrach dróg lokalnych i dojazdowych (L 1/2 i D 1/2) łączące poszczególne miejscowości wymagają bieżącej konserwacji oraz w miarę możliwości działań modernizacyjnych.

Linie rozgraniczające istniejących i projektowanych odcinków dróg publicznych winny osiągać co najmniej minimalne szerokości określone w obowiązujących przepisach ustawy o drogach publicznych, wynikające z ich docelowych funkcji :

droga krajowa nr 8, Wrocław-Kudowa, główna klasy G 1/2 (jedna jezdnia x dwa pasy ruchu) :

- ◆ na terenach zabudowy = 25 m.,
- ◆ poza terenami zabudowy = 25 m.,

obejście drogowe wsi Łagiewniki na drodze krajowej nr 8, główna ruchu przyspieszonego klasy GP 2/2 (dwie jezdnie po dwa pasy ruchu) :

- ◆ na terenach zabudowy = 30 m.,
- ◆ poza terenami zabudowy = 25 m.,

droga krajowa nr 39, Łagiewniki-Strzelin-Owczary-Brzeg-Namysłów-Kępno, główna klasy G 1/2 (jedna jezdnia x dwa pasy ruchu) :

- ◆ na terenach zabudowy = 10 m.,
- ◆ poza terenami zabudowy = 25 m.,

obejście drogowe wsi Łagiewniki na drodze krajowej nr 39, główna klasy G 1/2 (jedna jezdnia x dwa pasy ruchu) :

- ◆ na terenach zabudowy = 10 m.,
- ◆ poza terenami zabudowy = 25 m.,

droga wojewódzka nr 384, Łagiewniki-Dzierżoniów, główna klasy G 1/2 (jedna jezdnia x dwa pasy ruchu) :

- ◆ na terenach istniejącej zabudowy = 8 m.,
- ◆ poza terenami zabudowy = 20 m.,

droga powiatowa, Sieniawka-Jażwina (kierunek Świdnica) zbiorcza klasy Z 1/2 (jedna jezdnia x dwa pasy ruchu) :

- ◆ na terenach zabudowy = 8 m.,
- ◆ poza terenami zabudowy = 20 m.,

drogi powiatowe, lokalne klasy L 1/2 (jedna jezdnia x dwa pasy ruchu) :

- ◆ na terenach zabudowy = 8 m.,
- ◆ poza terenami zabudowy = 20 m.,

drogi gminne, lokalne klasy L 1/2 (jedna jezdnia x dwa pasy ruchu) :

- ◆ na terenach zabudowy = 6 m.,
- ◆ poza terenami zabudowy = 15 m.,

drogi gminne, dojazdowe klasy D 1/2 (jedna jezdnia x dwa pasy ruchu) :

- ◆ na terenach zabudowy = 6 m.,
- ◆ poza terenami zabudowy = 15 m.,

W szczególnych przypadkach, zwłaszcza wśród istniejącego zainwestowania na terenie wsi gminy Łagiewniki oraz w miejscach o trudnych warunkach terenowych, dopuszcza się zmniejszanie minimalnych szerokości linii rozgraniczających dróg po przeanalizowaniu możliwości realizacji poszczególnych elementów zagospodarowania związanego z funkcją drogi oraz z projektowanymi urządzeniami infrastruktury technicznej, warunków etapowego i docelowego odwodnienia drogi, sposobu rozwiązań wysokościowych, wpływu istniejącego wartościowego zadrzewienia oraz po określeniu podstawowych uwarunkowań hydrogeologicznych i geotechnicznych (np. nośności gruntów). Przebieg oznaczonych na rysunku pt. KIERUNKI ROZWOJU projektowanych odcinków dróg publicznych jest orientacyjny, do doprecyzowania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub na etapie decyzji lokalizacyjnych, wydawanych zgodnie z przepisami odrębnymi.

2. Obsługa komunikacji.

Oprócz istniejących obecnie obiektów podstawowej obsługi komunikacji na terenie gminy (stacja benzynowa we wsi Łagiewniki) przewiduje się zorganizowanie miejsc obsługi podróżnych (MOP) na głównych trasach komunikacyjnych na terenie gminy.

Na drodze nr 8 miejsca takie (odpowiadające kategorii MOP II według przepisów ustawy o drogach publicznych) wyznacza się w Trzebniku, Łagiewnikach (na odcinku projektowanej obwodnicy) i Przystroniu (z możliwością budowy stacji paliw - szczególnie na kierunku do Wrocławia).

Na drodze wojewódzkiej nr 384 na terenie leśnym w obrębie Wzgórz Krzyżowych wyznacza się lokalizację leśnego parkingu z podstawową obsługą, odpowiadającego kategorii MOP I według przepisów ustawy o drogach publicznych.

3. Komunikacja kolejowa.

Linia kolejowa nr 319 Strzelin – Kondratowice – Łagiewniki, obecnie zawieszona, pomimo znaczącego stopnia dewastacji, może być przeznaczona do ruchu komercyjnego, wobec czego należy traktować ją jako linię czynną. Docelowo linia ta może służyć do sezonowych przejazdów kolejowych o charakterze turystycznym lub do transportu urobku z kopalni granitu na terenie sąsiadującej gminy Kondratowice (złóże Górka Sobocka).

W odniesieniu do zawieszonych linii kolejowych występujących na terenie gminy Łagiewniki (które należy traktować jako linie czynne) należy stosować przepisy szczególne prawa budowlanego, ustawy o ochronie i kształtowaniu środowiska przyrodniczego wraz z przepisami wykonawczymi oraz przepisów dotyczących zagospodarowania terenów położonych przy liniach kolejowych. Ze względu na potencjalne uciążliwości w zakresie hałasu, wstrząsów i wibracji, pylenia, zagrożenia pożarowego lub możliwości skażenia w przypadku rozszczelnienia taboru, wzdłuż linii kolejowej możliwe jest powstanie warunków do ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania, po sporządzeniu oceny oddziaływania na środowisko. Inwestycje lokalizowane w bezpośrednim sąsiedztwie czynnej linii kolejowej wymagają uzyskania opinii Dyrekcji Okręgu Infrastruktury Kolejowej.

W opracowywanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, w granicach których znajdują się tereny kolejowe należy :

- wydzielić funkcję linii kolejowej – jako drogi transportu kolejowego,
- wydzielić towarzyszącą funkcję usługowo-warsztatowo-składową oraz mieszkaniową, jako podstawę do dokonywania podziałów geodezyjnych w celu wyodrębnienia poszczególnych składników mienia.

Przewiduje się zachowanie istniejących na terenie gminy linii kolejowych. Mogą one być okresowo użytkowane dla przewozów towarowych lub turystyczno-pasażerskich (w tym przypadku konieczne jest współdziałanie zarządcy linii kolejowej z lokalnym samorządem powiatowym lub gminnym).

4. Ścieżki rowerowe.

Z uwagi na walory przyrodnicze i krajoznawcze gminy Łagiewniki oraz usytuowanie w regionie o interesujących walorach turystyczno-przyrodniczych, a także w celu usprawnienia i zabezpieczenia ruchu lokalnego między poszczególnymi miejscowościami proponuje się realizację ścieżek rowerowych biegnących wzdłuż dróg oraz przez tereny rolno-leśne, drogami gruntowymi. Wzdłuż dróg o największym natężeniu ruchu, szczególnie wzdłuż drogi krajowej nr 8, ścieżki rowerowe należy oddzielić od pasów ruchu pasem zieleni.

Przebiegi proponowanych ścieżek i tras rowerowych oznaczono na rysunku studium. Ścieżki te wraz ze ścieżkami wytyczonymi w gminach sąsiednich pozwolą na stworzenie podstaw do aktywizacji turystyki rowerowej wokół Masywu Ślęży, ułatwiając poznanie tych atrakcyjnych okolic.

7. ZASADY I KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ.

Ustalenia studium nie określają rozwiązań technicznych elementów systemów inżynierskich wyposażenia gminy. Podejmowane w tym zakresie inwestycje należy poprzedzić specjalistycznymi branżowymi dokumentacjami technicznymi, dla których ustalenia studium należy traktować jako warunki wyjściowe .

1. Zaopatrzenie w wodę

W najbliższych latach przewiduje się dokończenie pełnego zwodociągowania gminy Łagiewniki, do ostatnich inwestycji należy budowa wodociągu z miejscowości Słupice do Uliczna.

Na obszarach wyposażonych obecnie w istniejącą sieć wodociągową zakłada rozbudowę sieci wodociągowej rozdzielczej w miarę rozwoju zabudowy mieszkaniowej, usługowej i przemysłowej. Planowana sieć wodociągowa włączona będzie w istniejący układ sieci z dostosowaniem jej przebiegu do istniejącego i projektowanego układu komunikacyjnego oraz istniejącej i planowanej zabudowy. Przewiduje się wykorzystanie ujęć wody w Stoszowie dla zaopatrzenia w wodę miejscowości położonych w zachodniej części gminy Łagiewniki.

Docelowo należy przyjąć spięcie sieci wodociągowych na terenie gminy w układy pierścieniowe zapewniające możliwość kontynuacji dostaw wody w przypadkach koniecznych wyłączeń w stanach awaryjnych.

2. Gospodarka ściekowa.

Kanalizacja sanitarna.

Docelowo przewiduje się stopniowe kanalizowanie gminy Łagiewniki. Aktualnie we wsi Łagiewniki trwa rozbudowa sieci kanalizacyjnej. Zakłada się, że we wsiach Ratajno, Przystronie, Sieniawka i Ligota Wielka w pierwszej kolejności zostaną wybudowane lokalne sieci kanalizacyjne systemu grawitacyjno-tłocznego. Do najważniejszych zadań wynikających z konieczności ochrony środowiska na obszarach chronionych jest budowa kanalizacji sanitarnej we wsiach położonych w granicach otuliny Ślęzańskiego Parku Krajobrazowego tj. we wsiach Oleszna, Młynica, Słupice i Uliczno oraz w Jaźwinie i Janczowicach. Ścieki z w/w miejscowości będą odprowadzane poprzez system kanałów zbiorczych (kolektorów) do istniejącej oczyszczalni we wsi Łagiewniki.

W pozostałych miejscowościach oraz w przysiółkach gospodarka ściekowa oparta będzie na indywidualnych rozwiązaniach (szczelne zbiorniki na nieczystości płynne, indywidualne oczyszczalnie ścieków w pełni spełniające wymagania przepisów szczególnych w zakresie stopnia oczyszczania ścieków lokalizowane na terenach o odpowiednich warunkach gruntowo-wodnych).

Kanalizacja deszczowa.

Przewiduje się konieczność rozbudowy kanalizacji deszczowej na terenach projektowanej zabudowy z włączeniem jej do istniejących kanałów lub do odbiorników wód opadowych. Odbiornikami wód opadowych, odprowadzanych grawitacyjnie systemem kanałów będą istniejące rowy melioracyjne, które winny być uporządkowane i odbudowane poprzez wykonanie odpowiedniego spadku rowu, trapezowego przekroju poprzecznego, pogłębienia istniejącego dna oraz ubezpieczenia rowu. Wlot wód deszczowych do kanałów następować będą poprzez wpusty uliczne z osadnikami. Wyloty do rowów zakończone zostaną natomiast komorami wylotowymi, zabezpieczonymi kratami.

3. Gospodarka odpadami.

Zgodnie z opracowanym w 2009 r. Planem Gospodarki Odpadami dla gminy Łagiewniki na lata 2010 – 2014 głównym celem gminy Łagiewniki na najbliższe 4 lata staje się wykonanie na obszarze dotychczasowego składowiska w rejonie wsi Przystronie kompleksowej instalacji do zagospodarowania odpadów komunalnych ze strefą zbierania, odzysku i unieszkodliwiania. Inicjatywa ta zainteresowane są również sąsiednie gminy Jordanów Śląski (powiat wrocławski) oraz Kondratowice (powiat strzeliński).

Zakłada się, że odpady komunalne będą wywożone na obecnie eksploatowane wysypisko, w rejonie wsi Przystronie. Wysypisko to posiada podstawowe zabezpieczenia techniczne i jest przystosowane do właściwej gospodarki odpadami uwzględniającymi wymogi ochrony środowiska. Należy prowadzić okresowy monitoring oddziaływania wysypiska na środowisko przyrodnicze, w przypadku stwierdzenia negatywnych skutków funkcjonowania wysypiska (w zakresie zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych oraz powietrza) należy podjąć działania w celu zastosowania odpowiednich rozwiązań organizacyjno-technologicznych lub ustanowienia strefy ograniczonego użytkowania.

Prawidłowa gospodarka odpadami na terenie gminy Łagiewniki winna polegać na zorganizowanej zbiórce w odpowiednich pojemnikach i kontenerach odpadów domowych i gospodarczych z terenów zabudowy wiejskiej, wyodrębnieniu surowców wtórnych, zorganizowanym transporcie, segregacji, składowaniu oraz zagęszczaniu. Istotne jest zwrócenie uwagi na wstępne sortowanie odpadów w miejscu ustawienia pojemników. W tym celu należy zapewnić w każdej miejscowości miejsce na ustawienie odpowiednich pojemników i zapewnić ich stały odbiór przez specjalistyczny podmiot.

Docelowo jako rozwiązanie alternatywne, którego realizacja wymaga koordynacji na szczeblu co najmniej powiatu, można przyjąć wspólne (powiat lub związek gmin) zagospodarowanie odpadów w jednym zakładzie utylizacyjnym.

4. Zaopatrzenie w gaz.

Przez obszar gminy Łagiewniki przebiega obecnie gazociąg przesyłowy wysokiego ciśnienia relacji Wrocław Ołtaszyn – Ząbkowice-Kudowa o średnicy nominalnej DN 300 oraz ciśnieniu nominalnym PN 6,3MPa. Gazociąg ten przebiega głównie przez tereny użytkowane rolniczo, niemniej w rejonie wsi Łagiewniki zbliża się do terenów już zabudowanych oraz przewidywanych do zabudowy.

W związku z możliwością zbliżenia planowanej zabudowy do gazociągu należy zachować strefy **ochronne kontrolowane** wyznaczone przez:

- 1) odległości podstawowe od gazociągu o średnicy \leq DN300 PN 6,3MPa (odcinek gazociągu 4536-4537 zbliżający się do wsi Łagiewniki):
 - a) zespoły wiejskich budynków mieszkalnych o zwartej zabudowie – min 25 m od linii zwartej zabudowy,
 - b) budynki użyteczności publicznej – min 35 od granicy terenu,
 - c) budynki mieszkalne jednorodzinne i wielorodzinne – min 20 km od rzutu budynku,
 - d) wolnostojące budynki niemieszkalne – min. 15 m od rzutu budynku,
 - e) zakłady przemysłowe – min 25 m od granicy terenu,
 - f) parkingi – min 20 m od granicy terenu.
- 2) Odległości podstawowe zredukowane od gazociągu o średnicy \leq DN300 PN 6,3MPa (odcinek gazociągu 4537-4538 na południe od wsi Łagiewniki): min 17,5 m.

W strefach **ochronnych kontrolowanych** sieci gazowej wysokiego ciśnienia należy uwzględnić następujące warunki:

- a) strefy **ochronne kontrolowane** stanowią obszary, w których operator sieci gazowej jest uprawniony do zapobiegania działalności mogącej mieć negatywny wpływ na jej trwałość i prawidłową eksploatację,
- b) ustala się obowiązek uzgadniania z operatorem sieci gazowej lokalizacji obiektów w granicach strefy **ochronnej kontrolowanej**.

Odległości i wymagania dla gazociągów budowanych w obrębie dróg, linii kolejowych oraz napowietrznych linii wysokiego napięcia i kabli energetycznych oraz innych obiektów budowlanych określają odrębne przepisy.

Przyjmuje się, że w przyszłości będzie możliwa gazyfikacja wsi Łagiewniki i Oleszna gazem GZ – 50 wg PN-87/C-96001 w oparciu o koncepcję gazyfikacji opracowaną przez BPG „Gazoprojekt” Wrocław .

Według w/w koncepcji przewiduje się wybudowanie sieci rozdzielczej średniego ciśnienia we wsi Łagiewniki i Oleszna, zasilanej ze stacji redukcyjno – pomiarowej I° 6,3/0,4 MPa o przepustowości 2000 nm³/h, która będzie zlokalizowana we wschodniej części wsi Łagiewniki. Gaz doprowadzany byłby do wspomnianej stacji z projektowanego gazociągu wysokiego ciśnienia DN100 , który byłby podłączony do istniejącego gazociągu wysokiego ciśnienia DN 300, Pn 6,3 MPa, relacji Wrocław Ołtaszyn – Ząbkowice - Kudowa.

Rozprowadzenie gazu planuje się przy pomocy gazociągów średniego ciśnienia wykonanych z rur polietylenowych. W terenie zabudowanym gazociągi będą układane w pasie drogowym w poboczach i pasach zieleni.

Docelowo gazyfikacja gminy Łagiewniki nastąpił w II etapach :

- a) w I etapie - gazyfikacja wsi położonych w sąsiedztwie gazociągu wysokiego ciśnienia tj. Łagiewnik, Trzebnika, Radzikowa, Sokolnik, Olesznej, Sienic, Przyszronia,
- b) w II etapie - pozostałe wsie gminy.

Gazyfikacja pozostałych wsi na terenie gminy będzie wymagała przeprowadzenia szczegółowych analiz ekonomicznych dotyczących opłacalności inwestycji.

5. Zaopatrzenie w energię elektryczną .

Przez teren gminy Łagiewniki przebiega obecnie napowietrzna linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 kV. W celu poprawy warunków zasilania gminy przewiduje się budowę odcinka linii 110 kV wraz z budową stacji energetycznej (GPZ) 110/20 kV we wsi Łagiewniki.

Przesyłanie energii elektrycznej odbywać się będzie liniami napowietrznymi lub kablowymi średniego i niskiego napięcia.

Rozbudowa bądź modernizacja istniejącej sieci elektroenergetycznej wraz ze stacjami transformatorowymi będzie wynikała z potrzeb energetycznych nowych odbiorców .

6. Telekomunikacja.

Rozwój sieci telekomunikacyjnej będzie wynikał z kolejności rozbudowy obszarów planowanej zabudowy mieszkaniowej i usług na terenie gminy Łagiewniki .

Na obszarze objętym istniejącymi przez istniejącą sieć kablową, podłączenia nowych abonentów zostaną wykonane z lokalnej sieci rozdzielczej . Dopuszcza się również rozwój bezprzewodowej łączności i telekomunikacji, w tym bezprzewodowego dostępu do internetu.

7. Gospodarka cieplna.

Głównym źródłem ciepła dla mieszkańców gminy pozostaną nadal lokalne lub indywidualne kotłownie, przy czym przewiduje się w przyszłości stopniową wymianę kotłowni zasilanych paliwem stałym na bardziej ekologiczne i wydajne kotłownie olejowe, gazowe (gaz płynny) lub zasilane energią elektryczną. Alternatywnym rozwiązaniem są niekonwencjonalne, odnawialne źródła energii np. instalacje solarne, pompy ciepła lub indywidualne, przydomowe elektrownie wiatrowe.

Tempo tego procesu uzależnione będzie od warunków ekonomicznych czyli opłacalności inwestycji (cena alternatywnego węgla lub koksu, koszty modernizacji kotłowni, zasobność społeczeństwa, możliwości kredytowania przez Państwo lub banki inwestycji w ramach propagowania działań proekologicznych).

Docelowo nie przewiduje się realizacji scentralizowanego systemu zaopatrzenia w energię cieplną.

8. Odnawialne źródła energii.

Odnawialne źródła energii stanowią alternatywę dla tradycyjnych pierwotnych nieodnawialnych nośników energii (paliw kopalnych). Ich zasoby uzupełniają się w naturalnych procesach, co praktycznie pozwala traktować je jako niewyczerpalne. Ponadto pozyskiwanie energii z tych źródeł jest, w porównaniu do źródeł tradycyjnych (kopalnych), bardziej przyjazne środowisku naturalnemu.

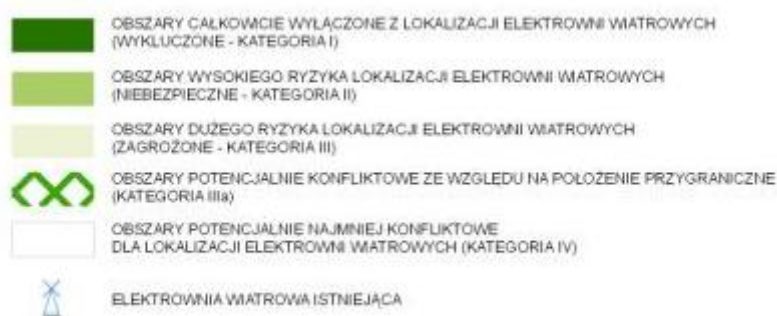
Wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii w znacznym stopniu zmniejsza szkodliwe oddziaływanie energetyki na środowisko naturalne, głównie poprzez ograniczenie emisji szkodliwych substancji, zwłaszcza gazów cieplarnianych.

Założenia do rozwoju energetyki odnawialnej określone w dokumencie rządowym zatytułowanym „Strategia rozwoju energetyki odnawialnej” (przyjętym przez Sejm w dniu 23 sierpnia 2001r.) oraz w dokumentach: „Polityka energetyczna Polski do roku 2030” (przyjętym przez Radę Ministrów w dniu 10 listopada 2009r.) i w „Programie dla elektroenergetyki” (przyjętym przez Radę Ministrów w dniu 28 marca 2006r.) przyjęły, że celem strategicznym polityki państwa jest zwiększanie wykorzystania zasobów energii odnawialnej, tak aby udział tej energii w finalnym zużyciu energii brutto osiągnął w 2020r. 15%.

W opracowaniu pt. „Aktualizacja Studium przestrzennych uwarunkowań rozwoju energetyki wiatrowej w województwie dolnośląskim 2011” (Wojewódzkie Biuro Urbanistyczne, Wrocław 2011), przyjętym uchwałą nr 2082/IV/12 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 3 kwietnia 2012 r., obszar Gminy Łagiewniki znajduje się w większości w granicach obszarów wysokiego ryzyka lokalizacji elektrowni wiatrowych (kategoria II). Są to w szczególności:

- obszary ważne dla ptaków,
- obszary szczególnie cenne dla nietoperzy,
- strefy zintegrowanej ochrony walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych (wyznaczona w projekcie PZPWD) obejmująca – oprócz parków narodowych, rezerwatów przyrody i parków kulturowych wchodzących w skład kategorii I, wszystkie pozostałe formy ochrony o charakterze wieloprzestrzennym, takie jak: parki krajobrazowe wraz z otulinami, obszary chronionego krajobrazu oraz obszary sieci NATURA 2000 (SOO, OSO i projektowane), w której ochrona wartości przyrodniczych i krajobrazowych powinna mieć charakter nadrzędny w stosunku do pozostałych działań.

Ryc. 1 Obszary ograniczeń lokalizacji elektrowni i parków wiatrowych
Aktualizacja Studium przestrzennych uwarunkowań rozwoju energetyki wiatrowej w województwie dolnośląskim 2011” (Wojewódzkie Biuro Urbanistyczne, Wrocław 2011)

Na terenie Gminy Łagiewniki aktualnie brak działających urządzeń i instalacji wykorzystujących w skali przemysłowej odnawialne źródła energii.

Art. 10 ust 2a ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2017r. poz. 1073, ze zm.) nałożył obowiązek wyznaczenia obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu.

Ze względu na istniejące lokalne uwarunkowania dopuszcza się na terenie Gminy Łagiewniki lokalizację obiektów i urządzeń służących do produkcji energii odnawialnej na następujących zasadach:

- 1) obiekty i urządzenia o mocy mniejszej niż 100 kW: na terenie całej gminy, z wyłączeniem obszarów szczególnego zagrożenia powodzią.
- 2) obiekty i urządzenia o mocy większej niż 100 kW:
 - a) ustala się zakaz lokalizacji turbin elektrowni wiatrowych o mocy większej niż 100 kW na terenie całej gminy;
 - b) w granicach terenów AG (strefa rozwoju dominującej funkcji aktywności gospodarczej) oznaczonych na rysunku studium dopuszcza się:
 - lokalizację zespołów ogniw fotowoltaicznych jako samodzielne instalacje do produkcji energii elektrycznej lub jako urządzenia lokalizowane na dachach obiektów produkcyjnych lub usługowych,
 - lokalizację instalacji do produkcji energii z biomasy,
 - biogazownie lokalizowane w odległościach nie mniejszych niż 500 m od granic terenów istniejącej i projektowanej zabudowy mieszkaniowej (M), mieszkaniowo-usługowej (MU) i usług publicznych (UP),
 - lokalizację obiektów i urządzeń wykorzystujących energię geotermalną.

Na rysunku studium pt. „Kierunki rozwoju przestrzennego” wyznacza się obszary rozmieszczenia urządzeń służących do produkcji energii odnawialnej o mocy przekraczającej 100 kW z wykorzystaniem zespołów ogniw fotowoltaicznych, których granice są jednocześnie granicami stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu.

W strefach ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu dopuszcza się zagospodarowanie terenów zgodnie z ustaleniami studium dla strefy rozwoju dominującej funkcji aktywności gospodarczej (AG).

Ze względu na stosunkowo małe zasoby wodne i niekorzystne charakterystyki wód płynących przez teren Gminy Łagiewniki nie przewiduje się wskazania lokalizacji elektrowni wykorzystujących energię kinetyczną wód o mocy większej niż 100 kW.

8. Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym

Jako inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym wyznacza się obszary przeznaczone pod usługi publiczne, usługi oświaty, ochrony zdrowia, publiczne tereny sportu i rekreacji, cmentarze oraz drogi publiczne i infrastrukturę techniczną.

9. Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym

Do inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym należą:

- 1) budowę obejścia drogowego wsi Łagiewniki i Radzików na drodze krajowej nr 8 – o parametrach drogi głównej przyspieszonej GP 2/2 (docelowo o przekroju dwujezdniowym,
- 2) budowę obejścia drogowego wsi Sieniawka na drodze wojewódzkiej nr 384 - o parametrach drogi głównej G 1/2 - zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego dla Województwa Dolnośląskiego oraz Wieloletnim Programem Inwestycyjnym dla województwa dolnośląskiego na lata 2007-2013 (zadanie pn. Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 384 na odcinku Dzierżoniów-Łagiewniki),

10. Obszary dla których obowiązkowe jest sporządzenie planów miejscowych

Praktyczna realizacja zadań własnych gminy w zakresie gospodarki przestrzennej, wynikających z ustawy o samorządzie gminnym, następuje na drodze stanowienia i egzekwowania przepisów prawa lokalnego jakimi są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Obecnie, według stanu na dzień 31.12.2009 r., na terenie gminy Łagiewniki obowiązują następujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

- 1) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Łagiewniki wraz z częścią gruntów wsi Przystronie, zatwierdzony uchwałą Rady Gminy Łagiewniki nr XXX/217/2002 z dnia 29. 04. 2002 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego z dnia 20. 08. 2002 r. nr 177 poz. 2567,
- 2) Zmiana (1) miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Łagiewniki oraz części gruntów wsi Przystronie, zatwierdzona uchwałą Rady Gminy Łagiewniki nr XXXI/256/06 z dnia 09. 08. 2006 r., opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego z dnia 29. 09. 2006 r. nr 206 poz. 3008,
- 3) Zmiana (2) miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Łagiewniki oraz części gruntów wsi Przystronie zatwierdzona uchwałą Rady Gminy Łagiewniki NR XV/85/07 z dnia 28. 12.-2007 r., opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego nr 58/2008 z dnia 3. 03. 2008 r. poz. 751,
- 4) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmujący teren działek nr 1/6 i 1/7 AM5, położonych w obrębie Trzebnik, zatwierdzony uchwałą Rady Gminy Łagiewniki nr XXIV/217/05 z dnia 28. 09. 2005 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego z dnia 27. 12. 2005 r. nr 261 poz. 4602,
- 5) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w obrębie wsi Słupice, zatwierdzony uchwałą Rady Gminy Łagiewniki nr XIII/113/04 z dnia 15. 03. 2004 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego z dnia 27. 05. 2004 r. nr 97 poz. 1732
- 6) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi Sieniawka w gminie Łagiewniki, zatwierdzony uchwałą Rady Gminy Łagiewniki nr XXVI/183/2001 z dnia 28. 09. 2001 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego z dnia 07. 12. 2001 r. nr 163 poz. 2363,
- 7) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w obrębie wsi Młynica, obejmujący działki 258, 259, 260, 261, 262 wraz z przyległymi drogami i rowami, zatwierdzony uchwałą Rady Gminy Łagiewniki nr XIII/112/04 z dnia 15. 03. 2004 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego z dnia 27. 05. 2004 r. nr 97 poz. 1731

- 8) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części przysiółka Janczowice, zatwierdzony uchwałą Rady Gminy Łagiewniki nr XIX/141/00 z dnia 29. 11. 2000 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego z dnia 04. 03. 2002 r. nr 26 poz. 664,
- 9) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części przysiółka Janczowice, zatwierdzony uchwałą Rady Gminy Łagiewniki nr XXVIII/202/01 z dnia 27. 12. 2001 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego z dnia 04.03.2002r. nr 26 poz. 680,

Uruchomienie rozwoju zainwestowania na wskazanych terenach o określonych preferencjach (mieszkaniowych, mieszkaniowo-usługowych, letniskowych, turystyczno-rekreacyjnych, usługowych, przemysłowych,) może nastąpić po przeanalizowaniu pojawiających się możliwości inwestycyjnych (np. wniosków) oraz po podjęciu przez Radę Gminy uchwały o przystąpieniu do opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i po jego uchwaleniu.

Przed podjęciem decyzji o przystąpieniu do opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego należy przeprowadzić analizę odnośnie granic terenu podlegającego opracowaniu w kontekście najbliższego otoczenia, jego związków w zakresie infrastruktury technicznej, komunikacji oraz potencjalnego oddziaływania. Analiza taka może w szczególnych przypadkach prowadzić do rozszerzenia granic opracowania planu w stosunku do przyjętych wstępnie założeń. W takiej analizie samorząd lokalny powinien również uwzględnić skutki finansowo-prawne uchwalenia planu związane np. z koniecznością wykupu na wniosek dotychczasowych właścicieli gruntów przeznaczonych na cele publiczne (drogi, urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej) oraz wynikające z obowiązku doprowadzenia podstawowych sieci uzbrojenia (wodociąg, kanalizacja sanitarna, energia elektryczna).

Obszary obowiązkowego sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Obowiązujące przepisy określają sytuacje, w których sporządzanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest obowiązkowe :

- **Jeżeli przepisy szczególne tak stanowią** (np. na podstawie Ustawy „Prawo geologiczne i górnicze – wymagane jest opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla terenów górniczych). Na terenie gminy Łagiewniki znajduje się złoża kruszywa naturalnego „Jaźwina” dla którego Starosta Dzierżoniowski ustanowił decyzją koncesyjną nr RL.VI.7512-3/99 z dnia 17.09.1999 r. (obszar i teren górniczy „Jaźwina”).
- **Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości.**
Nie przewiduje się obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości. W przypadku zaistnienia sytuacji wymagającej określenia obszarów wymagających przeprowadzenia procedury scalenia i podziału nieruchomości, należy je wyznaczyć w procedurze sporządzenia planu miejscowego.
- **Obszary wymagające uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntu rolnego na cele nierolnicze** - w przypadkach, kiedy zwarty obszar projektowany pod określone funkcje nierolnicze przekracza w kompleksie powierzchnię 0.5 ha dla klas I- III. Wystąpienie ze stosownym wnioskiem do Ministra Rolnictwa może nastąpić w ramach opracowywania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.
Decyzję o przystąpieniu do sporządzania w/w planu lub zmiany obowiązującego planu podejmuje Rada Gminy.
- **Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².**
Obszarami, dla których obowiązuje sporządzenie miejscowych planów są tereny przeznaczone pod zabudowę produkcyjną i usługową, na których studium dopuszcza lokalizowanie wielkopowierzchniowych obiektów handlowych. Definicję wielkopowierzchniowego obiektu handlowego oraz warunki lokalizacji takiego obiektu określają obowiązujące aktualne przepisy odrębne.
- **Obszary przestrzeni publicznej.**
Zgodnie z definicją ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. nr 80, poz. 717 z późniejszymi zmianami obszarem przestrzeni publicznej

jest obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb, poprawy jakości życia i integracji mieszkańców gminy. Na terenie gminy Łagiewniki nie przewiduje się wyznaczenia odrębnych terenów przestrzeni publicznej.

11. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

Rolnicza przestrzeń produkcyjna

Ze względu na korzystne warunki dla rozwoju rolnictwa na terenie gminy Łagiewniki przyjmuje się, że tereny na których może nastąpić zmiana przeznaczenie gruntów rolnych na cele nierolnicze należy ograniczyć do obszarów wskazanych na rysunku studium. W granicach terenów upraw rolnych dopuszcza się realizację sieci napowietrznej i podziemnej infrastruktury technicznej oraz lokalizację rozproszoną zabudowy zagrodowej związanej z prowadzoną gospodarką rolną typu farmerskiego.

Grunty rolne o wysokich klasach bonitacyjnych występujące na terenie gminy Łagiewniki stanowią silną podstawę dla rozwoju potencjału rolniczego gminy. Powinny być wykorzystane dla rozwoju rolnictwa z uwzględnieniem wdrażania zasad rolnictwa ekologicznego. Powinno rozwijać się także hodowla zwierząt dostosowana do lokalnych uwarunkowań. Powinno dążyć się do zwiększania arealów gospodarstw indywidualnych. Alternatywnym (lub uzupełniającym) rozwiązaniem dla rozwoju produkcji rolniczej jest prowadzenie gospodarstw agroturystycznych i rozwój obsługi ruchu turystycznego.

12. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych

Ochrona przeciwpowodziowa:

Terenami potencjalnie zagrożonymi zalewem powodziowym są grunty położone w bezpośrednim sąsiedztwie głównych cieków wodnych tj. rzeki Ślężym potoku Krzywula i potoku Oleszna. Rzeka Ślęza oraz krótki odcinek potoku Krzywula (od centrum wsi Łagiewniki do ujścia do Ślęzy) są częściowo obwałowane.

~~Dla obszarów zagrożenia powodzią, którymi dla gminy Łagiewniki są tereny położone wzdłuż głównego cieku jakim jest rzeka Ślęza płynąca wzdłuż wschodniej granicy gminy oraz tereny międzywala, należy uwzględnić wymagania wynikające z art. 40 oraz art. 82 ust. 2 ustawy Prawo Wodne z dnia 18 lipca 2001 roku (Dz. U nr 115 poz. 1229 z późniejszymi zmianami) zakazujące między innymi:~~

- ~~1) lokalizowania na obszarach bezpośredniego zagrożenia powodzią inwestycji zaliczanych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 roku z późniejszymi zmianami);~~
- ~~2) gromadzenia ścieków, odchodów zwierzęcych, środków chemicznych, a także innych materiałów, które mogą zanieczyścić wody;~~
- ~~3) prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, w tym w szczególności ich składowania;~~
- ~~4) wykonywania urządzeń wodnych oraz wznoszenia innych obiektów budowlanych;~~
- ~~5) sadzenia drzew lub krzewów, zmiany ukształtowania terenu;~~
- ~~6) składowania materiałów oraz wykonywania innych robót i czynności, które mogłyby utrudnić ochronę przed powodzią oraz wpłynąć na pogorszenie jakości wód.~~
- ~~7) wprowadza się zakaz kopania studni, sadzawek, dołów i rowów w odległości mniejszej niż 50 m od stopy wału przeciwpowodziowego po stronie odpowietrznej.~~

~~Dla obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, którymi dla gminy Łagiewniki są tereny położone wzdłuż głównego cieku jakim jest rzeka Ślęza płynąca wzdłuż wschodniej granicy gminy oraz tereny międzywala, należy uwzględnić wymagania wynikające z przepisów ustawy Prawo Wodne z dnia 20 lipca 2017 roku (t.j. Dz. U z 2018 r. poz. 2268, z późniejszymi zmianami).~~

Obszary narażone na osuwanie się mas ziemnych

Część terenów gminy Łagiewniki narażona jest na erozję (denudację) naturogeną i uprawową. Są to głównie tereny położone na stokach wzgórz o spadkach większych niż 12 %, w szczególności południowe stoki Masywu Ślęzy w okolicach wsi Słupice (na wschód i północ od istniejącej zabudowy), Młynica (na północ od istniejącej zabudowy), Sokolniki (na południowych stokach Góry Patryja (Bismarka), Jażwina (w obniżeniu dolinnym górnego odcinka potoku Oleszna i jego dopływów), na zboczach Dębowej Góry (między wsiami Stoszów, Sieniawka, Ligowa Wielka) oraz na północ i południe od istniejącej zabudowy wsi Przyszronie.

Przeciwdziałanie erozji na tych terenach polegać powinno na wprowadzaniu nasadzeń śródpolnych i przydrożnych, maksymalnemu zachowaniu istniejących zadrzewień i zalesień, ewentualnej realizacji urządzeń przeciwoerozyjnych a w rolnictwie prowadzenie orki poziomicowej (wzdłuż poziomic terenu).

W miejscowości Łagiewniki zewidencjonowane zostało osuwisko we wschodnim zboczu doliny Krzywuli na odcinku zbiornika wodnego (nr ewidencyjny M-33-46-D-a/1). Osuwisko to powstało, w wyniku utworzenia zbiornika wodnego, wskutek czego nastąpiło podniesienie poziomu wód gruntowych. Zaburzone stosunki wodne oraz wietrzenie i abrazja spowodowały wycięcie w dawnym prawym zboczu doliny świeżej skarpy. Ma ona w dolnej części charakter pionowego klifu o wysokości miejscami do 3 m. Obrywom i zsuwom sprzyja budowa geologiczna. Zbocze budują mało wytrzymałe mylonity, silnie zwietrzałe i potrzaskane oraz gliny zwałowe. Należy spodziewać się sukcesywnego postępu procesu niszczenia skarpy a jego ewentualne przyspieszenie zależy od wzrostu poziomu wód gruntowych. Południowa, łagodniejsza część zbocza doliny jest starym, nieczynnym osuwiskiem o zatartych formach. W sposób wystarczający zabezpiecza ją zalesienie. Początek skarpy (ok. 60 m) w pobliżu zapory zabezpieczono poprzez obłożenie płytami betonowymi.

Ochrona terenu osuwiska winna polegać na zachowaniu istniejących zadrzewień, ograniczeniu procesów erozyjnych osuwiska przez wzmocnienie podstawy klifu oraz ochronie górnej części osuwiska i terenów bezpośrednio przylegających przed zabudową oraz innymi działaniami mogącymi spowodować niekorzystne zmiany stosunków wodnych w gruncie.

13. Obszary eksploatacji kopalni, dla których wyznacza się filary ochronne

Nie wyznacza się filarów ochronnych dla złóż kopalni na terenie gminy Łagiewniki.

14. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji

Rehabilitacji należy poddać zespoły dawnych gospodarstw rolnych w Łagiewnikach, Sieniawce, Sokolnikach.

Obiekty poprodukcyjne wraz z parkami podworskimi należy uporządkować. Ustala się wielofunkcyjność tych terenów, dopuszczając możliwość ich przekształcenia na funkcję mieszkaniową, usługową (obsługa turystyki), przemysłową lub obsługi rolnictwa.

Dopuszcza się przekształcanie linii kolejowych nie stanowiących terenów zamkniętych w kierunku infrastruktury komunikacyjnej (w tym drogi publiczne, ścieżki rowerowe, trasy turystyczne) i technicznej.

14. Obszary pomników zagłady.

Na terenie gminy Łagiewniki nie występują obiekty ani obszary pomników zagłady, wymagające wprowadzenia stref ochronnych i ustalenia szczególnych zasad prowadzenia działalności gospodarczej zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. nr 41 z 1999 r., poz. 412, z późniejszymi zmianami).

15 Tereny zamknięte

Zgodnie z ustawą z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (tekst jednolity Dz. U. nr 240 z 2005 r., poz. 2027, z późniejszymi zmianami) tereny zamknięte są to tereny o charakterze zastrzeżonym ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa, określone przez właściwych ministrów i kierowników urzędów centralnych.

Decyzją Ministra Infrastruktury nr 45 z 17 grudnia 2009 r. (Dziennik Urzędowy Ministra Infrastruktury nr 4 z 2010 r., poz. 11 z dnia 30.03.2010 r.) w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych, do terenów zamkniętych zaliczono na terenie gminy Łagiewniki następujące tereny linii kolejowych:

- 1) nr 310 Wrocław – Łagiewniki – Piława Górna – Dzierżoniów.
- 2) nr 319 Strzelin – Kondratowice – Łagiewniki.

Lp.	Obręb	Nr działki
Linia nr 310		
1)	Trzebnik	213/2 Tk
2)	Radzików	221 Tk
3)	Radzików	220 Tk
4)	Łagiewniki	453/1 Tk
5)	Łagiewniki	453/2 Tk
6)	Łagiewniki	447/1 Tk
7)	Łagiewniki	922/1 Tk
8)	Przystronie	147 Tk
Linia nr 319		
1)	Łagiewniki	452 Tk
2)	Sienice	106 Tk

Granice ww działek ewidencyjnych są jednocześnie granicami terenów zamkniętych.

16 Obszary problemowe.

Zgodnie z definicją ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. nr 80, poz. 717 z późniejszymi zmianami) „obszarem problemowym” jest obszar szczególnego zjawiska z zakresu gospodarki przestrzennej lub występowania konfliktów przestrzennych wskazany w planie zagospodarowania przestrzennego województwa lub określony w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Obowiązujący plan zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego wskazuje, że obszarami problemowymi są m.in. obszary aktywizacji gospodarczej i społecznej obejmujące tereny okołoautostradowe oraz gminne i powiatowe strefy ekonomiczne.

Na terenie gminy Łagiewniki kryteria te spełniają tereny położone w strefie dominującej funkcji produkcyjno-usługowej PU we wsi Łagiewniki oraz położone przy drodze krajowej nr 8 we wsiach Radzików-Trzebnik oraz Przystronie.

IV. UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTEZA USTALEŃ PROJEKTU ZMIANY STUDIUM.

Politykę przestrzenną Gminy Łagiewniki określało dotychczas „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Łagiewniki” opracowane na podstawie ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 7 lipca 1994 r. (tekst jednolity Dz. U. z 1999 r. Nr 15, poz. 139, z późniejszymi zmianami) przyjęte uchwałą Rady Gminy Łagiewniki nr XVIII/129/2000 z dnia 28 września 2000 r.. Po blisko 10 latach funkcjonowania studium, ze względu na zmianę przepisów prawnych w zakresie planowania przestrzennego oraz z uwagi na postępujące zmiany w sytuacji społeczno-gospodarczej Rada Gminy Łagiewniki podjęła uchwałą nr XX/122/08 z dnia 30 czerwca 2008 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łagiewniki, obejmującej obszar Gminy Łagiewniki w granicach administracyjnych.

Celem niniejszej zmiany studium jest dostosowanie polityki przestrzennej gminy do aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej oraz pojawienie się nowych problemów społecznych i gospodarczych.

„Studium..” składa się z dwóch podstawowych części:

Część I – uwarunkowania rozwoju gminy (w formie opisowej), stanowiące ocenę stanu zagospodarowania obszaru gminy, jej potencjału oraz ograniczeń w możliwościach rozwoju.

Część II – kierunków zagospodarowania przestrzennego (w formie ustaleń o charakterze strategicznym), stanowiących podstawowe narzędzie do koordynacji sposobów realizacji polityki przestrzennej gminy (głównie za pomocą miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego); dyspozycje dotyczące kierunków zagospodarowania przestrzennego przedstawiono również w formie graficznej na planszy podstawowej pt. „Kierunki rozwoju przestrzennego” w skali 1:20 000.

Rozwiązania przyjęte w studium umożliwiają rozwój gminy Łagiewniki przez przedstawienie szerokiej oferty dla potencjalnych inwestorów umożliwiającej inwestowanie na terenach produkcyjno-usługowych oraz wskazanie obszarów rozwoju budownictwa mieszkaniowego w poszczególnych miejscowościach gminy. Dodatkowo w niniejszym opracowaniu uwzględniono nowe obszary ochrony przyrody, w szczególności obszary sieci NATURA 2000 wyznaczone na terenie gminy Łagiewniki, wraz z zasadami ich ochrony.

Podstawową przesłanką przy sporządzaniu niniejszej zmiany studium było utrzymanie ciągłości planistycznej w ustaleniach kierunków zmian, odniesionej do rozwiązań zapisanych w studium z 2000 r. Zasada ta odnosi się w szczególności ujęcia rozwoju przestrzennego gminy w postaci stref dominującej funkcji podstawowej, ze wskazaniem szerokiego wachlarza dopuszczalnych funkcji uzupełniających. Założeniem takiej formy zapisu ustaleń studium jest elastyczne reagowanie w odniesieniu do zmieniających się warunków zewnętrznych inwestowania, przy jednoczesnym jednoznacznie określeniu barier i wymagań dla nowych inwestycji.

Przyjęte w zmianie studium rozwiązania w zakresie ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego określają elementy prawnie chronione, ustalają ochronę wartości przyrodniczych oraz wskazują na sposób zagospodarowania obszarów zainwestowanych o walorach krajobrazowych. Nowością w stosunku do studium z 2000 r. jest określenie obszarów ochrony NATURA 2000 wyznaczonych na terenie gminy Łagiewniki tj.

- 1) Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk „Masyw Ślęży” (PLH 020040), którego granica przebiega w przybliżeniu wzdłuż granicy Ślężańskiego Parku Krajobrazowego (z odstępstwami w rejonie zabudowy wsi Słupice i Młynica),
- 2) projektowanego Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk „Wzgórza Niemczańskie” (PLH 020082), wyznaczonego na terenie Gminy Łagiewniki wokół kompleksów leśnych położonych na zachód i południe od wsi Sieniawka oraz wzdłuż potoku Oleszna na południe od wsi Słupice.

Ustalenia dotyczące ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków odnoszą się do obszarów i obiektów wpisanych do rejestru zabytków, obszarów wskazanych do objęcia strefami ochrony konserwatorskiej oraz zlokalizowanych stanowisk archeologicznych. W stosunku do studium z 2000 r. znacznie wzrosła liczba udokumentowanych stanowisk archeologicznych.

W zakresie kierunków rozwoju systemów komunikacji ustalenia dotyczą głównie wariantowej budowy obejścia drogowego Łagiewnik na drodze krajowej nr 8 oraz obejścia drogowego wsi Sieniawka na drodze wojewódzkiej nr 384.

Ustalenia zmiany studium zapewniają zabezpieczenie znacznych terenów pod rozwój mieszkalnictwa, przy jednoczesnym uwzględnieniu możliwości ich docelowego uzbrojenia. Za ważne uznano zapewnienie równowagi pomiędzy postępującym zainwestowaniem terenów a ochroną wartości ekologicznych i kulturowych. W celu ich zapewnienia ustalono zasady ochrony dóbr kultury, wprowadzono ustalenia pozwalające na kontrolę nad zainwestowaniem terenów rolnych.

Ustalenia studium zapewniają niezbędny rozwój infrastruktury, wskazując jednocześnie ten element jako potencjalne ograniczenie tempa rozwoju zabudowy (konieczność poniesienia znacznych nakładów na rozbudowę systemów zaopatrzenia w wodę i odbioru ścieków, budowę dróg gminnych itp.).

W studium uznano za szczególnie istotne zapewnienie równowagi pomiędzy rozwojem zainwestowania terenów a ochroną wartości ekologicznych i kulturowych. Dla obszarów cennych pod względem walorów dziedzictwa kulturowego ustalono zasady ochrony dóbr kultury, wprowadzono ustalenia pozwalające na kontrolę nad zainwestowaniem terenów i ochronę gruntów rolnych i leśnych.

Zgodnie z art. 9 ust. 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. nr 80 z 2003 r., poz. 717, z późniejszymi zmianami) studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie jest aktem prawa miejscowego. Niemniej waga tego dokumentu jest szczególnie istotna ponieważ zgodnie z art. 17 pkt. 4 cyt. ustawy ustalenia studium są wiążące przy opracowywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Studium stanowiące akt kierownictwa wewnętrznego jest wyrazem woli lokalnego samorządu w zakresie rozwoju przestrzennego i gospodarczego. Studium to jest również dokumentem, na którego etapie następuje koordynacja działań z samorządami szczebla powiatowego i wojewódzkiego oraz administracją rządową.

Zgodnie z nowelizacją ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wprowadzoną ustawą z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227) do niniejszej zmiany studium sporządzono prognozę oddziaływania na środowisko.

Projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łagiewniki opracowany został zgodnie z wymogami ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003 r. Nr 80, poz. 717, z późniejszymi zmianami), a w szczególności uzyskał niezbędne uzgodnienia i opinie właściwych organów i jednostek zgodnie z art. 11 ust 7 i 8 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. W przygotowanym projekcie zmiany studium uwzględnione zostały wnioski złożone przez właściwe organy i jednostki.

Informacje o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu zmiany studium wraz z prognozą oddziaływania na środowisko ogłoszono zgodnie z art. 11 pkt 10 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80 z 2003 r., poz. 717, z późniejszymi zmianami) oraz art. 39 ust. 1 pkt 2, w związku z art. 46 pkt 2 i art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199 z 2008 r. poz. 1227) przez ogłoszenie w prasie oraz przez obwieszczenie wywieszane na tablicach ogłoszeń.

W trakcie wyłożenia, w dniu 14 listopada 2011 r., zorganizowana została dyskusja publiczna. Podczas dyskusji nie wniesiono żadnych uwag i wniosków do projektu zmiany studium oraz prognozy oddziaływania na środowisko. W terminie do dnia 8 grudnia 2011 r. złożona została uwaga, którą Wójt Gminy Łagiewniki rozpatrzył jako nieuwzględnioną.

V. UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTEZA USTALEŃ PROJEKTU ZMIANY STUDIUM 2019

Politykę przestrzenną Gminy Łagiewniki określało dotychczas „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Łagiewniki” opracowane na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 1945) przyjęte uchwałą Rady Gminy Łagiewniki nr XX/90/11 z dnia 29 grudnia 2011 r.

Celem niniejszej zmiany studium jest dostosowanie polityki przestrzennej gminy do aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej oraz pojawienie się nowych problemów społecznych i gospodarczych. Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łagiewniki została opracowana na podstawie uchwały nr XXXIX/293/18 z dnia 25 stycznia 2018 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łagiewniki w zakresie:

- 1) wskazania obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW oraz zasad lokalizacji tych urządzeń;
- 2) zmianie ustaleń studium w odniesieniu do terenów zieleni urządzonej oznaczonych symbolem ZP;
- 3) zmianie przeznaczenia obszaru położonego w obrębie Łagiewniki, którego granice oznaczono na załączniku graficznym do niniejszej uchwały.

Ze względu na wymagania ustawy Prawo Wodne z dnia 20 lipca 2017 roku (Dz. U z 2018 r. poz. 2268, z późniejszymi zmianami) w zmianie studium oznaczono obszary szczególnego zagrożenia powodzią występujące wzdłuż rzeki Ślęzy.

Zgodnie z wymaganiami rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 r. (Dz. U. z 2013 r., poz. 640) dotychczasowe określenia „strefy ochronne sieci gazowych” zamieniono na „strefy kontrolowane”.

Zgodnie ze stanowiskiem Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków Delegatura w Wałbrzychu dokonano aktualizacji wykazu obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz ujętych w ewidencji zabytków oraz objętych ochroną w postaci stref ochrony konserwatorskiej.

Zgodnie z aktualnym stanem prawnym oraz opinią Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu skorygowano ustalenia studium w zakresie obowiązywania ustaleń Planu Ochrony Ślęzańskiego Parku Krajobrazowego przyjętego uchwałą nr XVI/331/11 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 27 października 2011 r. (Dz. Urzędowy Województwa Dolnośląskiego nr 251 z 2011 r., poz. 4508) oraz skorygowano granicę Ślęzańskiego Parku Krajobrazowego w rejonie wsi Sokolniki i granice otuliny Ślęzańskiego Parku Krajobrazowego w rejonie wsi Jaźwina oraz między wsiami Słupice i Oleszna. Skorygowano również zgodnie ze stanem faktycznym granicę obszaru NATURA 2000 Masyw Ślęzy (PLH 020040) we wsi Młynica.

Wskazanie obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW wynika z dążenia Gminy Łagiewniki do rozwoju na tym terenie odnawialnych źródeł energii, co docelowo ma przyczynić się do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery (zwiększenie tzw. „czystej energii” spowoduje zmniejszenie zapotrzebowania na energię elektryczną produkowaną w elektrowniach węglowych). Rozwój produkcji energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii o mocy większej niż 100 kW przewiduje się na bazie wcześniej wyznaczonych terenów aktywności gospodarczej, które w większości są już przewidziane w obowiązujących planach miejscowych.

Lokalizacja obiektów i urządzeń wykorzystujących energię geotermalną będzie uzależniona do wcześniejszego rozpoznania potencjalnych zasobów wód geotermalnych. Obecnie nie ma danych potwierdzających występowanie konkretnych zasobów tych wód na terenie gminy Łagiewniki.

W zakresie zmiany przeznaczenia terenu położonego w obrębie Łagiewniki, obecnie przeznaczonego na cele strefy rozwoju dominującej funkcji usługowej (U), przewiduje się zmianę przeznaczenia na teren strefy rozwoju dominującej funkcji mieszkaniowej i usługowej (MU), co umożliwi zmianę miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w celu przeznaczenia terenu pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną. Inwestycja ta korzystnie wpłynie na możliwości zaspokojenia potrzeb społecznych w zakresie mieszkalnictwa wielorodzinnego dla Gminy Łagiewniki i regionu.

Załącznik Nr 3 do uchwały Nr XIV/89/19

Rady Gminy Łagiewniki

z dnia 31 października 2019 r.

Rozstrzygnięcie
o sposobie rozpatrzenia uwag złożonych do projektu
zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
gminy Łagiewniki

Zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1945, z późn. zm.). Rada Gminy Łagiewniki rozstrzyga w następujący sposób uwagę złożoną do projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łagiewniki podczas wyłożenia do publicznego wglądu:

Wnoszący uwagę: Jarosław Adachowski, TAURON Dystrybucja S.A. Oddział we Wrocławiu, pl. Powstańców Śląskich 20, 53-314 Wrocław

- 1) Oznaczenie nieruchomości, której dotyczy uwaga: ustalenia projektu zmiany studium dot. zaopatrzenia w energię elektryczną.
- 2) Symbol terenu w projekcie planu: ustalenia projektu zmiany studium dot. zaopatrzenia w energię elektryczną.
- 3) Treść uwagi:

W odpowiedzi na obwieszczenie o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu ww zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łagiewniki TAURON Dystrybucja S.A Oddział we Wrocławiu zwraca się z prośbą o uwzględnienie w projekcie uwag o których mowa w naszym piśmie nr TD/OWR/OMR/2019-01-09/0000001 z dnia 9.01.2019 r. dotyczących lokalizacji stacji 110/20 kV GPZ Łagiewniki oraz przebiegu planowanej linii zasilającej 110 kV. Ww urządzenia są uwzględnione w w MPZP Łagiewniki - Przystronie. W związku z pojawieniem się terenów MU na trasie planowanej linii 110 kV należy uwzględnić dla niej pas technologiczny wolny od zabudowy (zgodnie z naszym piśmie nr TD/OWR/OMR/2016-12-27/0000005 z dnia 27.12.2016 r.) lub zmienić przebieg linii 110kV zarówno w SUIKZP jak i MPZP Łagiewniki-Przystronie. Wszelkie inwestycje niezbędne do odbioru wyprodukowanej energii i wprowadzeniu jej do istniejącej sieci, wynikać będą ze sposobu zagospodarowania terenu i wielkości zapotrzebowanej mocy oraz możliwości technicznych jej odbioru. Realizowane będą na podstawie umów o przyłączenie z uwzględnieniem możliwości inwestycyjnych TAURON Dystrybucja S.A Oddział we Wrocławiu, po przeprowadzeniu stosownej procedury zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy – Prawo energetyczne.

- 4) Rozstrzygnięcie: Uwaga nieuwzględniona.

Zakres opracowania zmiany studium został wyraźnie określony w uchwale Nr XXXIX/293/18 Rady Gminy Łagiewniki z dnia 25 stycznia 2018 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łagiewniki. Wśród wymienionych zagadnień wskazanych do zmiany studium nie ma korekt lokalizacji stacji 110/20 kV GPZ Łagiewniki oraz przebiegu planowanej linii zasilającej 110 kV. Sama lokalizacja stacji 110/20 kV GPZ Łagiewniki, jak w piśmie wskazał wnoszący uwagę, jest już określona w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Uzasadnienie

Politykę przestrzenną Gminy Łagiewniki określało dotychczas „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Łagiewniki” opracowane na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 1945) przyjęte uchwałą Rady Gminy Łagiewniki nr XX/90/11 z dnia 29 grudnia 2011 r.

Celem niniejszej zmiany studium jest dostosowanie polityki przestrzennej gminy do aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej oraz pojawienie się nowych problemów społecznych i gospodarczych. Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łagiewniki została opracowana na podstawie uchwały nr XXXIX/293/18 z dnia 25 stycznia 2018 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łagiewniki w zakresie:

1) wskazania obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW oraz zasad lokalizacji tych urządzeń;

2) zmianie ustaleń studium w odniesieniu do terenów zieleni urządzonej oznaczonych symbolem ZP;

3) zmianie przeznaczenia obszaru położonego w obrębie Łagiewniki, którego granice oznaczono na załączniku graficznym do niniejszej uchwały.

Ze względu na wymagania ustawy Prawo Wodne z dnia 20 lipca 2017 roku (Dz. U z 2018 r. poz. 2268, z późniejszymi zmianami) w zmianie studium oznaczono obszary szczególnego zagrożenia powodzią występujące wzdłuż rzeki Ślęzy.

Zgodnie z wymaganiami rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 r. (Dz. U. z 2013 r., poz. 640) dotychczasowe określenia „strefy ochronne sieci gazowych” zamieniono na „strefy kontrolowane”.

Zgodnie ze stanowiskiem Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków Delegatura w Wałbrzychu dokonano aktualizacji wykazu obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz ujętych w ewidencji zabytków oraz objętych ochroną w postaci stref ochrony konserwatorskiej.

Zgodnie z aktualnym stanem prawnym oraz opinią Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu skorygowano ustalenia studium w zakresie obowiązywania ustaleń Planu Ochrony Ślęzańskiego Parku Krajobrazowego przyjętego uchwałą nr XVI/331/11 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 27 października 2011 r. (Dz. Urzędowy Województwa Dolnośląskiego nr 251 z 2011 r., poz. 4508) oraz skorygowano granicę Ślęzańskiego Parku Krajobrazowego w rejonie wsi Sokolniki i granice otuliny Ślęzańskiego Parku Krajobrazowego w rejonie wsi Jaźwina oraz między wsiami Słupice i Oleszna. Skorygowano również zgodnie ze stanem faktycznym granicę obszaru NATURA 2000 Masyw Ślęzy (PLH 020040) we wsi Młynica.

Wskazanie obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW wynika z dążenia Gminy Łagiewniki do rozwoju na tym terenie odnawialnych źródeł energii, co docelowo ma przyczynić się do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery (zwiększenie tzw. „czystej energii” spowoduje zmniejszenie zapotrzebowania na energię elektryczną produkowaną w elektrowniach węglowych). Rozwój produkcji energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii o mocy większej niż 100 kW przewiduje się na bazie wcześniej wyznaczonych terenów aktywności gospodarczej, które w większości są już przewidziane w obowiązujących planach miejscowych.

Lokalizacja obiektów i urządzeń wykorzystujących energię geotermalną będzie uzależniona do wcześniejszego rozpoznania potencjalnych zasobów wód geotermalnych. Obecnie nie ma danych potwierdzających występowanie konkretnych zasobów tych wód na terenie gminy Łagiewniki.

W zakresie zmiany przeznaczenia terenu położonego w obrębie Łagiewniki, obecnie przeznaczonego na cele strefy rozwoju dominującej funkcji usługowej (U), przewiduje się zmianę przeznaczenia na teren strefy rozwoju dominującej funkcji mieszkaniowej i usługowej (MU), co umożliwi zmianę miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w celu przeznaczenia terenu pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną. Inwestycja ta korzystnie wpłynie na możliwości zaspokojenia potrzeb społecznych w zakresie mieszkalnictwa wielorodzinnego dla Gminy Łagiewniki i regionu.